

**T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
VERİLMEKTE OLAN VİYOLA EĞİTİMİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN HAKAN OKAY

BURSA 2005

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
VERİLMEKTE OLAN VİYOLA EĞİTİMİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN HAKAN OKAY

Danışman
Prof. İsmail BOZKAYA

BURSA 2005

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE UYGULANMAKTA OLAN VİYOLA EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

HASAN HAKAN OKAY

(Yüksek Lisans Tezi)

Bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde uygulanan viyola eğitiminin genel durumu; öğretmen ve öğrenci yapıları, öğretim programları, öğretim ortamları ve donanım açısından ele alınarak değerlendirilmiştir.

Araştırma var olan durumu ortaya koymak amacıyla betimsel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir; veri toplama araçları olarak, kaynak tarama, anket ve görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Kaynak tarama çalışmasında konu ile ilgili kitaplar, bilimsel yazılar ve tezler incelenmiştir; İnternet ortamından da kaynak tarama kapsamında yararlanılmıştır. Bu yöntemle araştırmaya zemin oluşturacak toplum, çağdaş eğitim, sanat, sanat eğitimi, müzik, müzik eğitimi, viyola, viyola eğitimi, AGSL, konuları incelenmiştir.

Verilerin büyük bölümü anket uygulanarak elde edilmiş; ülkemizde viyola eğitimi verilen 43 AGSL'den örneklem grubunu oluşturan 28'inde öğretmen ve öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşmeler ise 5 üniversitenin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı viyola öğretim elemanları ile gerçekleştirilmiştir. Öğretim elemanlarına, AGSL öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemeye yönelik sorular yöneltilmiştir. Anketler tablolaştırılıp temel istatistiksel hesaplamalarla yorumlanmış; görüşme soruları da çözümlenerek sonuçlar karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgu ve yorumlara göre sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Araştırma sonucunda; AGSL'de uygulanan viyola eğitiminde birçok sorunla karşılaşıldığı; bu sorunların öğretmen eksikliği, ders saatlerinin yetersizliği, MEB viyola eğitimi programının bazı yetersizlikleri, öğrenme ve öğretim ortamlarının yeterince uygun olmaması, öğretim materyalinde yaşanan kaynak sıkıntısı vb. nedenlerden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Türkiye'de AGSL'de viyola eğitimi ile ilgili yapılmış ilk çalışma olan bu araştırmada, belirlenen sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler : Müzik Eğitimi, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Viyola, Viyola Eğitimi

Danışman : Prof. İsmail BOZKAYA

AN ASSESSMENT OF VIOLA EDUCATION IN ANATOLIAN HIGH SCHOOLS FOR FINE ARTS

ABSTRACT

HASAN HAKAN OKAY

(MASTER'S THESIS)

This research was conducted to investigate the general status of viola education and quality of education programs, teaching environments and instructors, teacher and student conformation in Anatolian High Schools for Fine Arts.

Research has been done using descriptive method for putting forward the case; information was gathered by interviews, questionnaires and research material. Inspection of previous research material included examining books; scientific research and thesis work in the field. Internet resources were also used extensively in the research. This process shed light on way to investigate society, modern education, fine arts, fine arts education, music, music education, Anatolian High Schools for Fine Arts, viola and violin education.

Most of the information was gathered applying questionnaires. Students and instructors of 28 out of 43 Anatolian High Schools for Fine Arts were given questionnaires during research. Interviews were conducted with academic viola staff of 5 universities' Faculties of Fine Arts, Departments of Music Education. All academics were asked of questions, about Anatolian High Schools for Fine Arts students' attentive level and fulfillment of professors' expectation. Results were shown on charts and interpreted with basic statistical techniques. Interview results were also cross-examined and interpreted. The final results enabled the researcher to suggest improvement methods to eliminate problems shown by questionnaires and interviews.

Concluding remarks include that viola instructors are scarce; course hours and both learning and teaching environments are insufficient; instruction materials are inadequate in Anatolian High Schools for Fine Arts and also there is a general expectation for a reassessment of the Ministry of Education viola education program.

This research has been the first in the field of viola education in Anatolian High Schools for Fine Arts in Turkey and contributed to providing improvement suggestions to discovered problems.

Keywords: Music Education, Anatolian High Schools for Fine Arts, Viola, and Viola Training

Advisor: Prof. İsmail BOZKAYA

ÖNSÖZ

Çağdaş eğitim anlayışı, bireyi her yönden saran, onun bilişsel, devinişsel ve duyuşsal olarak bir bütün halinde gelişmesine olanak sağlayan ve doğrudan toplumu etkileyen bir etken olarak günümüzde önem kazanmıştır. Sanat ve bilim alanlarında toplumu bütünlemek düşüncesi ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL), Milli Eğitim Bakanlığı içindeki özgün yapılarıyla 1989 yılından bu yana hizmet vermektedir ve sanat eğitimini Milli Eğitim kurumları kapsamında günümüzde 52 il ve ilçede sürdürmektedir.

AGSL’de verilen viyola eğitimi çalgı eğitimi kapsamında yapılan çalışmalardan biridir. Bu araştırmada, AGSL’de verilmekte olan viyola eğitiminin durumu AGSL viyola öğretmenleri, öğrencileri ve üniversite viyola öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak değerlendirilmiştir. Araştırma, bu değerlendirmelerin ışığında, günümüzdeki durumu belirlemeyi; karşılaşılan sorunların çözümüne dönük öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Aynı zamanda AGSL’de viyola eğitimi ile ilgili henüz herhangi bir çalışmanın yapılmamış olması da böyle bir araştırmanın gerekliliğini ön plana çıkarmıştır.

Çalışma boyunca; bana yönlendirmeleri ile destek veren danışmanım Prof. İsmail BOZKAYA, öneri ve eleştiri getiren Yard.Doç.Dr. Erol DEMİRBATIR, viyola konusunda bilgi ve tecrübelerini paylaşan Öğr.Gör. Yusuf HASANOV hocalarıma ve varlıklarıyla bana her zaman güç veren anneme, babama teşekkür ederim.

BURSA 2005

Hasan Hakan OKAY

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	ix
1. BÖLÜM : GİRİŞ.....	1
2. BÖLÜM : BULGULAR VE YORUM.....	17
2.1. AGSL Viyola Öğretmenlerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması.....	17
2.2. AGSL Viyola Öğrencilerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	43
2.3. Üniversitelerde Viyola Eğitimi Veren Öğretim Elemanları ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	68
2.3.1. Yard.Doç. A.Serkan ECE ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	
2.3.2. Öğr.Gör. Yusuf HASANOV ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	
2.3.3. Öğr.Gör. Mert BİLGİNER ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	
2.3.4. Öğr.Gör. Tamer BEKTAŞ ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	
2.3.5. Murat AKKIN ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Çözümlemesi Ve Yorumlanması	
3.BÖLÜM : SONUÇ VE ÖNERİLER.....	80
KAYNAKLAR.....	85
EKLER.....	87
ÖZGEÇMİŞ.....	107

TABLolar LİSTESİ

1.1. Anketlerin Uygulandığı Örneklem Grubu	14
2.2. AGSL Viyola Öğretmenlerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	
Tablo 2.1.1. Viyola Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	17
Tablo 2.1.2. Viyola Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlar	17
Tablo 2.1.3. Viyola Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları.....	18
Tablo 2.1.4. Viyola Öğretmenlerinin Eğitimleri Sırasında Ana Çalgılarının Viyola Olma Durumu.....	18
Tablo 2.1.5a Viyola Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden Önce Viyola Eğitimi Alma Durumları.....	19
Tablo 2.1.5b Lisans Eğitiminden Önce Viyola Eğitimi Alan Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.....	19
Tablo 2.1.6. Viyola Öğretmenlerinin Hizmet Yılları.....	20
Tablo 2.1.7. Viyola Öğretmenlerinin, Viyola Eğitimcisi Olarak Hizmet Yılları.....	20
Tablo 2.1.8. Viyola Öğretmenlerinin AGSL’de Görevlendirilme Durumları.....	21
Tablo 2.1.9. Viyola Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumlarına Göre Dağılımı.....	21
Tablo 2.1.10. Viyola Öğretmenlerinin AGSL’de Öğretmenlik Yapmalarını Etkileyen Durumların Dağılımı.....	22
Tablo 2.1.11. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Ders Yüklerinin Dağılımları.....	23
Tablo 2.1.12a Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışındaki Derslere Girme Yoğunluklarının Dağılımı.....	23
Tablo 2.1.12b Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışında Girdikleri Derslerin Türüne Göre Dağılımları.....	24
Tablo 2.1.12c Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışında Girdikleri Derslerin Ders Yükü Dağılımları.....	24
Tablo 2.1.13. Viyola Öğretmenlerinin Viyola Sınıflarının Dağılımı.....	25
Tablo 2.1.14. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Ders Yükü Yoğunluklarının Bilimsel Sanatsal ve Eğitsel Çalışmalarına Olumsuz Etkileri.....	25
Tablo 2.1.15. Haftalık Ders Yükü Yoğunluklarının Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünen Öğretmenlerin Uygun Ders Yükü Önerileri	26
Tablo 2.1.16. Viyola Öğretmenlerinin Bir Ders Saatinde Çalıştıkları Öğrenci Sayılarının Dağılımı.....	27
Tablo 2.1.17. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Viyola Ders Saatinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	27
Tablo 2.1.18. Viyola Öğretmenlerinin Ders Dışı Pekiştirici Çalışmalar Yapma Durumları.....	28
Tablo 2.1.19. Ders Dışında Dersi Pekiştirici Çalışmalar Yapan Öğretmenlerin Çalışma Türlerinin Dağılımı.....	29
Tablo 2.1.20. Viyola Öğretmenlerinin Bakanlıkça Hazırlanmış Viyola Öğretim Programının Yeterliği Hakkındaki Görüşleri.....	30
Tablo 2.1.21. Viyola Öğretmenlerinin Viyola Öğretim Programını Uygulama Tercihleri.....	30
Tablo 2.1.22. Kendi Hazırladığı Programı Uygulayan Viyola Öğretmenlerinin Programlarını Oluştururken Kullandıkları Yöntemler.....	31
Tablo 2.1.23. Viyola Öğretmenlerine Göre Kullandıkları Programın Öğrenci Başarısına Etkisi.....	32

Tablo 2.1.24.	Viyola Öğretmenlerinin Viyola Metotlarını Tanıma Durumları.....	33
Tablo 2.1.25.	Viyola Öğretmenlerinin Eser Verirken Öncelikle Dikkat Ettikleri Etkenlerin Dağılımı.....	34
Tablo 2.1.26.	Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilere Verdikleri Ödevleri Örnek Olarak Seslendirme Durumları.....	35
Tablo 2.1.27.	Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilerini Viyola Hakkında Bilgilendirme Durumları.....	35
Tablo 2.1.28.	Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilerini Uyguladıkları Viyola Öğretim Programı Konusunda Bilgilendirme Durumları.....	36
Tablo 2.1.29.	Viyola Öğretmenlerinin Kendi Viyolarına Sahip Olma Durumları.....	36
Tablo 2.1.30.	Viyola Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Demirbaş Viyola Olma Durumu.....	37
Tablo 2.1.31.	Demirbaş Viyola Bulunan Okullardaki Viyolaların Sayısal Dağılımları.....	37
Tablo 2.1.32.	Demirbaş Viyola Bulunan Okullardaki Viyolaların Niteliksel Durumları.....	38
Tablo 2.1.33.	Viyola Öğretmenlerine Göre Öğrenci Viyolalarının Niteliksel Durumları.....	39
Tablo 2.1.34.	Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Viyola İle İlgili Kaynakların Varlığı.....	39
Tablo 2.1.35.	Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Viyola için Kaset, CD, VCD, DVD Bulunma Durumu.....	40
Tablo 2.1.36.	Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Öğrenci Çalışma Odası Sayısının Yeterliği Hakkındaki Görüşleri.....	40
Tablo 2.1.37.	Viyola Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Kentte Düzenlenen Konser Etkinliklerinin Yeterliği Hakkındaki Görüşleri.....	41
Tablo 2.1.38.	Viyola Öğretmenlerinin AGSL'deki Viyola Eğitimciliği Görevlerinin Daha Etkili Olabilmesi İçin Önerdikleri Görüş ve Yaklaşımlar.....	42

2.2. AGSL Viyola Öğrencilerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Tablo 2.2.1.	Viyola Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	43
Tablo 2.2.2.	Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı.....	44
Tablo 2.2.3.	Öğrencilerin AGSL Müzik Bölümüne Girmeden Önce Müzik Dersi Alma Durumları.....	44
Tablo 2.2.4.	Müzik Bölümüne Girmeden Önce Müzik Dersi Alan Öğrencilerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.....	45
Tablo 2.2.5.	Öğrencilerin AGSL'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Dağılımı.....	46
Tablo 2.2.6.	Öğrencilerin AGSL'ye Girmeden Önce Viyolayı Tanıma Durumları.....	47
Tablo 2.2.7.	Öğrencilerin Ana Çalgılarını Viyola Olarak Seçme Nedenleri.....	48
Tablo 2.2.8.	Öğrencilerin Ana Çalgı Olarak Viyolayı Seçme Durumlarının Çalgı Eğitiminin Başarısına Etkisi.....	48
Tablo 2.2.9.	Öğrencilerin Viyolanın Fiziki Durumlarına Yatkınlığı Konusundaki Görüşleri.....	49
Tablo 2.2.10.	Öğrencilerin Viyola Eğitimine Karşı İlgileri Konusundaki Görüşleri.....	50
Tablo 2.2.11.	Öğrencilerin Kendilerine Ait Bir Çalgıya Sahip Olma Durumları.....	50
Tablo 2.2.12.	Öğrencilerin Çalgılarının Nitelik Bakımından Yeterliğine İlişkin Görüşleri.....	51
Tablo 2.2.13.	Öğrencilerin Çevrelerinde Çalgı Yapım-Onarım Ustası Bulabilme Durumu.....	52
Tablo 2.2.14a	Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan Demirbaş Viyolaların Sayısal Yeterlikleri.....	52

Tablo2.2.14b Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan Demirbaş Viyolaların Nitelikleri.....	53
Tablo 2.2.15a Öğrencilere Göre Çalışma Odalarının Sayısal Yeterliği.....	54
Tablo 2.2.15b Öğrencilere Göre Çalışma Odalarının Nitelik Durumları.....	54
Tablo 2.2.16a Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan Araç-Gereçlerin Sayısal Yeterlikleri.....	55
Tablo 2.2.16b Öğrencilere Göre Araç-Gereçlerin Niteliksel Durumu.....	56
Tablo 2.2.17. Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya Karşı İlgilerini Okulun İmkanlarının Etkileme Durumu.....	56
Tablo 2.2.18. Öğrencilerin Haftalık Viyola Ders Saatlerinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	57
Tablo 2.2.19. Ders Saatlerinin Yetersiz Olduğunu Düşünen Öğrencilerin Olması Gereken Viyola Ders Saatleri Konusundaki Görüşleri.....	58
Tablo 2.2.20. Öğrencilerin Diğer Ders Saatlerinin Yoğunluğunun Viyola Eğitime Etkisi Konusundaki Görüşleri.....	59
Tablo 2.2.21. Öğrencilerin Okul Dışı Ortamlarda Viyola Çalışma Koşulları.....	60
Tablo 2.2.22. Öğrencilerin Öğretmenleri Tarafından Viyola Hakkında Bilgilendirilmeleri Konusundaki Görüşleri.....	60
Tablo 2.2.23. Öğrencilerin Öğretmenleri Tarafından Uygulanan Viyola Öğretim Programı Konusunda Bilgilendirilmelerine İlişkin Görüşleri.....	61
Tablo 2.2.24a Öğrencilerin Viyolanın Solo Çalgı Olduğu Konserleri İzleme Durumları.....	62
Tablo 2.2.24b Öğrencilerin Viyola Eserlerini Kayıttan Dinleme Durumları.....	62
Tablo 2.2.25. Öğrencilere Göre Buldukları Şehirde Yapılan Konser Etkinliklerinin Yoğunluk Durumu.....	63
Tablo 2.2.26. Öğrencilerin Solo ya da Bir Çalgı Topluluğu ile Seslendirme Yapma Durumları.....	64
Tablo 2.2.27. Öğrencilere Göre Viyola Eğitimi Olumsuz Etkileyen Nedenler.....	64
Tablo 2.2.28. Öğrencilerin Viyola Eğitiminin Niteliğinin Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Önerileri.....	66

SİMGELER VE KISALTMALAR

%	: Yüzde
a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
AGSL	: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi / Liseleri
C.	: Cilt
CD	: Compact Disc
DVD	: Digital Versatile Disc
f	: frekans
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Öğr.Gör.	: Öğretim Görevlisi
Prof.	: Profesör
s.	: sayfa
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
vb.	: ve benzeri
VCD	: Video Compact Disc
Yard. Doç.	: Yardımcı Doçent
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

1. BÖLÜM : GİRİŞ

“Toplum, başta kendi kendini korumak ve sürdürmek olmak üzere birçok temel çıkarlarını gerçekleştirmek için işbirliği yapan insanlardan oluşan, görece bir sürekliliği olan, genellikle belli bir coğrafyasal yeri ve ortak ekini (=kültürü) bulunan, çok az ya da az ölçüde kurumlaşmış bir karmaşık ilişkiler bütünüdür.”¹

Ertürk’e göre eğitim “Bireyin kendi davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.”²

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısını zenginleştirmesine yönelik olarak, yaşadığı toplumda değerli ve etkin olan yeteneğini geliştirmesine olanak sağlayan, aynı zamanda bireyi toplumun sosyal beklentilerine karşı hazırlayan planlı, amaçlı bir süreçtir.

Toplumun belli ihtiyaçlarına göre, insanlar, değişik disiplinlerde birbirlerinden farklı yeteneklerini geliştirip, toplumun kullanacağı gerekli araçları, kullanılabilir duruma getirirler. Bundan dolayı uygarlık tarihinde, toplumsal yaşama geçilen günden bu yana; eğitim, toplum ve birey arasındaki en önemli köprü olarak göze çarpmaktadır.

“Eğitim, çağımızın gerekleri doğrultusunda her gün biraz daha önem kazanan, insan yaşamının pek çok boyutunda geniş bir etki alanına sahip ve birey ile çevresi arasındaki etkileşimin niteliğini doğrudan etkileyen bir olgudur denebilir.”³

Bilgi, iletişim, uzay çağı gibi ifadelerle anılan bir zaman diliminin içinde yaşarken, çağımız gereklerinin; eğitimi, toplumlar için önemli ve etkili bir olgu olarak öne çıkardığı söylenebilir.

İnsanlığın ilk dönemlerinden itibaren var olan sanat, toplumların sosyal ihtiyaçlarına göre değişik zaman dilimlerinde farklı anlamlarla anılmış, gerekliliklere göre tanımlanmıştır.

Sanat tarihçisi ve sanat eleştirmeni Tansuğ’a göre sanatı özgün biçimde tanımlama denemesinin; sanatın resim, heykel, müzik vb. gibi türlerinin farklı sistem

¹ Özer OZANKAYA, “**Toplumbilim**” Cem Yayınevi, İstanbul 1996, s.11

² Selahattin ERTÜRK, “**Eğitimde Program Geliştirme**”, Yelkentepe Yayınları, Ankara 1972, s.12

³ R.Erol DEMİRBATIR, “**Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi**” Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü , Ankara 1998, s.2

kurgularına göre sınıflandırılması yolunda çabalar harcandığı ve çeşitli tanım kalıplarına sığdırılmaya çalışıldığından dolayı, sonuca ulaşacağından kuşku duyulmalıdır.⁴

Sanat, değişik dönemlerde değişik sistemlere göre farklı tanımlar olsa da, genel olarak sanatın, insanların yaşantılarında karşılaştıkları durum, olay, etkilenim vb. etkenlerin, düş gücü ve değişik beceriler kullanılarak aktarma, yeniden şekillendirme veya ortaya koyma çabası olduğu söylenebilir. Söz konusu çabanın, sanatı, insanın estetik kaygılarının ortaya çıkmasına zemin hazırlayıcı, bireyi biyo-psişik yönden, toplumu sosyolojik yönden ilgilendiren, yaratıcı bir insan etkinliği olarak öne çıkardığı söylenebilir.

“Çağdaşlaşma her yönüyle, uzun menzilli, dışa açık bir toplumsal örgütlenmenin ortaya çıkışıdır.”⁵ Oktay’a göre çağdaşlaşma kavramının aklın öne geçmesi; eşitliğin, benzerliğin ve aynı yaşam koşullarının oluşturulmaya çalışılması anlamına geldiği; eğitim alanına uygulandığında da eğitimde eşitlik, bireysellik ilkeleri ve inanç yerine aklın hakim olması gibi sonuçların ortaya çıkacağı biçiminde yorumlanabilir.

“Çağdaş eğitim bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmelerini amaçlar.”⁶

Buna göre günümüzde eğitimin; bilişsel olarak bilim, duyuşsal olarak sanat ve devinişsel olarak da teknik konularda etkin olduğu; ancak her birinin kendi içinde ve diğerleriyle etkileşimli olup bireyi tamamıyla sararak yetiştirmeyi amaçladığı söylenebilir.

Uçan çağdaş eğitimi “bireylerin, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde ve en üst düzeyde yetişmelerine yönelik bir süreç” olarak tanımlanabileceği; bu süreç içinde bireylerin belli yönleriyle değil, tüm yönleriyle yetiştirilmeye ve geliştirilmeye çalışıldığı şeklinde değerlendirmiştir.⁷

Bu durumda çağdaşlaşmanın, her yönüyle uzun menzilli, dışa açık bir toplumsal örgütlenmenin ortaya çıkışı olduğu düşüncesinden yola çıkarak, yaşanan zaman diliminde çağdaş toplumun, çağdaş bireyden bilim, sanat ve teknik alanlarda donanımlı

⁴ Sezer TANSUĞ, “İnsan ve Sanat”, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, s.170

⁵ Cemil OKTAY “Çağdaşlaşmayı Tanımlamak”, Siyaset Yazıları, İstanbul, Der Yayınları, 1998, s.161-169

⁶ Ali UÇAN, “Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çağrı Matbaası, Maltepe-Ankara, 1982, s.1

⁷ Ali UÇAN, “İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi”, Ankara, 1996, s.138

olmasını beklediği; çağdaş eğitimin, söz konusu alanlarda bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmesinden sorumlu olduğu söylenebilir.

“Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Böyle bir eğitim bireyi biyo-psişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla dengeli bir bütün olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi, bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana boyutundan, üç ana bileşeninden biridir”⁸

“Sanat eğitimi, temelde sanatsal etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaya yöneliktir. Bu bakımdan sanat eğitimi, bireyin bilişsel ve devinişsel gelişiminin yönlerinin yanında, özellikle duyuşsal yönünün gelişmesinde önemli rol oynar.”⁹

Buna göre sanat eğitiminin; çağdaş eğitimin amaçladığı, bireyi çağdaş toplumla bütünleyecek etkenlerin bir araya gelmesini sağlayan, önemli bir etkinlik olarak ön plana çıktığı söylenebilir. Aynı zamanda bireyi bilişsel alanda geliştirecek olan sanat eğitiminin bireyde yaratıcılık yollarını açacağı da düşünülebilir.

“Sanat, çağdaş eğitimin temel taşlarından biridir. Eğitimde sanat eğitiminin yeri hiçbir şeyle doldurulamaz. Eğitimde bu temel taşın eksikliği, kişilik gelişmesinde boşluklar bırakacak, bu nedenle yeni yetişen kuşaklarda büyük eksiklere yol açarak toplumda onanmaz olumsuz gelişmeler oluşturacaktır.”¹⁰ Aynı zamanda “bireylerin sanat alanlarında belli bir estetik düşünce yapısına sahip olmaları, ancak sanat eğitiminden geçmiş olmaları ile mümkün olabilir.”¹¹

⁸ Ali UÇAN, “Müzik Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994, s.28

⁹ Ali UÇAN, a.g.e, s.40

¹⁰ Nazan İPŞİROĞLU, “Sanattan Güncel Yaşama”, Pan Yayınevi, İstanbul, 1998, s.30

¹¹ Murat CEMİL, “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Gitar Eğitiminin Öğrenci Başarısı Açısından Değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, U.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2003, s.2

Bu açıklamalara göre, sanat eğitiminin, çağdaş yaşamın gerektirdiği “bilim” ve “teknik” alanlarının önemli bir bütünleyicisi olarak, çağdaş toplum içinde toplumsal ve bireysel gereklilikleri tamamlayarak, bireyde dengeli bir birikim yaratmayı amaçladığı; bu amacın öncelikle bireyde, sonrasında da toplumda yaratıcılık yollarını açacağı söylenebilir.

Uçan’a göre müzik “duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gereçlerin de katkısıyla belli, durum, olgu ve olayları belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirerek biçimlendirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür.”¹²

“Birey olarak insanın doğal, toplumsal, kültürel öğelerden oluşan bir çevrede doğduğu; bu öğelerle yaşadığı ve onlarla etkileştiği söylenebilir. İnsanın doğup yaşadığı çevrede ‘ses’ önemli yer tutar. İnsanın çevresinin bir bakıma seslerden örülü bir ağla çevrelendiği düşünülebilir. Sesin insanın çevresiyle iletişim ve etkileşiminde rol oynayan temel öğelerin ve gereçlerin başında geldiği; sesin olmadığı durumlarda iletişim, anlaşım ve etkileşimin çok zor olabileceği söylenebilir.”¹³

Doğumundan ölümüne kadar insanın yaşadığı çevrenin önemli bir ögesi olan ses, estetik bir biçimde düzenlenip kültürel ve sosyal bir araç olarak ortaya konulduğunda, bireyi saran müziksel çevre ortaya çıkacaktır.

Bu kapsamda denilebilir ki müzik eğitimi, bireyin içinde bulunduğu müziksel çevreyle iletişimde bulunmasını ve etkileşmesini sağlayan; bu etkileşim sonucunda müziksel çevreye karşı daha duyarlı, ilgili ve bilinçli olmasına yol açan; dolayısıyla bireyin daha kapsamlı davranışlar sergilemesine neden olacak amaçlı ve planlı bir süreçtir. Bu süreç sonunda bireyin sergileyeceği kapsamlı müziksel davranışların, onun kişiliğinde çağdaş toplumun beklentilerini karşılayan, yaratıcı, çok yönlü davranış örüntüleri geliştireceği söylenebilir.

“Müzik eğitimi, temelde, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir.”¹⁴

¹² Ali UÇAN, “**Müzik Eğitimi**”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994, s.106

¹³ Ali UÇAN, a.g.e.,s.28

¹⁴ Ali UÇAN, a.g.e.,s.30

Araştırmanın alanına giren mesleki müzik eğitimi “müzik alanındaki belirli meslek ya da çalışma dallarının gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri, anlayış ve alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik müzik eğitimidir.”¹⁵ Bu bağlamda söz konusu bilgi, beceri, anlayış ve alışkanlıklar çalgı çalmaya yönelik sanatsal ve teknik bir boyutta sürdürülürse, ortaya çıkan olgunun, çalgı eğitimini oluşturan bir süreç olacağı düşünülebilir.

Günümüzde Türkiye’de çalgı eğitimi, profesyonel kapsamda, Devlet Konservatuvarları ve Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda yapılmaktadır. Programının yapısı gereği, mezunlarının yükseköğretimde yerleştikleri programlar açısından Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de mesleki müzik eğitimi veren kurumların bir alt basamağı olarak görülmekte olup meslek lisesi statüsünde değerlendirilebilir.

Araştırma konusunun ana boyutu olan viyola eğitimi, çalgı eğitimi kapsamında gerek ulusal gerekse uluslar arası düzeyde eğitim kurumlarında yer almaktadır. Kendine özgü edebiyatı olmasına karşın çeşitli nedenlerden dolayı viyolanın, piyano, keman, viyolonsel, gitar vb. diğer çalgılara göre daha az tanındığı söylenebilir. Buna karşın viyolanın, sürekli edebiyatının genişlediği, günümüzde teknik olarak solistik bir karakter kazandığı söylenebilir. Bu durum şöyle aydınlatılabilir:

Viyola, yaylı çalgılar ailesinin, genelde eşlik çalgısı olarak tanınan, solistik özellikli bir üyesidir. Telleri tizden pese doğru La-Re-Sol-Do olarak akordlanır. Kökeni, üyesi olduğu ailenin diğer elemanlarıyla benzerdir. Gerek çalma tekniği gerekse yapısal özellikleri ile kemanla son derece benzerdir. Viyolanın gövde uzunluğu 39 ile 42 cm arasındadır. Çalma tekniği açısından incelendiğinde, viyola çalmak için daha fazla arşe basıncı ve daha fazla fiziksel güce ihtiyaç duyulduğu, vibratosunun kemana oranla daha yavaş ve daha az yoğun olduğu söylenebilir. Arşe kullanma prensibi kemana benzemekle birlikte, viyolanın kalın tellerinin daha yavaş tepki verdiği düşünülebilir.

Viyola, günümüzde solistik bir çalgı olarak konserlerde görünmesine karşın, genelde repertuarının zayıf olduğu düşünülmektedir. Amerikalı Viyola Profesörü David DALTON “Viyola ve Viyolacılar” isimli makalesinde, J.S.BACH’ın besteciliği yanında

¹⁵ Ali UÇAN, a.g.e.,s.176

bir viyolacı olduğundan söz eder¹⁶. Ona göre Bach, viyolayı, armoninin tam ortasında olduğu için seçmiştir. 20. Yüzyıl viyola solistlerinin birçoğu bu dönem ve öncesi keman, çello eserlerini viyolaya uyarlayarak çalmak durumunda kalmışlardır. Bununla birlikte az sayıda da olsa H.PURCELL (1659-1695), A.CORELLI (1653-1713), J.S.BACH (1685-1750), G.F.HAENDEL (1685-1759) ve A.VIVALDI (1678-1741) gibi büyük bestecilerin eserleri, viyola repertuarında yer almıştır.

1740'lardan sonra viyolanın solist rolünde gözle görülür değişiklikler başlamıştır. Bu kapsamda viyola edebiyatının tanınan eserlerinden olan, Carl STAMITZ (1745-1801)'in kendi virtüöz niteliğini sergileyebilmek için yazdığı düşünülen, "Re Majör Viyola Konçertosu, Op.1"de, N.PAGANINI (1782-1840)'den 40 yıl önce "sol el pizzicatoları"nın kullanılması dile getirilebilir.¹⁷

Gençay araştırmasında "Tüm 19. ve 20. yüzyılda yazılan viyola eserlerine rağmen, belki de viyola, gerçekte oda müziği çalgısıdır. Ne olursa olsun modern viyola icracısı için viyola literatürü, basit oda müziği topluluklarından, en zor konçertolara kadar yeterli bir genişliğe sahiptir. Sonuç olarak denilebilir ki, 1750'den beri çalgı, ses potansiyeli, rengi ve tekniği ile çok gelişmiştir. Viyola artık üvey evlat değildir" görüşünü dile getirmektedir.¹⁸

Lionel TERTIS (1876-1975), William PRIMROSE (1904-1982), Paul HINDEMITH (1895-1965) gibi üstün teknikte viyolacıların ortaya çıkmaları, ekoller yaratmaları da bestecileri heyecanlandırmış ve bu viyolistler için eserler yazmalarına sebep olmuştur. Bu viyola virtüözleri, yüzyılımızda viyolaya solist çalgı olabileme karakterini vermiş ve ona başka bir bakış açısıyla bakılmasını sağlamışlardır. David Dalton, makalesinde viyolanın yükselişini, bu üçlemeye borçlu olduğunu anlatır. Ona göre Tertis ilk devrimcidir. Hindemith, yazdığı viyola eserlerini, viyolacılara, tarih boyunca kalacak şekilde miras bırakmıştır. Primrose ise gösterdiği performansla viyolaya olan bakış açısını değiştirmiştir. Dalton, Yehudi MENUHIN (1916-1999)'nin

¹⁶ David DALTON, "The Viola and Violists", <http://music.lib.byu.edu/piva/VnV.html>

¹⁷ Prof. Mark KNIGHT http://www.cadenzas.com/cadenzas_c1T.php

¹⁸ Yusuf GENÇAY, "Viyolanın Gelişimi ve Edebiyatı", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir 1993, s.10

az ve öz olarak söylediğine inandığı şu görüşünü sunar: “Eğer Lionel Tertis viyolanın ilk öncüsüyse, Primrose da viyolanın ilk yıldızıdır.”¹⁹

Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Yusuf HASANOV’un bilgilerine başvurulduğunda kendisi “Repertuarı etkileyen en önemli unsurlardan biri de bestecilerdir” demiştir²⁰. Repertuarının dar olmasına yönelik bir görüş olarak, bestecinin sürekli piyano ve keman ya da sadece çello üzerine çalışmasının, viyola gibi diğer çalgıları göz ardı ettiği yorumunda bulunulabilir. David Dalton makalesinde, Primrose’un, viyolacıların da viyola repertuarının gelişmemesinde suçları olduğunu anlattığını belirtmiştir. Ona göre kemancı ve piyanistler sürekli aynı standart programları çalmaya eğilim göstermişlerdir. Primrose, bu durumun da, bestecilerin çok dinlenen çalgılara ve eser türlerine yönelmelerinin, viyolaya olan talebin azalmasıyla sonuçlandığından söz etmektedir. Primrose’a göre viyolacılar gerektiği kadar çalgıyı savunamamışlardır. Dalton aynı zamanda viyola için yapılan önemli bir repertuar çalışmasını da şu şekilde anlatmaktadır:

*Viyola repertuarının derinlikli ve geniş itibarı hakkındaki şüpheleri dindirmek, sadece Franz Zeyringer’in muazzam çalışması “Literatür für Viola”da (İkinci basım, Hartberg, Avusturya, Schönwetter, 1985) ele alınmıştır. Tüm dikkatiyle Profesör Zeyringer, 16. yüzyıldan beri solo viyola ve diğer çalgılarla viyola için yazılmış tüm repertuarı düzenlemeye gayret etmiştir. Örneğin en az, solo viyola için 750; orkestra ve viyola için 1.300 ve piyano ve viyola için 3.000 parçanın olduğunu bilmek okuyucuyu şaşırtabilir.*²¹

Ortaya konan çalışmalarla viyola repertuarının bir takım etkenler ile genişlemesinin olumsuz etkilendiği söylenebilse de, sanıldığı gibi çok da zayıf olmadığı düşünülebilir. Viyola repertuarının gelişmemesine en büyük etkinin öncelikle viyolacılardan geldiği; bestecilerin daha çok, göz önünde olan çalgılar için besteler yaptığı ve viyolanın olanaklarını göz ardı ettiği; sonuç olarak da viyolanın solist çalgı olma yolunda haksız yere sıkıntı yaşadığı söylenebilir.

¹⁹ David DALTON, a.g.m.

²⁰ Hakan OKAY, “Yusuf HASANOV ile Görüşme”, Haziran 2003, U.Ü. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

²¹ David DALTON, a.g.m.

Viyola repertuarına ulusal gözle bakıldığında Ahmet Adnan SAYGUN (1907-1991) Op.59, Necil Kazım AKSES (1908-1999), Ertuğrul Oğuz FIRAT (1923-) Op.28 No.1 ve Op.35 No.2, Cengiz TANÇ (1933-1997), Yalçın TURA (1934-) ve Necati GEDİKLİ (1944-) Viyola Konçertoları sayılabilir.²²

Viyola eğitiminde de benzer repertuar sıkıntısından söz edilebilir. Fatih YAYLA araştırmasında keman ve viyolanın teknik benzerliğinin, keman etütlerinin viyola için kullanılabilme durumunu ortaya çıkardığını belirtmiş; bu durumun viyola eğitimi için olumlu ancak viyola etütlerinin yazılması açısından da olumsuz olabileceğine yönelik görüş ortaya koymuştur.²³ Viyola eğitiminde kullanılan metotlara bakıldığında viyola için yazılmış ve kemandan viyolaya aktarılmış metotların kullanıldığı görülmektedir.

Viyola için yazılmış metotlar sayıldığında W.PRIMROSE, H.SITT, F.WOHLFAHRT, B.VOLMER, H.CLASSENS, A.B.BRUNI, M.FRANK, R.HOFFMANN, F.A. HOFFMAISTER, E.M.VIEUX, H.E.KAYSER (Neue Schule für Viola op. 54 Cranz, 1873), E.KREUZ, A.ROLLA, J. PALASCHKO, gibi besteci ve çalgıcıların çalışmaları; kemandan viyolaya aktarılmış çalışmalar arasında ise, P.RODE, O.SEVCIK, A.SEYBOLD, H.E.KAYSER, R.KREUTZER, F.FIORILLO, C.FLESH, J.F.MAZAS, J.DONT, P.GAVINIES gibi besteci ve çalgıcıların çalışmalarından söz edilebilir.²⁴

Türkiye’de Ayfer TANRIVERDİ’ye ait “Viyola Metodu I”²⁵, “Viyola Metodu II” ve “Viyola Metodu III”²⁶ isimli çalışmaların, viyola için yazılmış ilk Türk metodunu oluşturduğu söylenebilir. Kemandan viyolaya aktarılmış Türk çalgı eğitimcilerine ait çalışmalar olmasına karşın; bir Türk viyola metodu varlığının, Türkiye’de viyola eğitimi adına son derece olumlu bir durum olduğu söylenebilir. Ancak bu metodun, daha çok değişik keman ve viyola etütlerinden oluşan bir albüm özelliği taşıdığı da dikkat çekici görünmektedir.

²² Evren BİLGENOĞLU, “**Türk Bestecilerinin Viyola Repertuarı (Konçertolar)**”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2000, s. 13-37

²³ Fatih YAYLA, “**Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Anaçalgı Viyola Eğitiminde Kullanılan Metotların İncelenmesi**”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 1999, s.10

²⁴ David DALTON, “**Zeyringer Model Literature für Viola, 1985**”

<http://music.lib.byu.edu/piva/ZeyringerNP2.htm>

²⁵ Ayfer TANRIVERDİ, “**Viyola Metodu I**” Gaye Filmcilik Matbaacılık A.Ş., Ankara, 1993

²⁶ Ayfer TANRIVERDİ, “**Viyola Metodu II**” ve “**Viyola Metodu III**” G.Ü.İletişim Fakültesi Basımevi, Ankara 1995

Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin ve bu eserlerin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki kullanılabilirliğini araştıran Ahmet Serkan ECE'nin çalışmasında²⁷, 62 bestecinin 32'sinin viyola için toplam 37 eser yazmış oldukları belirtilmiştir. Aynı çalışmada yer alan Nuri Sami KORAL'ın (1908-1990) Viyola Konçertosu ile Jose Maria FLORENCIO Jr. yönetimindeki Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası eşliğinde Çetin AYDAR tarafından yorumlanan Ali HOCA'nın (1961-) Viyola Konçertosu'nun²⁸ da Türk viyola repertuarı kapsamında anılmaları anlamlı olacaktır.

Bu kapsamda, günümüzde çağdaş anlayış ile viyola eğitiminin diğer çalgılar kadar önem taşıdığı; eşlik görevinin yanında viyolanın kendi solistik edebiyatına ve gereken teknik olanaklara yeterince sahip olduğu ve başlangıç düzeyinden profesyonel düzeye kadar çalgı eğitimini taşıyabilecek viyola metotlarının varlığı; dolayısıyla viyolanın kendi olanakları ile diğer çalgılar arasında düzeyli bir yerde olduğunun gözden kaçırılmaması gerektiği söylenebilir.

Viyola eğitimi, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde (AGSL) keman, viyolonsel, kontrbas, piyano, gitar, bağlama ve flüt gibi çalgıların yanında özellikli olarak eğitimi verilen dal eğitimlerinden biridir. Viyolanın yukarıda söz edilen özellikleri gereği AGSL kapsamında da dikkate alınması gerektiği söylenebilir.

Araştırmanın alanına giren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin ilki 16 Ekim 1989 günü İstanbul Behçet Kemal Çağlar Lisesi'nde, açılışını Ahmet Adnan Saygun'un (1907-1991) yaptığı bir törenle eğitim kurumları arasındaki yerini almıştır.²⁹

Yönetmeliğine göre Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri; güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğrenim kurumlarının buldukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılmaktadır. Müzik ve resim

²⁷A. Serkan ECE, “Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyola Eserleri ve Bu Eserlerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Viyola Eğitimcileri Tarafından Tanınma, Eğitim Amaçlı Kullanılma ve Kullanılmama Durumu”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 3, Ankara 2002, s.93-107

²⁸T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konser Programı”, Bursa 23 Ocak 2004

²⁹Avni AKYOL, “Sempozyumu Açış Konuşması”, I.Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu Bildirileri, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa 1996., s.8

eğitimi verilen AGSL, ortaokul öğrenimi üzerine bir yılı hazırlık ve altı dönem lise öğrenim süresi olan yatılı, gündüzlü ve karma okullardır.³⁰

AGSL,

1. Güzel sanatlar alanında yetenekli öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,
 2. Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yönlendirmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorumlar ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,
 3. Öğrencilerin milli ve milletlerarası, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımalarına ve anlamalarına yardımcı olmak³¹,
- amaçlarıyla kurulmuştur.

AGSL programları, sanat eğitimi ve sanat eğitimi dışı alanlarda eğitim veren iki tür yükseköğretim kurumlarına öğrenci verebilecek içerikte olmasına karşın, 2004-ÖSS verilerine bakıldığında, mezun olan öğrencilerin tercihlerini büyük ölçüde (% 80) sanat alanı ile ilgili; çok azının da (% 6) sanat alanı dışında bir yükseköğretim programına yönelik olarak kullandıkları görülmektedir. 2004-2005 eğitim-öğretim yılında 52 AGSL’de 1025 öğretmenin görev yaptığı; müzik ve resim bölümlerinde toplam 7739 öğrencinin öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Öğrencilerinin 2.692’si (% 34.7) erkek, 5.047’si (% 65.3) kız olan AGSL’de önemli bir gelişme, “Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması” kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıflarının kaldırılarak, öğrenim sürelerinin 4 yıla göre yeniden düzenlenmesine yönelik karar alınmış olmasıdır.³²

AGSL’nin ortaöğretim sistemimizin “sanat eğitimi”ne çağdaş bir boyut getirerek ülke kültürünün ve sanatının kaynağını oluşturmada ve zenginleştirmede önemli bir eksiği tamamladığı söylenebilir. Müzik Eğitimi veren yükseköğretim kurumları programlarının AGSL ile benzerliği, AGSL’nin meslek liseleri statüsünde düşünölmeleri, mezun öğrencilerin tercihlerini Eğitim Fakölteleri Müzik Eğitimi ABD’den yana kullanmaları da, AGSL’nin söz konusu yükseköğretim bölömlerine bir altyapı sağladığını düşöndürmektedir.

³⁰ T.C. Resmi Gazete, 21 Eylül 1990, Sayı 20642, madde 5

³¹ T.C. Resmi Gazete, 21 Eylül 1990, Sayı 20642, madde 6

³² <http://ogm.meb.gov.tr>

Viyola eğitimi AGSL’de çalgı eğitimi alanının bir alt basamağı olarak yer almıştır. Kullanılan viyola öğretim programı, MEB tarafından 30.12.1997 tarih ve 176 Sayılı karar ile 1998-1999 Öğretim yılından itibaren yürürlüğe konulmuştur.³³ Genel amaçlarından bir bölümü viyola eğitimine dönük olacak biçimde şöyle verilmiştir:

1. Klasik ve Folklorik türleriyle Türk müziği ve Batı müziği arasındaki fark ve benzerlikleri ayırt edebilme.
2. Türk müziğinin, Dünya müziği içindeki yeri hakkında fikir ve yorum sahibi olabilme.
3. Viyola ile ilgili, Türk müziği ve Evrensel müzik eserlerinden dağarcık oluşturabilme.
4. Müzik yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunabilme.
5. Atatürk’ün Çağdaş Türk müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini kavrayabilme.

AGSL’yi konu alan tezler, Internet erişimi kullanılarak YÖK Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Tez Merkezi tez tarama sayfasında* taranmış ve araştırma konusuyla ilgisi olduğu görülen araştırmaların sonuçları incelenmiştir. Buna göre farklı alanlarda benzer sonuçları içeren araştırmaların olduğu görülmüştür.

Cemil “AGSL’de Uygulanan Gitar Eğitiminin Öğrenci Başarısı Açısından Değerlendirilmesi” konulu çalışmasında; “kadrolu öğretmen ihtiyacı olduğu, okulların yeterli fiziki donanımına sahip olmadıkları, araç-gereç olanaklarının yetersiz olduğu, öğretmenlerin gitar metotlarını yeterince tanımadıkları, öğretmenlerin MEB gitar öğretimi programını yeterli bulmadıkları ve akademisyenlerin yardımlarıyla yeni bir MEB Gitar Öğretimi Programı hazırlanması gerektiği, üniversitelerle işbirliği yapılarak öğretmenlere hizmet-içi eğitim olanakları sunulması gerektiği, öğretmen alımından önce üç senelik MEB görevinin kaldırılması gerektiği” gibi sonuçlara ulaşmıştır.³⁴

Mumcu araştırmasında AGSL’de uygulanan piyano eğitimini, program, öğretmen, öğrenci ve çalışma ortamlarına göre değerlendirmiş; yetersiz sayıda öğretmen

³³ T.C. MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, “AGSL Viyola Dersi Öğretim Programı” Ankara 1997

* http://www.yok.gov.tr/tez/tez_tarama.htm

³⁴ Murat CEMİL, önce verildi, s.71-76

olduğu, piyano ders saatlerinin yetersiz olduğu, binaların fiziki yetersizlikleri olduğu, araç-gereç olarak eksikler olduğu, akademisyenlerin yardımlarıyla yeni bir MEB Piyano Öğretim Programı hazırlanması gerektiği, öğretmen alımından önce üç senelik MEB görevinin kaldırılması gerektiği”³⁵ gibi verilere ulaşmıştır.

Gedik araştırmasında, AGSL amaçlarının yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre gerçekleşme düzeyini değerlendirmiş; “okul binalarının ve fiziki ortamların yetersiz olduğu, önemli ölçüde kadrolu alan dersleri öğretmeni eksikliği yaşandığı, donanım eksikliği olduğu, eğitim araçları ihtiyacı olduğu, öğretmenleri için hizmet içi eğitim düzenlenmesi gerektiği” gibi olumsuz sonuçlara varmıştır.³⁶

Taşpınar “Türkiye’de AGSL Müzik Bölümlerinden Beklentiler ve Gelişmeler” konulu araştırmasında, öğretmenlere akademik çalışma olanaklarının sağlanması, yeni mezun öğretmenlerin beklemeden sınava alınmalarının sağlanması, sanat ders saatlerinin yetersizliği, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin üniversitelerce yapılması gerektiği, akademisyen ve sanatçılarca öğretim programları oluşturulması gerektiğini belirtmiştir.³⁷

İncelenen değişik tarihlerde ve farklı konularda yapılmış araştırmalarda, AGSL’deki sorunların benzer olduğu dikkat çekmiştir. Bu benzerlikler arasında, “öğretmen sayılarının yetersizliği, MEB çalgı öğretimi programlarının yeniden düzenlenmesi gerekliliği, ortam ve araç-gereç eksiklik ve yetersizlikleri, çalgı ders saatlerinin artırılması, AGSL öğretmenlerine hizmet içi eğitim olanakları sağlanması” gibi olumsuzlukların yer aldığı görülmektedir.

1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılan AGSL, üniversitelerin güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin bir ön basamağı olarak düşünülmektedir. Aynı zamanda sanat eğitimi ağırlıklı yapılarıyla MEB içinde özgün ve değerli bir yere ait oldukları

³⁵ Mine Devrim MUMCU, “AGSL’de Uygulanan Piyano Eğitiminin Program,Öğretmen, Öğrenci ve Çalışma Ortamı Değişkenlerine göre Değerlendirilmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu 2002,s.59-62

³⁶ Kenan GEDİK, “Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine göre AGSL Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi,” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2000, s.151-153

³⁷ Mehmet TAŞPINAR, “Türkiye’de AGSL Müzik Bölümlerinden Beklentiler ve Gelişmeler”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, s.69-72

söylenbilir. Ancak Mehmet TAŞPINAR'ın (1994) araştırmasında³⁸ sunduğu, I. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda da dile getirilmiş görünen “önce okulların niteliğinin sağlanması, sonrasında da sayılarının bu düzen dahilinde arttırılması” önerilerinin, gerçekleştirilmediği, değişik tarihlerde yapılan AGSL araştırmalarında öne çıkmaktadır.

AGSL'nin 2004-2005 eğitim-öğretim yılı düşünüldüğünde 52'yi bulan sayısına karşın bu kurumların eğitim ve öğretim olanakları açısından ciddi eksikleri olduğu söylenebilir. AGSL'nde açıldığı günden bu yana “Ana Çalgı Dersi” kapsamında yer alan viyola eğitiminin de, benzer sorunlarla karşı karşıya olduğu düşünülmektedir. Ayrıca içinde bulunulan zamanda AGSL kapsamında herhangi bir viyola eğitimi araştırmasının yapılmadığı dikkat çekmiştir. Dolayısıyla AGSL'de viyola eğitiminin durumunu ortaya koyacak bir araştırmanın yapılması uygun ve gerekli görülmüştür.

Bu bilgilerin ışığında araştırmanın problem cümlesi “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilmekte olan viyola eğitiminin durumu nedir?” ifadesiyle belirlenmiştir.

Araştırmanın konusunu oluşturan problem cümlesinin araştırılıp sorunlar üzerine öneriler geliştirmek amacıyla şu alt problem cümlelerine yanıt aranmıştır:

- AGSL viyola öğretmenlerinin AGSL'de verilmekte olan viyola eğitiminin durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- AGSL viyola öğrencilerinin AGSL'de verilmekte olan viyola eğitime durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- Üniversite öğretim elemanlarının AGSL'de verilmekte olan viyola eğitiminin durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın sonuca varması için şu sayılılar belirlenmiştir:

1. Belirlenen araştırma yöntemi, araştırmanın sonuca ulaşmasında etkili olacaktır.
2. Tespit edilen örneklem evrenin özelliklerini büyük ölçüde yansıtmaktadır.
3. Veri toplamak için yapılan anket uygulaması ve görüşmeler sırasında öğretim görevlileri, öğretmen ve öğrenciler soruları samimiyetle yanıtlamışlardır.

³⁸ Mehmet TAŞPINAR, a.g.t., s.72

Araştırma Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde verilmekte olan viyola eğitiminin durumunu belirlemeye yönelik tarama modeline uygun olarak yapılmıştır.

Veri toplama aşamasında geniş bir kaynak taraması yapılmış, anket ve görüşme teknikleri uygulanmıştır. Kaynak tarama çalışmasında konu ile ilgili kitaplar, bilimsel yazılar ve tezler incelenmiş; İnternet taraması da kaynak tarama kapsamında etkin olarak kullanılmıştır. Anket çalışması kapsamında Tokat, Karabük, Kayseri, Isparta, Kırşehir, Osmaniye, Erzincan, Çankırı, Sivas illerindeki AGSL'de viyola eğitimi olmadığı için 52 AGSL'den viyola eğitimi verilen 43'ü evren olarak kabul edilip değerlendirmeye alınmıştır. 43 okulun ulaşılabilen 28'i örneklem olarak belirlenip, Tablo 1.1.'de gösterilen AGSL'de anket uygulanmıştır.

Tablo 1.1. Anketlerin Uygulandığı Örneklem Grubu

Sıra	Okullar	Öğrenci	Öğretmen
1	Adana AGSL	7	0
2	Adıyaman AGSL	5	1
3	Aksaray AGSL	7	1
4	Antalya AGSL	9	0
5	Balıkesir AGSL	14	1
6	Bingöl AGSL	1	1
7	Bursa AGSL	8	1
8	Çorum AGSL	7	1
9	Denizli AGSL	13	1
10	Erzurum AGSL	12	1
11	Eskişehir AGSL	12	1
12	Giresun AGSL	1	1
13	İstanbul AGSL	4	1
14	İzmir Işıl Saygın AGSL	15	1
15	İzmir Ü. Baradan AGSL	11	1
16	Kars AGSL	11	1
17	Kastamonu AGSL	3	1
18	Kütahya AGSL	8	1
19	Malatya AGSL	11	1
20	Mersin AGSL	6	1
21	Muğla AGSL	10	1
22	Niğde AGSL	10	1
23	Sinop AGSL	8	1
24	Tekirdağ AGSL	4	1
25	Trabzon AGSL	9	1
26	Uşak AGSL	12	1
27	Van AGSL	5	0
28	Yalova AGSL	9	1

Anketler çoktan seçmeli ve açık uçlu olmak üzere AGSL viyola öğretmenlerine yönelik 42, viyola öğrencilerine yönelik 29 soru ile düzenlenmiştir. Sorular 232 öğrenci, 25 öğretmen tarafından cevaplanmıştır.

Anket yolu ile elde edilen veriler tablolştırılmış, yüzde ve frekans hesapları ile çözümlenerek yorumlanmıştır.

Görüşmeler, “AGSL viyola öğrencilerinin, Eğitim Fakülteleri viyola öğretim elemanlarının beklentilerini ne derece karşıladığı” ve “AGSL’de gördükleri sorunlar” üzerine temellendirilmiş; her öğretim elemanına yapılandırılmış³⁹ (structured) görüşme tekniğine uygun olarak, 11 adet aynı içerikte soru sorulmuştur. 5 öğretim elemanı ile yapılan görüşmelerde, 3’üne elektronik posta ile iletilen sorular aynı şekilde geri alınmış; öğretim elemanlarının her biri, soruların açık, net ve anlaşılır olduğunu ifade etmişlerdir.

Araştırma bu metodolojik özellikleriyle betimsel bir çalışmadır.

Araştırmada üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm konu ile ilgisi olduğu düşünülen bilgilerin, araştırma amacının ve metodolojinin yer aldığı giriş bölümüdür. İkinci bölümü, viyola öğretmenlerine ve öğrencilerine uygulanan anket sonuçları; üniversitelerde viyola eğitimi veren öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonuçlarının değerlendirildiği “bulgular ve yorum” oluşturmaktadır. Son bölümde ise araştırmanın sonucu ve belirlenen sorunlara karşı geliştirilmiş öneriler yer almıştır.

Yapılan literatür ve kaynak tarama çalışması sonucunda, daha önce anılan kaynakların yanında; viyolanın yapısal gelişimi, ekolleri, edebiyatı gibi konuları içeren Corinne Alvergnat⁴⁰, Henry Barrett⁴¹, David Dalton⁴², Laura Klugherz⁴³, Daniela Kohnen⁴⁴, Donald Maurice⁴⁵, Yehudi Menuhin ve William Primrose⁴⁶, Sheila M.

³⁹ Saim KAPTAN, “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve İstatistik Yöntemleri**” Bilim Kitabevi, Ankara, s.184

⁴⁰ Corinne ALVERGNAT, “**L'Alto depuis son origine**”, Lyon: Editions Bellier, 1999.

⁴¹ Henry BARRETT, “**The Viola**”, 2nd ed. University, Ala.: Univ. of Alabama Press, 1996.

⁴² David DALTON, “**Playing the Viola: Conversations with William Primrose**”, Oxford UP, 1988.

⁴³ Laura KLAUGHERZ, “**A Bibliographical Guide to Spanish Music for the Violin and Viola, 1900-1997**”, Westport: Greenwood Press, 1998.

⁴⁴ Daniela KOHNEN, “**Rebecca Clarke. Komponistin und Bratschistin**”, Egelsbach, Germany: Hänsel-Hohenhausen, 1999.

⁴⁵ Donald MAURICE, “**Bartok’s Viola Concerto: The Remarkable Story of His Swansong**”, Oxford UP, 2003.

⁴⁶ Yehudi MENUHIN, William PRIMROSE, “**Violin and Viola**”, New York: Schirmer Books, 1976.

Nelson⁴⁷, Dwight Pounds⁴⁸, William Primrose⁴⁹, Maurice W. Riley⁵⁰, Marjorie Robinson⁵¹, Robin Stowell⁵², Lionel Tertis⁵³, John White⁵⁴, Amedee Daryl Williams⁵⁵, Michael D. Williams⁵⁶, Franz Zeyringer⁵⁷ gibi müzik adamlarının kitaplarının araştırma alanı ile ilgili içeriğe sahip oldukları söylenebilir. Ulusal çalışmalar incelendiğinde ise viyola eğitimi ile ilgili olarak Aytekin Albuz⁵⁸⁵⁹, Serdar Çetin Aydar⁶⁰, Mert Bilginer⁶¹, Faik İsrailoğlu⁶² gibi araştırmacıların çalışmaları anılabilir.

⁴⁷ Sheila M. NELSON, “**The Violin and Viola**”, Dover Publications, 2003.

⁴⁸ Dwight POUNDS, “**The American Viola Society: A History and Reference**” 2nd. Ed. Bowling Green: American Viola Society, 1995.

⁴⁹ William PRIMROSE, “**Walk on the North Side: Memoirs of a Violist**”, Provo: Birgham Young UP, 1978.

⁵⁰ Maurice W. RILEY, “**The History of the Viola**”, Vol. 1. 2nd ed. Ann Arbor: Braun-Brumfield, 1993.

⁵¹ Marjorie ROBINSON, “**The Violin and Viola**” New York: F. Watts, 1976.

⁵² Robin STOWELL, “**The Early Violin and Viola : A Practical Guide**”, Cambridge UP, 2001.

⁵³ Lionel TERTIS, “**My Viola and I**”, 2.Basım London: Kahn & Averill, 1991.

⁵⁴ John WHITE, “**An Anthology of British Viola Players**”, Colne: Camus Edition, 1998.

⁵⁵ Amedee Daryl WILLIAMS, “**Lillian Fuchs: First Lady of the Viola**”, Studies in the History and Interpretation of Music, vol. 45. Lewiston: E. Mellen Press, 1994.

⁵⁶ Michael D. WILLIAMS, “**Music for Viola**”, Detroit: Information Coordinators, 1979.

⁵⁷ Franz ZEYRINGER, “**Die Viola da Braccio**”, Munich Heller Verlag, 1998.

⁵⁸ Aytekin ALBUZ, “**Başlangıç Viyola Öğretimi Yöntem ve Tekniklerinin İncelenmesi, Sınanması ve Değerlendirilmesi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara 1995.

⁵⁹ Aytekin ALBUZ, “**Viyola Öğretiminde Geleneksel Türk Müziği Ses Sistemine İlişkin Dizilerin Kullanımı ve Bu Sistem Kaynaklı Çok Seselilik Yaklaşımları**”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2001.

⁶⁰ Serdar Çetin AYDAR, “**Evrensel Viyola Eğitiminin Türkiye Boyutu İçinde Ulusal Ekol Yaratma Araştırması**”, Sanatta Yeterlik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2002.

⁶¹ Mert BİLGİNER, “**Çalgı Eğitiminde Çalgı Eğitimi ile Viyola Eğitiminin Özdeşleştirilmesi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2001.

⁶² Faik İSRAİLİOĞLU, “**Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitimi Alanında Viyola Öğretiminin Temel Esasları**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Malatya 1994.

2. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde elde edilen veriler “Viyola Öğretmenlerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi”, “Viyola Öğrencilerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi” ve “Üniversitelerde Viyola Eğitimi Veren Öğretim Elemanları ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi” olmak üzere üç alt başlık altında toplanmıştır.

2.1. AGSL Viyola Öğretmenlerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Tablo 2.1.1.Viyola Öğretmenlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	19	76
Kadın	6	24
Toplam	25	100

Tablo 2.1.1'e göre viyola öğretmenlerinin % 76'sının erkek, % 24'ünün kadın olduğu görülmektedir. Buna göre erkek viyola öğretmenleri çoğunluğu oluşturmaktadırlar. Bu durum yaklaşık her 4 viyola öğretmeninden 3'ünün bay, 1'inin bayan olması gibi bir durumu sergilemektedir.

Tablo 2.1.2. Viyola Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlar

Seçenekler	f	%
Eğitim Fakültesi	21	84
Devlet Konservatuarı	2	8
Eğitim Enstitüsü	2	8
Toplam	25	100

Tablo 2.1.2'de viyola öğretmenleri mezun oldukları kurumları % 84'ü eğitim fakültesi, % 8'i devlet konservatuarı, % 8'i eğitim enstitüsü şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun Eğitim Fakültesi mezunu

olmaları, AGSL viyola öğretmeni istihdamının büyük ölçüde bu kurumlardan karşılandığını göstermektedir.

Tablo 2.1.3. Viyola Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları

Seçenekler	f	%
Lisans	23	92
Yüksek Lisans	1	4
Doktora	1	4
Toplam	25	100

Tablo 2.1.3’de viyola öğretmenleri mezun oldukları yüksek öğretim programlarını % 92’si Lisans, % 4’ü Yüksek Lisans, % 4’ü Doktora programları olarak belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğretmenlerinin tamamına yakınının lisans eğitimi aldıkları, çok az sayıda öğretmenin Lisansüstü program mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 2.1.4. Viyola Öğretmenlerinin Eğitimleri Sırasında Ana Çalgılarının Viyola Olma Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	18	72
Hayır	7	28
Toplam	25	100

Tablo 2.1.4’de ankete katılan 25 viyola öğretmenin 18’i, eğitimleri sırasında “ana çalgı viyola” eğitimi aldıklarını; 7’si ise “ana çalgı keman” eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre kemanın viyola ile benzer çalma alışkanlıkları düşünüldüğünde, keman öğretmenlerinin de viyola derslerine girdikleri söylenebilir. Bu durum viyola öğretmenlerinin sayıca yetersiz kaldıkları ortamlarda yönetimlerin, keman öğretmenlerine başvurduğunu göstermektedir. Aynı zamanda görüşlerine başvuru Öğr.Gör. Yusuf Hasanov (Görüşme 2.3.2.) ve Öğr.Gör. Tamer Bektaş (Görüşme 2.3.4.) viyola derslerine keman öğretmenlerinin girmelerinin literatür farkı, anahtar farkı gibi çeşitli sorunlardan dolayı aksaklıkların oluşabileceğine yönelik görüş belirtmişlerdir.

Tablo 2.1.5a Viyola Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden Önce Viyola Eğitimi Alma Durumları

Seçenekler	f	%
Evet	5	20
Hayır	20	80
Toplam	25	100

Tablo 2.1.5a'da viyola öğretmenlerinin % 20'si Lisans eğitimlerinden önce viyola eğitimi aldıklarını, % 80'i almadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğretmenlerinin çoğunun 4 senelik bir çalgı eğitimi aldıktan sonra mesleğe başladıkları görülmektedir.

Tablo 2.1.5b Lisans Eğitiminden Önce Viyola Eğitimi Alan Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
AGSL	3	60
Özel Ders	1	20
Konservatuar	1	20
Toplam	5	100

Tablo 2.1.5b'de Lisans eğitiminden önce viyola eğitimi alan öğretmenler, eğitim durumlarını, % 60'ı AGSL mezunu, % 20'si konservatuar mezunu, % 20'si de özel ders şeklinde belirtmişlerdir. Lisans eğitiminden önce viyola eğitimi aldığını belirten öğretmenlerin çoğunluğunun AGSL mezunu olduğu görülmektedir. Buna göre ilerleyen yıllarda AGSL mezunu öğrencilerin Eğitim Fakültelerine yönelerek buradan mezun olacakları düşünüldüğünde, Lisans eğitimlerinden önce viyola eğitimi almış olan öğretmenlerin sayısının artacağı ve viyola eğitiminin bu durumdan olumlu etkileneceği söylenebilir.

Tablo 2.1.6. Viyola Öğretmenlerinin Hizmet Yılları

Süre (Yıl)	f	%
1-4	8	32
5-8	6	24
9-12	5	20
12 ve üzeri	6	24
Toplam	25	100

Tablo 2.1.6’da öğretmenler, hizmet yıllarını, % 32’si 1-4 yıl, % 24’ü 5-8 yıl, % 20’si 9-12 yıl, % 24’ü 12 ve üzeri yıl olarak belirtmişlerdir. Bu verilere göre AGSL’de görev yapan öğretmenlerin çoğunluğunun hizmet süresi olarak 8 yıl ve altında görev yaptıkları görülmektedir. Bu durumda AGSL öğretmen kadrolarının genç öğretmenlerden oluştuğu söylenebilir.

Tablo 2.1.7. Viyola Öğretmenlerinin, Viyola Eğitimsi Olarak Hizmet Yılları

Süre	f	%
1-4 yıl	17	68
5-8 yıl	5	20
9-12 yıl	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2.1.7’de viyola öğretmenleri, viyola eğitimsi olarak hizmet yıllarını, % 68’i 1-4 yıl, % 20’si 5-8 yıl, % 12’si 9-12 yıl olarak belirtmişlerdir. Bu durumda 52 AGSL’den 43’ünde viyola eğitimi verilmekte olduğu göz önüne alındığında; AGSL’deki viyola eğitiminin kuruluşundan itibaren günümüze kadar gelişerek devam ettiği ve artış gösterdiği; giderek tüm AGSL’de yer alacağı söylenebilir. Buna bağlı olarak müzik öğretmenlerinin mezun olduktan sonra 3 yıl görev yapmaları koşulu ile atanmalarının da bu yoğunluğa katkı sağladığı düşünülebilir. Bu yoğunluk Tablo 2.1.6’daki viyola öğretmenlerinin hizmet yılları ile de benzerlik göstermektedir.

Tablo 2.1.8. Viyola Öğretmenlerinin AGSL’de Görevlendirilme Durumları

Seçenekler	f	%
Kadrolu	12	48
İl Onaylı Görevlendirme	7	28
Ücretli	5	20
Sözleşmeli	1	4
Toplam	25	100

Tablo 2.1.8’de öğretmenler, AGSL’de görevlendirilme durumlarını, % 48’i kadrolu, % 28’i il onayı ile görevlendirilme, % 20’si ücretli, % 4’ü sözleşmeli şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre viyola eğitimcilerinin yaklaşık yarısının kadrolu olduğu görülmektedir. Bu durumda AGSL yönetimlerinin viyola eğitiminin devam ettirilmesi için kadrolu öğretmen ihtiyacını gördükleri ve görevlendirme ile veya ücretli öğretmen bularak bu eksikliği karşılamaya çalıştıkları söylenebilir. Bu görüntü, Tablo 2.2.27’de öğrencilerin çoğunun belirttiği “öğretmen ihtiyacı olduğu” verisiyle de örtüşmektedir. Aynı zamanda öğretim elemanlarının Görüşme 2.3.1., Görüşme 2.3.2. ve Görüşme 2.3.4.’de de bu olumsuzluğun varlığına dikkat çektikleri görülmektedir.

Tablo 2.1.9. Viyola Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumlarına Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
1 Kez	4	16
2 Kez	4	16
3 Kez	2	8
Hiç	11	44
Diğer	4	16
Toplam	25	100

Tablo 2.1.9’da viyola öğretmenleri aldıkları hizmet içi eğitime katılma durumlarını, % 16’sı bir kez, % 16’sı iki kez, % 8’i üç kez aldığı, % 16’sı ağırlıklı olarak viyola eğitimi ile ilgili bir hizmet içi eğitim almadığı, % 44’ü hiç hizmet içi eğitim almadığı şeklinde belirtmişlerdir. Viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun hiç

hizmet içi eğitime katılmadıklarını belirtmeleri, eğitsel ve sanatsal nitelikleri açısından bir olumsuzluk olarak yorumlanabilir. Aynı zamanda MEB'in ve AGSL yönetimlerinin beklentileri değerlendirerek, viyola öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerini sürdürmelerine ortam hazırlamaları gerektiği anlaşılmaktadır. Bu durum ve görüş Görüşme 2.3.1'de Yard.Doç.A.Serkan Ece tarafından da belirtilmiştir.

Tablo 2.1.10. Viyola Öğretmenlerinin AGSL'de Öğretmenlik Yapmalarını Etkileyen Durumların Dağılımı

Seçenekler	Dereceler				
	1	2	3	4	5
Hocalarım tarafından yönlendirildim.	13	1	2	1	1
Çalgımı seviyorum ve meslek yaşantıma viyola eğitimcisi olarak devam etmek istiyorum.	-	2	1	-	-
AGSL prestij açısından, orta öğrenim kurumlarına göre daha yüksek bir kurum.	7	3	1	2	1
Öğretmenleri ve öğrencileriyle bir müzik ortamında bulunmak için AGSL'yi seçtim.	-	5	2	-	-
Orta öğretmenden maddi açıdan daha farklı olduğu için AGSL'yi seçtim.	-	1	-	2	1
Diğer	-	1	-	-	-
Toplam	20	13	6	5	3

Tablo 2.1.10'da viyola öğretmenleri AGSL'de öğretmenlik yapmalarını etkileyen etmenleri önem sırasına göre 1. derecede "hocaları tarafından yönlendirildikleri" (13 kişi) ve "AGSL'leri prestij açısından diğer orta öğrenim kurumlarından daha önde gördükleri" (7 kişi) biçiminde ifade etmişlerdir. Bu "önde geliş" in, alana yönelik bir orta öğretim kurumu olmasından kaynaklandığı gözden uzak tutulmamalıdır. Böylece viyola öğretmeni, üniversite eğitimi sırasında bulunduğu ortamlara benzer mesleki yaşantıyı orta öğretim düzeyinde de elde etme olanağı bulacaktır. 2. derecede işaretlenen seçenekler içinde "Çalgımı seviyorum ve meslek yaşantıma viyola eğitimcisi olarak devam etmek istiyorum" (2 kişi), "Öğrencileri ve öğretmenleriyle bir müzik ortamında bulunmak için AGSL'yi seçtim" (5 kişi) cevaplarının öne çıkması, viyola öğretmenlerinin "çalgılarına olan sevgi ve bağlılıkları

ile sanat eğitimi ortamlarına verdikleri önem” olarak yorumlanabilir. 3., 4., 5., derecede işaretlenen seçenekler, 1. derecede işaretlenenlerle benzerlik göstermekte; buna, ayrıca “maddi açıdan AGSL’lerin daha farklı olduğu” görüşü de eklenmektedir.

Tablo 2.1.11. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Ders Yüklerinin Dağılımları

Seçenekler	f	%
6-10	3	12
11-15	2	8
16-20	3	12
21-25	4	16
26-30	10	40
30 ve daha fazla	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2.1.11’de öğretmenler haftalık ders yüklerini % 12’si 6-10 saat, % 8’i 11-15, % 12’si 16-20 saat, % 12’si 21-25 saat, % 40’ı 26-30 saat, % 12’si 30 ve daha fazla saat olarak belirtmişlerdir. Ancak AGSL’lere atanan müzik öğretmenlerinin bir dal öğretmeni olarak atanmadıkları düşünüldüğünde, viyola öğretmenlerinin viyola dersi yanında programda başka derslerin de sorumluluğunu üstlendiklerini akla getirmektedir. Tablo 2.1.12a’daki veriler, bu görüşü doğrular niteliktedir.

Tablo 2.1.12a Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışındaki Derslere Girme Yoğunluklarının Dağılımı

Seçenekler	f	%
Evet	18	72
Hayır	7	28
Toplam	25	100

Tablo 2.1.12.a’da öğretmenlerin % 72’si viyola dersi dışındaki derslere girdiklerini, % 28’i ise girmediklerini belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun viyola dersi dışında başka dersler için de görevlendirildiği görülmektedir.

Tablo 2.1.12b Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışında Girdikleri Derslerin Türüne Göre Dağılımları

Seçenekler	f	%
Müziksel İşitme Eğitimi	7	38,9
Çalgı Eğitimi	7	38,9
Müzik Tarihi	2	11,1
Orkestra	2	11,1
Toplam	18	100

Tablo 2.1.12b’de öğretmenler, viyola dersi dışında girdikleri derslerin türünü, “% 38,9’u Müziksel İşitme Eğitimi, % 38,9’u Çalgı Eğitimi, % 11,1’i Müzik Tarihi, % 11,1’i Orkestra” şeklinde belirtmişlerdir. Bu verilere göre öğretmenlerin çoğunun viyola eğitimi dışında çoğunlukla Müziksel İşitme Eğitimi ve Tablo 2.1.4’de görüldüğü gibi keman dersine girdikleri görülmektedir. Kemanın ve viyolanın teknik benzerlikleri olmasına karşın Müziksel İşitme Eğitimi dersinin viyola eğitiminden farklı bir disiplin olduğu bilinmektedir. Öğretmenlerin çoğunun Müziksel İşitme Eğitimi dersine de girmeleri AGSL’de alana yönelik öğretmen ihtiyacı olduğunu; yönetimler tarafından değişik dalların sorumlu öğretmenlerinin görevlendirilerek açıkların kapatılmaya çalışıldığını düşündürmektedir.

Tablo 2.1.12c Viyola Öğretmenlerinin Viyola Eğitimi Dışında Girdikleri Derslerin Ders Yükü Dağılımları

Seçenekler (Hafta / Saat)	f	%
1-5	4	26,7
6-10	5	33,3
11-15	3	20
16-20	1	6,7
21-25	2	13,3
Toplam	15	100

Tablo 2.1.12c’de öğretmenler, viyola dersi dışında girdikleri derslerin ders yükü dağılımlarını, “% 26,7’si 1-5 saat, % 33,3’ü 6-10 saat, % 20’si 11-15 saat, % 6,7’si 16-20 saat, % 13,3’ü 21-25 saat” şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğretmenlerinin

önemli bir bölümünün viyola dersi dışında, haftada 15 saate yakın başka dersleri de verdikleri anlaşılmaktadır. Özellikle 3 öğretmenin viyola dersi dışında haftada 15-25 saat ders alması dikkat çekicidir. Öğrencilerin çoğunun Tablo 2.2.27’de belirttiği öğretmen sayısının az olmasına karşın öğretmenlerin viyola eğitimi dışındaki dersler için de yoğun ders yükü ile görevlendirilmeleri AGSL’lerde dal öğretmeni ile ilgili sorunların henüz çözülemediği görüntüsü vermektedir.

Tablo 2.1.13. Viyola Öğretmenlerinin Viyola Sınıflarının Dağılımı

Seçenekler	f	%
Hazırlık	66	27,5
I. Sınıf	51	21,5
II. Sınıf	65	27
III. Sınıf	58	24
Toplam	240	100

Tablo 2.1.13’de viyola öğretmenlerinin viyola sınıfları dağılımı, % 27,5 Hazırlık Sınıfı, % 21,5 I. Sınıf, % 27 II. Sınıf, % 24 III. Sınıf olarak görülmektedir. Buna göre öğrenci mevcutlarının birbirlerine yakın oranlarda dağıldığı, dolayısıyla gelecekte AGSL viyola eğitimi açısından öğrenci sayılarından kaynaklı bir dengesizliğin oluşmayacağı söylenebilir.

Tablo 2.1.14. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Ders Yükü Yoğunluklarının Bilimsel Sanatsal ve Eğitsel Çalışmalarına Olumsuz Etkileri

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	8	32
Kısmen	7	28
Çok Az	6	24
Hiç	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2.1.14’de viyola öğretmenleri haftalık ders yükü yoğunluklarının bilimsel, sanatsal ve eğitsel çalışmalarına olumsuz etkileri konusundaki görüşlerini % 4’ü tamamen, % 32’si büyük ölçüde, % 28’i kısmen, % 24’ü çok az etkilediği, % 12’si hiç

etkilemediği şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun birbirine yakın oranda “büyük ölçüde ve kısmen” olumsuz etkilendiklerini belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bir bölümü de hiç etkilenmediklerini belirtmektedirler. Aynı zamanda Görüşme 2.3.4’te de, Öğr.Gör. Tamer Bektaş viyola derslerine giren keman öğretmenlerinin üzerindeki fazla ders yükünün olumsuz etkilerine dikkat çekmektedir. Ancak çalgılarına sürekli çalışarak ve ayrıca düzenleyecekleri sanat etkinlikleri ile öğrencilerine model oluşturma durumunda olan öğretmenlerin bu görüşleri düşündürücü bulunmuştur.

Tablo 2.1.15. Haftalık Ders Yükü Yoğunluklarının Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünen Öğretmenlerin Uygun Ders Yükü Önerileri

Seçenekler	f	%
10-15	3	18,8
16-20	11	68,8
21-25	2	12,5
Toplam	16	100

Tablo 2.1.15’de haftalık ders yükü yoğunluklarından olumsuz etkilendiklerini düşünen viyola öğretmenleri, uygun ders yükleri hakkındaki görüşlerini “% 18,8 10-15 saat, % 68,8 16-20 saat, % 12,5 21-25 saat” şeklinde olması gerektiğini belirtmişlerdir. Buna göre ders yükü yoğunluklarının olumsuz etkileri olduğunu düşünen öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders yüklerinin 16-20 saat arasında olması gerektiğini önerdikleri görülmektedir. Ancak öğretmenlerin ders yükünü gösteren Tablo 2.1.11’de, öğretmenlerin yarısından çoğunun ders yüklerinin 21 ve üstü saat olduğu görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin, ders saatlerinin 20 saat dolayına çekilmesi gerektiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 2.1.16. Viyola Öğretmenlerinin Bir Ders Saatinde Çalıştıkları Öğrenci Sayılarının Dağılımı

Seçenekler	f	%
Bir Öğrenci	12	48
İki Öğrenci	8	32
Diğer	5	20
Toplam	25	100

Tablo 2.1.16’da öğretmenler bir ders saatinde çalıştıkları öğrenci sayısını, “% 48 bir öğrenci, % 32 iki öğrenci ve % 20 ağırlıklı olarak 2’den fazla öğrenci” ile çalıştıkları şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık yarısının bir öğrenciyle ders yapması, AGSL’de viyola eğitiminin bireysel olarak yapıldığı anlamına geldiği, dolayısıyla viyola eğitiminin belli oranda niteliğine uygun şekilde yapılmakta olduğu biçiminde yorumlanabilir. Ancak öğretmenlerin önemli bölümünün iki kişiyle ders yaptığını belirtmesi, öğrencilerin çoğunun Tablo 2.2.18 ve Tablo 2.2.27’de bildirdiği ders saati yetersizliği düşünüldüğünde, viyola eğitiminin bir olumsuzluğu olarak göze çarpmaktadır. Aynı zamanda değişik mevcutlarla ders yapan öğretmenlerin olması, bütün okullarda imkanlara bağlı olarak farklı uygulamalar yapıldığını düşündürmektedir. Ayrıca öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde 4 öğretim elemanının da bireysel olarak haftada birer ders saati olmak üzere 2’şer saat viyola dersi yapılmasına yönelik, birinin de (Görüşme 2.3.5.) 60 dakikalık ancak bilinçli şekilde bir ders yapılmasına dönük görüş belirtmeleri dikkat çekici görünmektedir.

Tablo 2.1.17. Viyola Öğretmenlerinin Haftalık Viyola Ders Saatinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	8	32
Kısmen	6	24
Çok Az	7	28
Hiç	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2.1.17’de öğretmenler haftalık viyola ders saatinin yeterliği konusundaki görüşlerini, % 4’ü tamamen, % 32’si büyük ölçüde, % 24’ü kısmen, % 28’i çok az yeterli bulduğu, % 12’si hiç yeterli bulmadığı şeklinde belirtmektedirler. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu, ders saatlerinin “kısmen ve altında” yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunun Tablo 2.2.18 ve Tablo 2.2.27’de bildirdiği çalgı ders saatlerinin yetersiz olduğu görüşü ile bu verilerin benzerlik gösterdiği, dolayısıyla çalgı ders saatlerinin öğretmen ve öğrencilerce yetersiz görüldüğü söylenebilir. Görüşme 2.3.1. ve Görüşme 2.3.2.’de öğretim elemanları da ders saatlerinin yetersizliğine dikkat çekmiştir.

Tablo 2.1.18. Viyola Öğretmenlerinin Ders Dışı Pekiştirici Çalışmalar Yapma Durumları

Seçenekler	f	%
Evvet	18	72
Hayır	7	28
Toplam	25	100

Tablo 2.1.18’de öğretmenler ders dışı pekiştirici çalışmalar yapma durumlarını, % 72’si yaptığı ve % 28’i yapmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders dışı pekiştirici çalışmalar yaptığı görülmektedir. Bu durum ders saatlerinin yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin, bu olumsuzluktan kaynaklanan açığı, ders dışı pekiştirici çalışmalar ile kapatmaya çalıştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.1.19. Ders Dışında Dersi Pekiştirici Çalışmalar Yapan Öğretmenlerin Çalışma Türlerinin Dağılımı

Seçenekler	f	%
Teknik çalışmalar (etüt, gam, egzersizler)	9	50
Toplu çalma düo trio vb. çalışmalar	4	22,5
Eser çalışmaları	1	5,5
Toplu çalma ve teknik çalışmalar	1	5,5
Toplu çalma ve eser çalışmaları	1	5,5
Ödev takibi	1	5,5
Deşifre çalışmaları	1	5,5
Toplam	18	100

Tablo 2.2.19’da ders dışında dersi pekiştirici çalışmalar yaptıklarını belirten öğretmenler yaptıkları çalışma türlerini, % 50’si teknik çalışmalar ve % 22,5’i toplu çalma çalışmaları, % 27,5’i de değişik uygulamalar şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun etüt, gam ve egzersiz çalışmalarına yer verdikleri görülmektedir. Bu durumda ders dışı pekiştirici çalışmalara ihtiyaç duymanın öğretmen ve öğrencilerce belirtilmiş ders saatlerinin yetersiz olması durumu ile örtüştüğü düşünülmektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun etüt, gam ve egzersizlere yer vermesi; öğretmenlerin, öğrencilerin teknik altyapısına önem verdiklerini; kimi öğretmenlerin öğrencilerine birlikte seslendirme uygulamaları yaptırdığını belirtmeleri de viyola öğretmenlerinin öğrencileri için, “topluluk önünde çalma, birlikte seslendirme” gibi toplu çalmaya yönelik çalışmaları önemsediklerini düşündürmektedir. Görüşme 2.3.3.’de de Öğr.Gör. Mert Bilginer haftada 45’şer dakikadan 2 saatlik viyola eğitiminin dışında eşlik (korrepetisyon) dersinin yapılmasının faydalı olacağına yönelik görüş belirtmiştir.

Tablo 2.1.20. Viyola Öğretmenlerinin Bakanlıkça Hazırlanmış Viyola Öğretim Programının Yeterliği Hakkındaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	3	12
Kısmen	14	56
Çok Az	5	20
Hiç	2	8
Toplam	25	100

Tablo 2.1.20’de viyola öğretmenleri Bakanlıkça hazırlanmış viyola öğretim programının yeterliği hakkındaki görüşlerini, “% 4’ü tamamen, % 12’si büyük ölçüde, % 56’sı kısmen, % 20’si çok az yeterli bulduğu, % 8’i hiç yeterli bulmadığı” şeklinde belirtmiştir. Bu verilere göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu Bakanlıkça hazırlanmış programı “kısmen ve altında” yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda öğretmenlerin, yürürlükte olan viyola öğretim programını yetersiz buldukları ve eksikler içerdiğini düşündükleri söylenebilir. Bu verilerin, yapılan görüşmeler incelendiğinde 3 öğretim elemanı tarafından Görüşme 2.3.1., Görüşme 2.3.2. ve Görüşme 2.3.3’de belirtilen görüşlerle uyum içinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2.1.21. Viyola Öğretmenlerinin Viyola Öğretim Programını Uygulama Tercihleri

Seçenekler	f	%
Bakanlığın hazırladığı viyola öğretim programını uyguluyorum.	3	12
Kendi hazırladığım programı uyguluyorum.	8	32
Herhangi bir program izlemiyor, öğrencinin düzeyine göre bir program belirliyorum.	10	40
Diğer	4	16
Toplam	25	100

Tablo 2.1.21’de öğretmenler viyola öğretim programını uygularken izledikleri yol hakkındaki görüşlerini, “% 12’si Bakanlığın hazırladığı viyola öğretim programını uyguladığı, % 32’si kendi hazırladığı programı uyguladığı, % 40’ı herhangi bir program izlemeyip öğrencinin düzeyine göre bir program belirlediği, % 16’sı değişik yöntemler kullandıkları” şeklinde belirtmişlerdir. MEB tarafından hazırlanmış viyola öğretim programını çok az öğretmenin izliyor olması, öğretim programının kullanılabilirliğinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Bu tabloda ortaya çıkan görüntünün Görüşme 2.3.4’te de Öğr.Gör. Tamer Bektaş tarafından da belirtilmesi dikkat çekicidir.

Tablo 2.1.22. Kendi Hazırladığı Programı Uygulayan Viyola Öğretmenlerinin Programlarını Oluştururken Kullandıkları Yöntemler

Seçenekler*	f	%
Mevcut viyola öğretim programlarını inceleyerek bir program oluşturdum.	11	38
Bir akademisyenden yardım aldım.	6	21
Kendi deneyimlerime dayalı bir model oluşturdum.	7	24
Mevcut keman öğretim kitaplarını inceleyerek viyolaya uyarladım.	4	14
Kendi viyola öğretmenimi örnekleyerek bir program oluşturdum.	1	3
Toplam	29	100

* Bazı öğretmenler birden fazla görüş belirtmişlerdir.

Tablo 2.2.22’de, kendi hazırladığı programı uygulayan viyola öğretmenleri, programlarını oluştururken izledikleri yolları, “% 38’i mevcut viyola öğretim programlarını inceleyerek bir program oluşturduğu, % 21’i bir akademisyenden yardım aldığı, % 24’ü kendi deneyimlerine dayalı bir model oluşturduğu, % 14’ü mevcut keman öğretim kitaplarını inceleyerek viyolaya uyarladığını, % 3’ü kendi viyola öğretmenini örneklediği” şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre kendi hazırladığı programı uygulayan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mevcut viyola öğretim programlarını inceleyerek bir program oluşturduğu; önemli bir bölümünün kendi deneyimlerine dayalı

bir model oluşturduğu ve bir akademisyenden yardım aldığı görülmektedir. Bakanlığın hazırladığı viyola öğretim programını uygulamayan viyola eğitimcilerinin aynı anda birkaç değişik yolu benimsediği, ancak bütün araştırmaların yeni ve kullanışlı bir program oluşturma çabasına yönelik olduğu söylenebilir. Fakat değişik yeterlikte ve birikimde olan viyola öğretmenlerinin; kendi düşünce, saptamalarına ve tecrübelerine göre bir program belirleyip, AGSL’de kendi programlarına dayalı eğitim yapmalarının, öğrencilerde altyapısal problemlerin oluşmasına neden olabileceği düşünülmektedir. 6 viyola öğretmenin bir akademisyenden yardım aldığını belirtmesi olumlu bir durum olarak göze çarpmaktadır. Aynı zamanda yeni bir program oluşturulma beklentisinin, Görüşme 2.3.1., Görüşme 2.3.2. ve Görüşme 2.3.3’de de görüleceği gibi öğretim elemanları tarafında da oluştuğunun gözden uzak tutulmaması gerektiği de söylenebilir.

Tablo 2.1.23. Viyola Öğretmenlerine Göre Kullandıkları Programın Öğrenci Başarısına Etkisi

Seçenekler	f	%
Çok İyi	1	4
İyi	17	68
Orta	6	24
Geçer	1	4
Zayıf	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.23’de öğretmenler, kullandıkları programın öğrenci başarısına etkisi hakkında değerlendirmelerini, % 4’ü de çok iyi, % 68’i iyi, % 24’ü orta, % 4’ü geçer, şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kendi programlarıyla öğrencilerin iyi düzeyde başarı yakaladığını belirtmelerinin viyola eğitimi açısından olumlu olduğu söylenebilir. Ancak öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde, 5 öğretim elemanının da öğrencilerini teknik açıdan yetersiz bulmaları, uygulanan programların hedeflerine yönelik olarak dikkat çekici görülmektedir.

**Tablo 2.1.24. Viyola Öğretmenlerinin
Viyola Metotlarını Tanıma Durumları**

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	9	36
Kısmen	12	48
Çok Az	3	12
Hiç	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.24’de öğretmenler, viyola metotlarını tanıma durumlarını % 3’ü tamamen, % 36’sı büyük ölçüde, % 48’i kısmen, % 12’si çok az tanıdığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık yarısı viyola metotlarını kısmen tanıdığını, bir bölümü de büyük ölçüde tanıdığını belirtmiştir. Metodun çalgı eğitiminde hedef belirleyici önemli bir etken olduğu düşünüldüğünde, viyola metotlarının öğretmenler tarafından tamamen tanınması gerektiği söylenebilir. Aynı zamanda viyola eğitimi için özel bir durumun, kemana çalma alışkanlıklarından son derece benzemesinden dolayı, mevcut keman metotlarının viyolaya aktarılması ile önemli bir dağar olduğu da gözden kaçırılmadan; viyola eğitimi için yeterli denebilecek bir dağarın olduğu söylenebilir. Ancak öğrencilerce de Tablo 2.2.27’de belirtilmiş olan gerek okullardaki doküman eksikliği, gerekse viyola eğitimi alanında araştırma yetersizliğinin, öğretmenlerin kullanabileceği viyola metotlarına ya da kemandan aktarılmış çalışmalara ulaşma konusunda sıkıntı yarattığı düşünülmektedir.

Tablo 2.1.25. Viyola Öğretmenlerinin Eser Verirken Öncelikle Dikkat Ettikleri Etkenlerin Dağılımı

Seçenekler Dereceler	1		2		3	
	f	%	f	%	f	%
Öğrencinin Düzeyine Uygun Olması	19	86,4	2	11,1	-	-
Öğrencinin İlgi Duyarak Çalışmasına Göre	2	9,1	15	83,4	2	11,1
Program Hedeflerine Uygun Olması	1	4,5	1	5,5	16	88,9
Toplam	22	100	18	100	18	100

Tablo 2.1.25’de viyola öğretmenleri, eser verirken öncelikle dikkat ettikleri etkenleri; 1. derecede % 86,4’ü öğrencinin düzeyine uygun olması, % 9,1’i öğrencinin ilgi duyarak çalışması, % 4,5’i program hedeflerine uygun olması; 2. derecede % 11,1’i öğrencinin düzeyine uygun olması, % 83,4’ü öğrencinin ilgi duyarak çalışması, % 5,5’i program hedeflerine uygun olması; 3. derecede % 11,1 öğrencinin ilgi duyarak çalışması, % 88,9’u program hedeflerine uygun olması şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun öncelikle öğrencinin düzeyine göre, sonrasında da öğrencinin ilgi düzeyini önemseyerek eser verdikleri, program hedeflerine göre ise üçüncü ve en alt düzeyde hareket ettikleri gözlenmiştir. Öğretmenlerin öncelikle öğrenci düzeyine göre eser vermeleri Tablo 2.1.21’de verilen “program oluştururken öğrenci düzeyini dikkate almaları durumu” ile örtüşmekte ve uyumlu bir görüntü sergilemektedir. Ancak öğrencinin ilgisine göre hareket ederek, programın hedeflerini en son düzeyde önemsemelerinin, AGSL’de viyola eğitimi açısından düşündürücü görülebilir.

**Tablo 2.1.26. Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilere Verdikleri Ödevleri
Örnek Olarak Seslendirme Durumları**

Seçenekler	f	%
Tamamen	13	52
Büyük Ölçüde	10	40
Kısmen	2	8
Çok Az	-	-
Hiç	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.26’da öğretmenler, öğrencilere verdikleri ödevleri örnek olarak seslendirme durumlarını % 52’si tamamen, % 40’ı büyük ölçüde, % 8’i kısmen şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun örnek seslendirme yaptığı görülmektedir. Bu durumda öğretmenin, öğrenci için örnek alınacak en uygun model olduğu görüşüyle büyük ölçüde örtüşen bu verilere göre; öğretmenlerin, çalgı eğitiminin önemli bir boyutu olan taklit ederek öğrenme ögesini önemseyerek, yaptıkları örnek seslendirmelerle uyguladıkları söylenebilir.

**Tablo 2.1.27. Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilerini
Viyola Hakkında Bilgilendirme Durumları**

Seçenekler	f	%
Tamamen	5	20
Büyük Ölçüde	8	32
Kısmen	9	36
Çok Az	3	12
Hiç	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.27’de öğretmenler, öğrencilerini viyola konusunda bilgilendirme durumlarını % 20’si tamamen, % 32’si büyük ölçüde, % 36’sı kısmen, % 3’ü çok az bilgilendirdikleri şeklinde belirtmiştir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık yarısının öğrencilerini yeterince bilgilendirdiği, diğer yarısının da kısmen ve altında bilgilendirdiği görülmektedir. Çalgı eğitiminde, çalgının gelişimi, okullar, ünlü

viyolacılar, çalgının edebiyatı gibi konularda öğrencilerin bilgilendirilmelerinin gelişim, motivasyon vb. konularda olumlu etkiler yaratacağı düşünülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin yarısının kısmen ve altında yanıt vermelerinin, viyola eğitimini olumsuz etkileyen bir etken olduğu söylenebilir. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde 5 öğretim elemanının da öğrencilerin bilgi eksikleri olduğu yönünde görüş belirtmeleri, bu olumsuzluğun varlığını destekler görünmektedir.

Tablo 2.1.28. Viyola Öğretmenlerinin Öğrencilerini Uyguladıkları Viyola Öğretim Programı Konusunda Bilgilendirme Durumları

Seçenekler	f	%
Tamamen	5	20
Büyük Ölçüde	10	40
Kısmen	7	28
Çok Az	3	12
Hiç	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.28’de öğretmenler, öğrencilerini uyguladıkları viyola öğretim programı konusunda bilgilendirme durumlarını, % 20’si tamamen, % 40’ı büyük ölçüde, % 28’i kısmen, % 12’si çok az bilgilendirdikleri şeklinde belirtmiştir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerini uyguladıkları viyola öğretim programı konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir. Ancak kısmen ve altında bilgilendirdiğini belirten öğretmenlerin sayısının yüksek oluşu da dikkat çekicidir.

Tablo 2.1.29. Viyola Öğretmenlerinin Kendi Viyolarına Sahip Olma Durumları

Seçenekler	f	%
Evet	16	64
Hayır	9	36
Toplam	25	100

Tablo 2.1.29’da öğretmenler, kendi çalgılarına sahip olma durumlarını % 64’ü Evet, % 36’sı Hayır şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğunun

kendine ait bir viyolası olduğu, bu çoğunluğun yarısı kadar önemli oranda öğretmenin de olmadığı görülmektedir. Bu olumsuz durumun öğretmenlerin ekonomik sınırlılıklarından kaynaklandığı düşünülebileceği gibi, okullarda Tablo 2.1.30’da da görüleceği gibi yeterince demirbaş viyola olması ve bu viyolaların öğretmenlerce de kullanılma olanağı, kendi viyolası olmayan öğretmenlerin eksikliğini tamamlayıcı bir etken olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 2.1.30. Viyola Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Demirbaş Viyola Olma Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	21	84
Hayır	4	16
Toplam	25	100

Tablo 2.1.30’da öğretmenler, görev yaptıkları okullarda demirbaş viyola olma durumunu % 84’ü Evet, % 16’sı Hayır şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin görev yaptıkları okulların büyük çoğunluğunda demirbaş viyola olduğu görülmektedir. Ancak bu tablo; öğrencilerin, önemli bölümünün Tablo 2.2.14a’da “sayısal olarak viyolaları yetersiz buldukları” görüşü ile örtüşmemektedir. Aynı zamanda öğrencilerin Tablo 2.2.11’de görüldüğü gibi büyük çoğunluğunun kendi çalgılarına sahip olmalarının da bu durumu tam olarak değerlendiremedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.1.31. Demirbaş Viyola Bulunan Okullardaki Viyolaların Sayısal Dağılımları

Seçenekler	f	%
1-3	8	38,1
4-6	6	28,5
7-10	4	19
11+	1	4,7
Boş	2	9,5
Toplam	21	100

Tablo 2.1.31’de öğretmenler demirbaş viyola bulunan okullardaki viyola sayılarını okulların % 38,1’inde 1-3 arası, % 28,5’inde 4-6 arası, % 19’unda 7-10 arası ve % 4,7’sinde 11’den fazla demirbaş viyola olduğu şeklinde belirtmişlerdir. 2 viyola öğretmeni görüş belirtmemiştir. Buna göre 25 öğretmenden 14’ü (% 73,7’si) okullarında 1-6 arasında demirbaş viyola olduğunu, 5’i de 6’nın üstünde olduğunu ifade etmektedirler. Bu görüntü bazı okullarda demirbaş viyola ihtiyacı olmadığını göstermektedir. Özellikle 4 okulda 7-10, 1 okulda da 11’den fazla viyola olması memnuniyet verici bir durumdur. Ancak öğrencilerin önemli bölümünün, Tablo 2.2.14a’da bu soruya çalgıların yeterli sayıda olmadıklarını belirtmeleri dikkat çekicidir.

Tablo 2.1.32. Demirbaş Viyola Bulunan Okullardaki Viyolaların Niteliksel Durumları

Seçenekler	f	%
Tamamen	2	9,5
Büyük Ölçüde	6	28,5
Kısmen	8	38,1
Çok Az	4	19
Hiç	1	4,7
Toplam	21	100

Tablo 2.1.32’de öğretmenler demirbaş viyolaların niteliklerini % 9,5’i tamamen, % 28,5’i büyük ölçüde, % 38,1’i kısmen, % 19’u çok az nitelikli oldukları, % 4,7’si hiç nitelikli olmadıkları şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre demirbaş viyolaların öğretmenler tarafından “kısmen ve altında” (% 63,6) nitelikli bulunduğu söylenebilir. Bu durum, Tablo 2.2.14b’de de öğrenciler tarafından da doğrulanmıştır.

Tablo 2.1.33. Viyola Öğretmenlerine Göre Öğrenci Viyolalarının Niteliksel Durumları

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	7	28
Kısmen	11	44
Çok Az	6	24
Hiç	-	-
Toplam	25	100

Tablo 2.1.33’de viyola öğretmenleri öğrenci viyolalarının niteliğini % 4’ü tamamen, % 28’i büyük ölçüde, % 44’ü kısmen, % 24’ü çok az nitelikli bulduklarını belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğunun (% 68) öğrencilerin kullandıkları viyolaları viyola eğitimi için “kısmen ve altında” yeterli buldukları söylenebilir. Çalgı kalitesinin çalgı eğitimini değişik etkenlerden dolayı olumlu etkileyeceği bilinmektedir. Bu durumda öğrenci çalgılarının yetersiz niteliklerinin olumsuz etkileri olacağı düşünülmektedir. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde Görüşme 2.3.1. dışında 3 öğretim elemanının öğrenci çalgılarını yetersiz bulduklarını; Görüşme 2.3.4’de ise bir öğretim elemanının orta düzeyde nitelikli bulunduğunu belirtmelerinin, bu tablodaki verilerle uyumlu bir görüntü sergilediği söylenebilir.

Tablo 2.1.34. Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Viyola İle İlgili Kaynakların Varlığı

Seçenekler	f	%
Evet	4	16
Hayır	19	76
Diğer	2	8
Toplam	25	100

Tablo 2.1.34’de viyola öğretmenleri buldukları okulda viyola ile ilgili nota vb. kaynakların olduğu bir kütüphane bulunma durumunu % 16’sı Evet, % 76’sı Hayır olarak belirtmişlerdir. Bir grup öğretmen de (% 8) nota vb. kaynakların kendileri

tarafından sağlandığını ifade etmektedirler. Bu durumda viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun (% 84) buldukları okullarda viyola ile ilgili nota vb. kaynakların olduğu bir kütüphanenin bulunmadığı görülmektedir. Viyola eğitiminin en önemli kaynağı olan metot, düzeye uygun eserlerin olduğu kitap vb. materyal eksikliğinin, AGSL’de viyola eğitiminde ciddi olumsuzluklar yaratacağı düşünülmektedir. Bu durumun, öğrencilerin bir bölümü tarafından da Tablo 2.2.27’de belirtildiği söylenebilir.

Tablo 2.1.35. Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Viyola için Kaset, CD,VCD, DVD Bulunma Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	3	12
Hayır	22	88
Toplam	25	100

Tablo 2.1.35’de viyola öğretmenleri buldukları okulda viyola için kaset, CD, VCD, DVD bulunma durumunu % 12’si Evet, % 88’i Hayır şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun buldukları okullarda viyola için kaset, CD, VCD, DVD bulunmadığı görülmektedir. Bu durumda; viyola sanatçılarının kayıtlarının dinlenmesinin eğitimi destekleyen bir etken olduğu düşünüldüğünde, okulların büyük çoğunluğunda bu konuda materyal olmamasının bir eksiklik olduğu söylenebilir.

Tablo 2.1.36. Viyola Öğretmenlerinin Buldukları Okullarda Öğrenci Çalışma Odası Sayısının Yeterliği Hakkındaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	6	24
Büyük Ölçüde	6	24
Kısmen	3	12
Çok Az	7	28
Hiç	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2.1.36’da viyola öğretmenleri buldukları okulda çalışma odalarının sayısal yeterliğini % 24’ü tamamen, % 24’ü büyük ölçüde, % 12’si kısmen, % 28’i çok az yeterli olduğu, % 12’si hiç yeterli olmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık yarısının (% 48) oda sayısının yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu durumda okulların yarısının öğretmenler tarafından yeterli sayıda öğrenci çalışma odasına sahip olmadığı söylenebilir. Bu olumsuzluğa bölgesel olarak bakıldığında bütün bölgelerden şehirlerin yer aldığı görülmektedir. Ancak İzmir’de Kemalpaşa ilçesinde bulunan Ümran Baradan AGSL ile kent merkezindeki Işlay Saygın AGSL’de imkanların birbirinden farklı olması ve Ümran Baradan AGSL’de hiç oda bulunmadığının belirtilmesi dikkat çekmiş; bu durum ilçelerde ve kent merkezlerinde bulunan okulların değişik olanaklara sahip olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

Tablo 2.1.37. Viyola Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Kentte Düzenlenen Konser Etkinliklerinin Yeterliği Hakkındaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	1	4
Büyük Ölçüde	6	24
Kısmen	6	24
Çok Az	5	20
Hiç	7	28
Toplam	25	100

Tablo 2.1.37’de viyola öğretmenleri görev yaptıkları kentte düzenlenen konserlerin / resitallerin sayısının yeterliğini % 4’ü tamamen, % 24’ü büyük ölçüde, % 24’ü kısmen, % 20’si çok az yeterli olduğu, % 28’i hiç yeterli olmadığı şeklinde belirtmiştir. Buna göre öğretmenlerin görüşlerinin birbirine yakın oranda dağılım gösterdiği görülmekte olup, çoğunluğunun (% 72) yapılan konser/resital etkinliklerinin yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu olumsuzluğa bölgesel olarak bakıldığında Karadeniz, Ankara hariç İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri’nde Tablo 2.2.25’de belirtilen öğrenci verileriyle de uyumlu bir şekilde hiç etkinlik yapılmadığı, hem öğrenciler hem de öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Bu durumda

Türkiye'nin doğu ve kuzey bölgelerinde hiç etkinlik yapılmadığı söylenebilir. Oysa öğrencinin müzikal gelişimini sağlayan önemli etkenlerden biri de içinde bulunduğu sanatsal çevredir. Konser etkinlikleri bu yönü ile önem taşımaktadır. Bu görüş, Görüşme 2.3.2'de yer alan, Öğr.Gör. Yusuf Hasanov ile yapılan görüşme sonuçlarıyla da uyum içindedir.

Tablo 2.1.38. Viyola Öğretmenlerinin AGSL'deki Viyola Eğitimi İçin Önerdikleri Görüş ve Yaklaşımlar

Seçenekler*	f
Kaynakların bulunduğu bir kütüphane olmalıdır.	5
AGSL' ne öğretmen gerekmektedir.	4
Öğretim metotlarını geliştirebileceğimiz hizmet içi eğitim kursları açılmalıdır.	2
Çalışma odaları müzik çalışmalarına uygun şekilde düzenlenmelidir.	2
Çalışma odaları yeterli sayıda olmalıdır.	2
CD ve VCD kayıtları olmalıdır.	2
Yeterli araç-gereç olmalıdır.	2
AGSL viyola öğretmenleri arasında bir görüşme ortamı olmalıdır.	2
Farklı tekniklerin öğrencilere kazanımı için üniversitede alanında yeterli branş öğretmenleri tarafından panel, sempozyum, dinleti gibi faaliyetler yapılmalıdır.	1
Ders saatleri düzenlenmelidir.	1
Viyola öğrencileri klasik müzik ve viyola konusunda bilinçlendirilmeli; viyolayı neden seçtiklerini bilmeleri sağlanmalıdır.	1
Viyola eğitiminde teknik yaklaşımlar daha yeterli planlanmalı, yüzeysel olmamalıdır.	1
Viyola öğrencilerinin topluluk karşısında çalarak heyecanlarını yenmeleri için bir engel oluşturan sahne-salon eksikliği giderilmelidir.	1
Öğretmen adaylarının not sistemi ile değil bireysel eğitim şekillerine ve müzik geliştirme yetisine ve bilgisine bakılarak yetiştirilmesi gerekmektedir.	1
AGSL bölgelere ayrılmalı. Her bölgeye deneyimli ve etkin bir Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki çalgı, teorik vb. hocalar kendi alanlarında AGSL'lerden gelen öğretmenleri	1

yönlendirmelidirler. Öğretim Görevlisi ve AGSL öğretmeni 4 yıl beraber çalışarak ortak bir program oluşturabilirler.	
Amaca yönelik bir bina olmalıdır.	1
Metot yazılmalıdır.	1
Çalgı öğretmenlerinin çalgı yetisi çok iyi düzeyde olması gözetilerek, KPSS ve formasyon yeterliliği aranmadan yapılacak bir sınavla alınmaları gerekmektedir.	1
Lisans eğitiminden sonra bekleme olmamalıdır.	1
Toplam	32

* Viyola öğretmenlerinin kimileri birden fazla görüş belirtmiştir.

Tablo 2.1.38’de öğretmenlerin viyola eğitimciliğinin daha etkili olması için önerdikleri görüş ve yaklaşımların önemli bir bölümünün viyola öğretmeni ve onlara sağlanacak hizmet içi eğitim olanakları, uygun çalışma ortamları ve çalışmalara zenginlik sağlayacak ders ile ilgili kaynaklar olduğu görülmektedir. Bunlar; bina, öğretmenin niteliği ve atanmasına ilişkin görüşler izlemektedir. Viyola öğretmenlerinin AGSL’lerde verilen viyola eğitimi ile ilgili sorunları açık bir biçimde ortaya koydukları görülmektedir.

2.2. AGSL Viyola Öğrencilerine Uygulanan Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Tablo 2.2.1.Viyola Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	124	53,4
Kız	108	46,6
Toplam	232	100

Tablo 2.2.1’e göre; AGSL viyola öğrencilerinin % 53,4’ünün erkek, % 46,6’sının ise kız olduğu görülmektedir. Erkek ve kız öğrencilerin sayısal oranının birbirlerine yakın olması cinsiyetin, viyolanın ana çalgı olarak belirlenmesinde ayırt edici bir etken olmadığı yönünde değerlendirilebilir.

Tablo 2.2.2. Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Hazırlık	61	26,3
Lise I	58	25
Lise II	61	26,3
Lise III	52	22,4
Toplam	232	100

Tablo 2.2.2'e göre; AGSL viyola öğrencilerinin % 26,3'ü Hazırlık Sınıfını, % 25'i Lise I. Sınıfı, % 26,3'ü Lise II. Sınıfı, % 22,4'ü Lise III. Sınıfı oluşturmaktadırlar. Sınıf mevcudu oranlarının birbirlerine yakın olması çalgı sınıfları oluşturulurken planlı hareket edildiğini düşündürebilir. En yüksek oranların Hazırlık ve Lise I. Sınıflarda görülmesi, viyola eğitimine ilgi duyan ya da yönlendirilen öğrencilerin son iki yıl içerisinde yoğunlaştığı yönünde değerlendirilebilir.

Tablo 2.2.3. Öğrencilerin AGSL Müzik Bölümüne Girmeden Önce Müzik Dersi Alma Durumları

Seçenekler	f	%
Evet	149	64,2
Hayır	83	35,8
Toplam	232	100

Tablo 2.2.3'de görüldüğü gibi; AGSL viyola öğrencilerinin % 64,2'si müzik bölümüne girmeden önce müzik eğitimi aldıklarını, % 35,8'i almadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre özel müzik eğitimi alan öğrencilerin çoğunlukta olduğu, dolayısıyla viyola öğrencilerinin AGSL'yi tercih ederken bilinçli bir şekilde, altyapı oluşturma çabası içinde oldukları düşünülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin, yetenek sınavı olarak tanımlanan AGSL öğrenci seçme sınavında başarılı olabilmeleri için belli bir hazır bulunuşluluk durumuna gelmelerinin de gerektiği bilincinde oldukları ve bu yönde çalıştıkları söylenebilir.

Tablo 2.2.4. Müzik Bölümüne Girmeden Önce Müzik Dersi Alan Öğrencilerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Özel ders aldım.	75	50,3
Ailedeki büyüklerle çalıştım.	5	3,4
Müzik dershanesinden yararlandım.	34	22,8
İlköğretim okulundaki öğretmenim yardımcı oldu.	20	13,4
Diğer	15	10,1
Toplam	149	100

Tablo 2.2.4’de görüldüğü gibi; müzik bölümüne girmeden önce müzik dersi alan öğrencilerin % 50,3’ü özel ders aldığını, % 3,4’ü ailedeki büyüklerle çalıştığını, % 22,8’i müzik dershanesinden yararlandığını, % 13,4’ü ilköğretim okulundaki öğretmenin yardımcı olduğu, % 10,1 diğer seçeneğini işaretleyen öğrencilerin çoğu da konservatuar kursiyeri ya da öğrencisi olduğu şeklinde belirtmişlerdir. Çoğunluğu, özel ders alan ve müzik dershanelerinden yararlanan öğrencilerin oluşturmasına karşın, ilköğretim okulu öğretmenleri tarafından çalıştırılan bir grup öğrencinin varlığı da anlamlıdır. Bu durum ilköğretim okulu müzik öğretmenlerinin öğrencilerini AGSL’lere yönlendirme konusunda çaba gösterdikleri biçiminde yorumlanabilir. Aynı zamanda öğrencilerin büyük çoğunluğunun AGSL yetenek sınavına özel ders alarak hazırlanıyor olmaları, bu alanda, ciddi bir özel ders sektörü oluşturduğu da söylenebilir.

Tablo 2.2.5. Öğrencilerin AGSL'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Dağılımı

Seçenekler Dereceler	1		2		3	
	f	%	f	%	f	%
Müziğe olan ilgim.	197	84,9	14	8,8	3	2,8
İlköğretim okulundaki öğretmenim yönlendirdi.	9	3,8	52	32,7	39	36,4
Ailem yönlendirdi.	14	6	68	42,7	36	33,6
Arkadaşlarımdan etkilendim.	4	1,7	2	1,2	3	2,8
İngilizce ve müzik eğitimini birlikte almak beni etkiledi.	4	1,7	18	11,3	22	20,5
Diğer	4	1,7	5	3,1	4	3,7
Toplam	232	100	159	100	107	100

Tablo 2.2.5'de öğrencilerin AGSL'yi tercih etme nedenlerini 1. derecede % 84,9'u müziğe olan ilgilerinin, % 3,8'i ilköğretim okulundaki öğretmenlerin yönlendirmesinin, % 6'sı ailelerinin yönlendirmelerinin, % 1,7'lik dağılımlarla da arkadaşlarından etkilendikleri, İngilizce ve Müzik eğitimini birlikte almaları ve diğer etkenler olduğu görülmektedir. 2. derecede işaretleyenlerin % 8,8'i müziğe olan ilgilerinin, % 32,7'si ilköğretim okulundaki öğretmenlerin yönlendirmesinin, % 42,7'si ailelerinin yönlendirmelerinin, % 1,2'si arkadaşlarından etkilendikleri, % 11,3'ü İngilizce ve Müzik eğitimini birlikte almaları, % 3,1'i diğer etkenler olduğu; 3. derecede % 2,8'i müziğe olan ilgilerinin, % 36,4'ü ilköğretim okulundaki öğretmenlerin yönlendirmesinin, % 33,6'sı ailelerinin yönlendirmelerinin, % 2,8'i arkadaşlarından etkilendikleri, % 20,5'i İngilizce ve Müzik eğitimini birlikte almaları ve % 3,7'si diğer etkenler olduğu şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin AGSL'yi tercih etme nedenlerini 1. derecede büyük çoğunluğunun müziğe olan ilgilerinin, 2. derecede çoğunluğunun ailelerinin yönlendirmelerinin, 3. derecede çoğunun ilköğretim okulundaki öğretmenlerinin yönlendirmesinin etkilediği şeklinde belirttikleri görülmektedir. Bu durumda müziğe karşı ilginin öğrencileri etkileyen etkenler arasında öncelikle yer aldığı, bunu ailelerin ve sonrasında da öğretmenlerin yönlendirmelerinin

izlediği görülmektedir. Önceliğin öğrencilerin müziğe karşı ilgileri üzerinde oluşması öğrencilerin viyola eğitimine karşı hazır bulunuşluluk ve ilgilerini olumlu etkileyerek, eğitimleri açısından son derece olumlu bir görüntü çizdiği söylenebilir. Ailelerin ve sonrasında öğretmenlerin yönlendirmelerinin ise, öğrencilerin gelecekleri üzerine karar verirken aileleri ile paylaştıkları, öğretmenlerin mesleki yönlendirmelerinin ise 3. derecede önemli bir etken olduğunu düşündürmektedir. Bu durum aynı zamanda, müzik öğretmenlerinin, ilköğretim düzeyinde öğrencilerine düşük oranda da olsa rehberlik yapabildiklerini göstermektedir.

**Tablo 2.2.6. Öğrencilerin AGSL'ye Girmeden Önce
Viyolayı Tanıma Durumları**

Seçenekler	f	%
Tamamen	8	3,4
Büyük Ölçüde	14	6,0
Kısmen	39	16,8
Çok Az	87	37,5
Hiç	84	36,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.6'da görüldüğü gibi; viyola öğrencilerinin “% 3,4’ü tamamen, % 6’sı büyük ölçüde, % 16,8’i kısmen, % 37,5’i çok az” AGSL’ye girmeden önce viyolayı tanıdığını, % 36,2’si ise hiç tanımadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre çoğunluğun viyolayı çok az ve hiç tanımadıklarını söyleyen öğrencilerin oluşturması, ana çalgı seçiminde, öğrencilerin bilinçli bir tutum içinde olmadıklarını düşündürebilir. Bu durumun gerçekleşmesinde viyolanın yaylı çalgılar ailesinde diğer çalgılara göre daha az tanınmasının etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 2.2.7. Öğrencilerin Ana Çalgılarını Viyola Olarak Seçme Nedenleri

Seçenekler	f	%
Kendi isteğimle seçtim.	88	37,9
Öğretmenlerim uygun gördü.	128	55,2
İsteksizce, zorunlu tutularak verildi.	7	3,0
Diğer	9	3,9
Toplam	232	100

Tablo 2.2.7’de görüldüğü gibi; AGSL viyola öğrencileri viyolayı ana çalgı olarak seçme nedenlerini % 37,9’u kendi istekleri ile, % 55,2’si öğretmenlerinin uygun gördüğünü, % 3’ü isteksizce zorunlu tutularak, % 3,9’u değişik etkenlerden dolayı seçtiklerini belirtmektedirler. Bu durumda öğrencilerin % 55,2’si çoğunluğunun çalgılarını öğretmenleri tarafından yönlendirilerek seçmiş oldukları; % 37’6’lık ikinci yüksek orana sahip grupta ise öğrencilerin kendi seçimlerinin de büyük oranda önemsendiği görülmektedir. Buna göre çalgı seçiminde öğretmenlerin görüşlerinin öğrencilerin isteklerine göre daha fazla belirleyici rol oynadığı söylenebilir.

Tablo 2.2.8. Öğrencilerin Ana Çalgı Olarak Viyolayı Seçme Durumlarının Çalgı Eğitiminin Başarısına Etkisi

Seçenekler	f	%
Çok olumlu etkiledi.	74	31,9
Olumlu etkiledi.	115	49,6
Olumsuz etkiledi.	22	9,5
Çok olumsuz etkiledi.	2	0,9
Etkilemedi.	19	8,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.8’de görüldüğü gibi; AGSL viyola öğrencileri, ana çalgı olarak viyolayı seçmelerinin çalgı eğitimlerine etkisini % 31,9’u çok olumlu, % 49,6’sı olumlu, % 9,5’i olumsuz, % 0,9’u çok olumsuz etkilediğini; % 8,2’si ise etkilemediğini belirtmiştir. Buna göre bir önceki tabloda görülen öğretmenlerin çalgı seçimlerindeki yoğun etkilerinin ve öğrencilerin kendi seçimlerini de yapabilme olanaklarının önemsenmesinin, ana çalgı seçiminde büyük ölçüde olumlu bir etki yarattığı söylenebilir.

Tablo 2.2.9. Öğrencilerin Viyolanın Fiziki Durumlarına Yatkinliği Konusundaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	106	45,7
Büyük Ölçüde	70	30,2
Kısmen	42	18,1
Çok Az	8	3,4
Hiç	6	2,6
Toplam	232	100

Tablo 2.2.9’da görüldüğü gibi; AGSL viyola öğrencileri, viyolanın fiziki durumlarına yatkinliği konusundaki görüşlerini, % 45,7’si tamamen, % 30,2’si büyük ölçüde, % 18,1’i kısmen, % 3,4’ü çok az uygun olduğunu, % 2,6’sı hiç uygun olmadığını belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun viyolanın fiziki durumlarına yatkin olduğu görüşünde oldukları ortaya çıkmaktadır. Tablo 2.2.8’de öğrencinin çalgı seçiminde etkili olan değişkenlerin olumlu özelliklerinin buraya da yansıdığı düşünülebilir. Ancak “kısmen, çok az, hiç” seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin varlığı (% 24,1) gözden kaçırılmamalıdır. Yaklaşık toplamın 1 / 4’ünü oluşturan bu grubun başarı durumu da akla başka olumsuzlukları getirmektedir. Nitekim benzer bir durum Tablo 2.2.10’da görülmekte ve 38 öğrenci viyola eğitimine “kısmen, çok az ya da hiç” ilgi duymaktadırlar.

**Tablo 2.2.10. Öğrencilerin Viyola Eğitimine Karşı İlgileri
Konusundaki Görüşleri**

Seçenekler	f	%
Tamamen	120	51,7
Büyük Ölçüde	74	31,9
Kısmen	20	8,6
Çok Az	15	6,5
Hiç	3	1,3
Toplam	232	100

Tablo 2.2.10'da görüldüğü gibi viyola öğrencileri viyola çalmayı öğrenmeye karşı ilgileri konusundaki görüşlerini % 51,7'si tamamen, % 31,9'u büyük ölçüde, % 8,6'sı kısmen, % 6,5'i çok az ilgileri olduğu, % 1,3'ü hiç ilgileri olmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 83,6) viyola eğitimine karşı tamamen ve büyük ölçüde ilgili olduklarını belirtmeleri, mevcut tüm eksikliklere karşın öğrencilerin son derece istekli olduklarını düşündürmektedir. Bu durum AGSL viyola eğitiminin başarısı konusunda önemli ve güdüleyici bir etken olarak görülmekte olup, mevcut olumsuzluklar giderildiğinde, gelecekte viyola eğitimi adına olumlu etkiler yaratacağı söylenebilir. Bu görüşe Görüşme 2.3.1. ve Görüşme 2.3.2'te de dikkat çekilmiştir.

Tablo 2.2.11. Öğrencilerin Kendilerine Ait Bir Çalgıya Sahip Olma Durumları

Seçenekler	f	%
Kendi çalgım.	207	89,2
Okulun demirbaşı.	25	10,8
Toplam	232	100

Tablo 2.2.11’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri kendilerine ait bir çalgıya sahip olma durumlarını % 89,2’si kendi çalgısı, % 10,8’i okulun demirbaşı olduğu şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun kendi çalgılarına sahip olmaları dikkat çekmekte ve önemli bulunmaktadır. Kendilerine ait çalgısı bulunan öğrencilerin çalgı çalışabilmeye daha çok ortam bulma, okul dışı ortamlarda çalışabilme, çalgısını sadece kendisinin kullanıp başka bir öğrenciyle paylaşmak zorunda olmama gibi etkenlerden dolayı öğrencilerin başarısına olumlu yansıtacağı düşünülebilir.

Tablo 2.2.12. Öğrencilerin Çalgılarının Nitelik Bakımından Yeterliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	69	29,7
Büyük Ölçüde	96	41,4
Kısmen	38	16,4
Çok Az	21	9,1
Hiç	8	3,4
Toplam	232	100

Tablo 2.2.12’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri çalgılarının nitelik bakımından yeterliğine ilişkin görüşlerini % 29,7’si tamamen, % 41,4’ü büyük ölçüde, % 16,4’ü kısmen, % 9,1’i çok az yeterli olduğu, % 3,4’ü hiç yeterli olmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 71,1) çalgılarını viyola eğitimleri için yeterli nitelikte bulduğu, bu durumun da çalgı eğitimi sırasında öğrencilere olumlu yansıtacağı düşünülmektedir. Çalgı kalitesinin çalgı eğitimine yansıtması önemli etkenlerden birisidir. Bu bakımdan öğrenci görüşlerine göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun sıkıntı yaşamadıkları söylenebilir.

Tablo 2.2.13. Öğrencilerin Çevrelerinde Çalgı Yapım-Onarım Ustası Bulabilme Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	133	57
Hayır	90	38
Diğer	9	3
Boş	5	2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.13’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri, çevrede çalgı yapım-onarım ustası bulunma durumunu % 57’si evet, % 38’i hayır, % 3’ü kendi imkanları ya da çalgı satanlar tarafından yapıldığı gibi değişik ifadelerle belirtmişler; öğrencilerin % 2’si ise herhangi bir seçeneği işaretlememişlerdir. Buna göre öğrencilerin yarısından fazlasının çevrelerinde çalgılarında oluşacak sorunları giderecek bir çalgı yapım-onarım ustası bulunduğu, ancak önemli bölümünün bu olanaktan yoksun olduğu görülmektedir. Çalgı eğitimi dolaylı olarak da olsa olumsuz etkileyebilecek bu durumun çözümlenmesinde okul yönetimlerinin gerekli önlemleri almaları gerekliliği gözlenmektedir.

Tablo 2.2.14a Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan Demirbaş Viyolaların Sayısal Yeterlikleri

Seçenekler	f	%
Yeterli sayıda viyola var.	116	50
Yeterli sayıda viyola yok.	72	31
Hiç yok.	26	11,2
Boş	18	7,8
Toplam	232	100

Tablo 2.2.14a'da görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan demirbaş viyolaların sayısal yeterlikleri hakkındaki görüşlerini % 50'si yeterli sayıda viyola olduğu, % 31'i yeterli sayıda viyola olmadığı, % 11,2'si hiç olmadığı şeklinde belirtmişler; öğrencilerin % 7,8'i ise seçeneklerden herhangi birini işaretlememişlerdir. Buna göre öğrencilerin yarısının yeterli sayıda viyola olduğu yönünde görüş belirttikleri; önemli bölümünün ise viyola sayısını yetersiz bulduğu görülmektedir. Aynı zamanda hiç viyola olmadığını belirten az sayıda öğrenci düşünüldüğünde de, bu okullarda viyola eğitimi olmasına karşın dersin ana materyalinin mevcut olmaması, önemli bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

**Tablo2.2.14b Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan
Demirbaş Viyolaların Nitelikleri**

Seçenekler	f	%
Viyolalar niteliklidir.	75	32,3
Viyolalar yarı niteliklidir.	68	29,3
Viyolalar nitelikli değildir.	19	8,2
Boş	70	30,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.14.b'de görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan demirbaş viyolaların nitelikleri hakkındaki görüşleri % 32,3'ü viyolalar niteliklidir, % 29,3'si viyolalar yarı niteliklidir, % 8,2'si viyolalar nitelikli değildir şeklinde belirtmişler; öğrencilerin % 30,2'si ise herhangi bir seçeneği işaretlememişlerdir. Bu durumda görüş belirten öğrencilerin bir kısmının okulun demirbaşı olan viyolaları yeterince nitelikli buldukları, yakın oranda bir grup öğrencinin ise yarı nitelikli olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Ancak bu oranlara yakın oranda bir grup öğrencinin de hiç görüş belirtmemesi de gözden kaçırılmamalıdır. Buna göre Tablo 2.1.11'de de görülen öğrencilerin büyük çoğunluğunun kendi çalgılarına sahip olmaları etkeninden dolayı, demirbaş viyolaların öğrencilerin önemli bir bölümü tarafından (% 30,2)

kullanılmayarak, niteliklerini değerlendirecek bir görüş oluşturamadıklarından dolayı herhangi bir seçeneği işaretleyemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.2.15a Öğrencilere Göre Çalışma Odalarının Sayısal Yeterliği

Seçenekler	f	%
Yeterli sayıda oda var.	121	52,2
Yeterli sayıda oda yok.	104	44,8
Hiç yok.	7	3,0
Toplam	232	100

Tablo 2.2.16a’da görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan çalışma odalarının sayısal durumları hakkındaki görüşlerini % 52,2’si yeterli sayıda oda olduğunu, % 44,8’i yeterli sayıda oda olmadığını, % 3’ü ise hiç oda olmadığı şeklinde belirtmektedirler. Buna göre öğrencilerin yaklaşık yarısının oda sayısının yeterli olduğunu belirtmesine karşın, önemli bir bölümü de yeterli sayıda oda olmadığını belirtmişlerdir. Bu verilere göre çalgı eğitiminin günlük çalışma ve bu çalışmaların sürekliliğini gerektiren bir disiplin olduğu düşüncesiyle okullarda oda sayısının yeterli olmaması önemli bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 2.2.15b Öğrencilere Göre Çalışma Odalarının Nitelik Durumları

Seçenekler	f	%
Odalar niteliklidir.	73	31,5
Odalar yarı nitelikliler.	74	32
Odalar nitelikli değildir.	25	10,7
Boş	60	25,8
Toplam	232	100

Tablo 2.2.15.b.'de görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan çalışma odalarının niteliksel durumları hakkındaki görüşlerini, % 31,5'i odaların nitelikli, % 32'si odaların yarı nitelikli olduğu, % 10,7'si odaların nitelikli olmadığı şeklinde belirtmiş; öğrencilerin % 25,8'i herhangi bir seçeneği işaretlememişlerdir. Buna göre, okulların bazılarındaki çalışma odalarının nitelikli bulunduğu, bazı okullarda ise yarı nitelikli olarak değerlendirildiği görülmektedir. Nitelsiz bulan öğrencilerin oranı da dikkat çekicidir. Hiçbir seçeneği işaretlememiş öğrencilerin önemli bir oran oluşturuyor olmaları gözden kaçırılmamalıdır. Bu durum yetersiz sayıda çalışma odası olduğunu düşünen öğrencilerin görüş belirlemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.2.16a Öğrencilere Göre Okullarda Bulunan Araç-Gereçlerin Sayısal Yeterlikleri

Seçenekler	f	%
Yeterli sayıda araç-gereç var.	127	54,7
Yeterli sayıda araç-gereç yok.	93	40,1
Hiç yok.	13	5,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.16a'da görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan araç-gereçlerin sayısal yeterlikleri hakkındaki görüşlerini, % 54,7'ü yeterli sayıda araç-gereç olduğu, % 40,1'i yeterli sayıda araç-gereç olmadığı, % 5,2'si hiç araç-gereç olmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun okullarında yeterli sayıda araç-gereç olduğunu belirtmelerine karşın önemli bir bölümünün araç-gereç sayısını yetersiz bulduğu görülmektedir. Ayrıca 13 öğrenci okullarında hiç araç gereç bulunmadığını işaretlemişlerdir. Bu durumda yarıya yakın öğrencinin, okullarındaki araç-gereç konusunda olumsuz düşünmektedirler denebilir.

Tablo 2.2.16b Öğrencilere Göre Araç-Gereçlerin Niteliksel Durumu

Seçenekler	f	%
Araç-Gereçler niteliklidir.	86	37,1
Araç-Gereçler yarı nitelikliler.	75	32,3
Araç-Gereçler nitelikli değildir.	16	6,9
Boş	55	23,7
Toplam	232	100

Tablo 2.2.16b’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri okullarında bulunan araç-gereçlerin niteliksel durumları hakkındaki görüşlerini, % 37,1’i araç-gereçlerin nitelikli olduğu, % 32,3’ü araç-gereçlerin yarı-nitelikli olduğu, % 6,9’u araç-gereçlerin nitelikli olmadığı şeklinde belirtmiş; öğrencilerin % 23,7’si ise herhangi bir seçeneği işaretlememiştir. Bu verilere göre öğrencilerin önemli bölümünün araç-gerecin niteliksel açıdan eksik olduğu, buna yakın bir grup öğrencinin de yeterli nitelikte buldukları yönünde görüş belirttiği; araç-gerecin kimi okullarda yeterli, ancak çoğunlukla yetersiz olduğu görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin dikkat çeken bir oranda (% 23,7) hiçbir seçeneği işaretlememiş olmaları da, Tablo 2.1.16a’dan anlaşılmakta olan yeterli sayıda araç-gereç olmadığı için nitelik konusunda görüş geliştirme fırsatı yakalayamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2.2.17. Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya Karşı İlgilerini Okulun İmkanlarının Etkileme Durumu

Seçenekler	f	%
Tamamen	51	22,0
Büyük Ölçüde	86	37,1
Kısmen	57	24,6
Çok Az	23	9,9
Hiç	15	6,5
Toplam	232	100

Tablo 2.2.17’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri okulun imkanlarının çalmaya karşı ilgilerini etkilemesi konusunda görüşlerini % 22’si tamamen, % 37,1’i büyük ölçüde, % 24,6’sı kısmen, % 9,9’u çok az etkilediği, % 6,5’i ise hiç etkilemediği şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun çalgı çalışmaya karşı ilgilerinin okulun sunduğu imkanlardan etkilendiği yönünde görüş belirttiği görülmektedir. Bu durumun daha önceden 2.1.14a-b, 2.1.15a-b ve 2.1.16a-b numaralı tablolarda da görülen verilerden de anlaşılacağı gibi demirbaş viyola, çalışma odası, araç-gereç olanakları vb. değişkenlerin olumsuz etkileri olabileceği, dolayısıyla öğrencilerin eğitimleri sırasında okul ortamlarının yetersizliklerinden olumsuz yönde etkilendikleri söylenebilir. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde Görüşme 2.3.1. dışında 3 öğretim elemanının öğrenci çalgılarını yetersiz bulduklarını; Görüşme 2.3.4’de ise bir öğretim elemanının orta düzeyde nitelikli bulduğunu belirtmelerinin, bu tablodaki verilerle uyuşmadığı söylenebilir. Aynı zamanda Tablo 2.1.33’de de viyola öğretmenlerinin çoğunluğu (% 68) öğrencilerinin çalgılarını “kısmen ve altında yeterli” buldukları da dikkat çekicidir.

Tablo 2.2.18. Öğrencilerin Haftalık Viyola Ders Saatlerinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	37	15,9
Büyük Ölçüde	40	17,2
Kısmen	56	24,1
Çok Az	73	31,5
Hiç	26	11,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.18’de viyola öğrencileri haftalık ders saatlerinin yeterliği konusundaki görüşlerini, % 15,9’u tamamen, % 17,2’si büyük ölçüde, % 24,1’i kısmen, % 31,5’i çok az yeterli bulduğu, % 11,2’si ise hiç yeterli bulmadığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrenci görüşlerinin geniş bir dağılım sergilediği görülmektedir. Ancak ağırlıklı

olarak (% 66,8) viyola ders saatlerinin öğrenciler tarafından kısmen ve altında yetersiz görüldüğü söylenebilir. Bu olumsuzluğun öğretim elemanları ve öğretmenlerce de belirtilmesi Tablo 2.2.18'deki veriler ile uyumlu bir görüntü sergilemektedir.

Tablo 2.2.19. Ders Saatlerinin Yetersiz Olduğunu Düşünen Öğrencilerin Olması Gereken Viyola Ders Saatleri Konusundaki Görüşleri

Seçenekler (Hafta / Saat)	f	%
2	51	24,9
3	65	31,7
4 ve üstü	89	43,4
Toplam	205	100

Tablo 2.2.19'da görüldüğü gibi haftalık ders saatlerinin yetersiz olduğunu düşünen viyola öğrencileri, olması gereken viyola ders saatleri konusundaki görüşlerini, % 24,9'u 2 saat, % 31,7'si 3 saat, % 43,4'ü 4 ve 4'ten fazla saat olması gerektiği şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre, görüş belirten öğrencilerin tamamına yakınının viyola ders saatlerinin arttırılmasını istedikleri; öğrencilerin çoğunluğunun (% 75,1) 3 saat ve üzerinde ders saati ile viyola eğitimi yapılması beklentisi içinde oldukları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin viyola eğitimine karşı ilgilerinin yüksek olduğunu göstermesi açısından olumlu bir durum olarak yorumlanabilir. Ancak öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonuçlarından da anlaşılacağı üzere, ortaya konacak ürünün niteliği açısından 45'şer dakika üzerinden haftada 2 saatlik ders programı uygun görünmektedir. Başlangıç düzeyindeki öğrencilerin gelişimlerinin daha yakından izlenebilmesi için kısa bir süre iki saatten fazla ders yapılabilir.

**Tablo 2.2.20. Öğrencilerin Diğer Ders Saatlerinin Yoğunluğunun
Viyola Eğitimine Etkisi Konusundaki Görüşleri**

Seçenekler	f	%
Tamamen	39	16,8
Büyük Ölçüde	103	44,4
Kısmen	45	19,4
Çok Az	27	11,6
Hiç	18	7,8
Toplam	232	100

Tablo 2.2.20’de viyola öğrencileri diğer ders saatlerinin yoğunluğunun viyola eğitimine etkisi konusundaki görüşlerini, % 16,8’i tamamen, % 44,4’ü büyük ölçüde, % 19,4’ü kısmen, % 11,6’sı çok az etkilediği, % 7,8’i ise hiç etkilemediği şeklinde belirtmişlerdir. Bu doğrultuda öğrencilerin çoğunluğuna (% 61,2) göre diğer ders saatlerinin yoğunluğunun viyola eğitimini tamamen ve büyük ölçüde etkilediği görülmektedir. Önceden verilen Tablo 2.2.18’de ve 2.2.19’da da görüldüğü gibi, viyola ders saatlerinin yetersizliği ve arttırılması konusundaki öğrenci görüşlerine göre, diğer ders saatlerinin yoğunluğunun viyola eğitimini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Ancak öğrencilerin tüm ödevlerinin viyola çalışmak olmadığı, kültür dersleri ile bir bütünlük içinde eğitim almaları gerektiği gözden kaçırılmamalıdır.

**Tablo 2.2.21. Öğrencilerin Okul Dışı Ortamlarda
Viyola Çalışma Koşulları**

Seçenekler	f	%
Evimde rahatlıkla çalışabiliyorum.	168	72,4
Evimde komşularımız çalışmama izin vermiyor.	9	3,9
Evimde “başka insanları rahatsız ederim” düşüncesiyle çalışmıyorum	26	11,2
Okulda yeterince çalışıyorum, evde çalışmama gerek kalmıyor.	7	3,0
Diğer (yurtta barınma vb.)	22	9,5
Toplam	232	100

Tablo 2.2.21’de görüldüğü gibi viyola öğrencileri okul dışı ortamlarda viyola çalışma koşullarını % 72,4’ü evde rahat çalışabildiği, % 11,2’si evinde “başka insanları rahatsız ederim” düşüncesiyle çalışmadığı, % 9,5’i diğer nedenlerden ötürü, % 3,9’u evinde komşularının çalışmalarına izin vermemelerinden dolayı, % 3’ü okulda yeterince çalıştığı şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun evinde rahatlıkla çalışabilmesinin viyola eğitimlerine olumlu yansımakta olduğu söylenebilir.

**Tablo 2.2.22. Öğrencilerin Öğretmenleri Tarafından
Viyola Hakkında Bilgilendirilmeleri Konusundaki Görüşleri**

Seçenekler	f	%
Tamamen	57	24,6
Büyük Ölçüde	74	31,9
Kısmen	51	22,0
Çok Az	21	9,1
Hiç	29	12,5
Toplam	232	100

Tablo 2.2.22’de viyola öğrencileri viyola öğretmenleri tarafından viyola hakkında bilgilendirilmeleri konusundaki görüşlerini % 24,6’sı tamamen,% 31,9’u büyük ölçüde,

% 22'si kısmen, % 9,1'i çok az bilgilendirildiği, % 12,5'i ise hiç bilgilendirilmediği şeklinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğu (% 56,5) öğretmenleri tarafından viyola hakkında tamamen ve büyük ölçüde bilgilendirildiklerini belirtmişler, ancak önemli bölümü de yeterli oranda bilgilendirilmediklerini belirtmişlerdir. Az sayıda öğrencinin (% 12,5) hiç bilgilendirilmediklerini belirtmeleri de dikkat çekicidir. Bu durumun, yapılan görüşmelerde 5 öğretim elemanı tarafından da belirtilmesi Tablo 2.2.22'deki veriler ile uyum içinde görüldüğü söylenebilir.

Tablo 2.2.23. Öğrencilerin Öğretmenleri Tarafından Uygulanan Viyola Öğretim Programı Konusunda Bilgilendirilmelerine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	72	30,5
Büyük Ölçüde	87	38,2
Kısmen	39	16,8
Çok Az	14	5,9
Hiç	20	8,6
Toplam	232	100

Tablo 2.2.23'de görüldüğü gibi; öğrenciler, öğretmenleri tarafından uygulanan viyola öğretim programı konusunda bilgilendirilmelerine ilişkin görüşlerini % 30,5'i tamamen, % 38,2'si büyük ölçüde, % 16,8'i kısmen, % 5,9'u çok az bilgilendirildiğini, % 8,6'sı ise hiç bilgilendirilmediğini belirtmektedirler. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun viyola öğretim programı hakkında öğretmenleri tarafından bilgilendirildiklerini belirttikleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin önemli bölümünün de uygulanan viyola öğretim programı hakkında kısmen ve altında bilgilendirildikleri göze çarpmaktadır. Öğretim programı hakkında bilgilendirmenin, öğrencilerde öğrenmeyi motive edeceği; bilinçli bir öğrenme süreci sağlayacağı söylenebilir.

**Tablo 2.2.24a Öğrencilerin Viyolanın Solo Çalgı Olduğu
Konserleri İzleme Durumları**

Seçenekler	f	%
Konser izledim.	91	39,2
Konser izlemedim.	124	53,4
Boş	17	7,4
Toplam	232	100

Tablo 2.2.24a'da görüldüğü gibi viyola öğrencileri viyolanın solo çalgı olduğu konserleri izleme durumlarını % 39,2'si izlediği, % 53,4'ü izlemediği şeklinde belirtmiş; öğrencilerin % 7,4'ü ise herhangi bir seçeneği işaretlememişlerdir. Buna göre öğrencilerin yarısından çoğunun viyolanın solo çalgı olduğu bir konser izlemediği görülmektedir. Bu durumun, öğrencinin motivasyonuna, mesleki bilgi ve donanımına bir katkı da bulunamayacağından ortaya çıkan olumsuzluğun, çalgı eğitiminde önemli bir boşluk oluşturduğu söylenebilir. Aynı zamanda az sayıda öğrencinin hiç görüş belirtmemesi de dikkat çekici bulunmuştur.

Tablo 2.2.24b Öğrencilerin Viyola Eserlerini Kayıttan Dinleme Durumları

Seçenekler	f	%
Kayıt dinledim.	105	45,2
Kayıt dinlemedim.	104	44,8
Boş	23	10
Toplam	232	100

Tablo 2.2.24b'de viyola öğrencileri viyola kayıtları dinleme durumlarını, % 45,2'si kayıt dinlediği, % 44,8'i dinlemediği şeklinde belirtmiş; öğrencilerin % 10'u herhangi bir seçeneği işaretlememişlerdir. Buna göre dinlemiş olma ve olmama durumlarında, birbirine çok yakın oranlarda bir dağılım olduğu göze çarpmaktadır. Viyola eserlerini kayıttan dinlemenin, öğrencileri müzikal ifade açısından geliştireceği, öğrencilerin viyolanın anlatım gücü hakkında görüş geliştirmelerine yardımcı olacağı,

dolaylı olarak çalgı çalışmaya dönük motivasyonlarını arttıracakı düşünölmektedir. Kayıt dinlemeyen öğrencilerin ise bu motivasyondan yeterince yararlanamamaları, dikkat çekici bir eksiklik olarak görölmektedir. Aynı zamanda öğrencilerden bir grubun (% 10) hiç göröş belirtmemesi de dikkat çekicidir.

**Tablo 2.2.25. Öğrencilere Göre Buldukları Şehirde Yapılan
Konser Etkinliklerinin Yoğunluk Durumu**

Seçenekler	f	%
Tamamen	43	18,5
Büyük Ölçüde	61	26,3
Kısmen	42	18,1
Çok Az	55	23,7
Hiç	31	13,4
Toplam	232	100

Tablo 2.2.25’de viyola öğrencileri buldukları şehirde etkinliklerin yoğunluk durumu konusundaki göröşlerini, % 18,5’i tamamen, % 26,3’ü büyük ölçüde, % 18,1’i kısmen, % 23,7’si çok az etkinlik yapıldığı, % 13,4’ü de hiç yapılmadığı şeklinde belirtmektedirler. Buna göre öğrencilerin buldukları şehirlerde konser etkinlikleri olmasına karşın, çoğunluğa (%55,2) göre yapılan etkinliklerin kısmen ve altında yeterli olduğu görölmektedir. Bölgesel olarak incelendiğinde neredeyse her bölgeden değişik okulların öğrencilerinin çok az etkinlik yapıldığı ya da hiç etkinlik yapılmadığı yönünde göröş belirttiği görölmüştür. Aynı zamanda büyük ölçüde ve tamamen etkinlik yapıldığı belirtilen şehirlerin Senfoni Orkestraları olduğu ya da orkestra olan şehirlere komşu şehirler oldukları belirlenmiştir. Aynı zamanda bazı kentler üzerine öğrenciler çelişkili yanıtlar vermiştir. Örneğin Kars İli’ndeki durumu belirten 11 öğrencinin 3’ü büyük ölçüde, 4’ü kısmen ve 4’ü çok az konser etkinliği yapıldığı şeklinde göröş belirtmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin yapılan etkinliklere karşı ilgi düzeylerinin birbirlerinden farklı olmasından kaynaklanabileceği söylenebilir.

Tablo 2.2.26. Öğrencilerin Solo ya da Bir Çalgı Topluluğu ile Seslendirme Yapma Durumları

Seçenekler	f	%
Evet	118	50,9
Hayır	109	47,0
Diğer	5	2,2
Toplam	232	100

Tablo 2.2.26’da görüldüğü gibi viyola öğrencileri solo ya da bir çalgı topluluğu ile seslendirme yapma durumlarını, % 50,9’u Evet, % 47’si Hayır, % 2,2’si ise değişik topluluklarla seslendirme yaptıkları şeklinde belirtmişlerdir. Buna göre viyola öğrencilerinin yarısının solo ya da bir çalgı topluluğu ile seslendirmelerde yer aldıkları görülmektedir. Öğrencilerin, solo konserlerde ve çalgı topluluklarında yer almalarının, çalgı eğitiminin başarısında etkili olacağı düşünülmektedir. Solo ya da bir çalgı topluluğu ile seslendirmede yer almayan ya da alamayan öğrencilerin eğitiminde ise bu durum önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Tablo 2.2.27. Öğrencilere Göre Viyola Eğitimini Olumsuz Etkileyen Nedenler

	Seçenekler*	f
DOĞRUDAN ETKİLEYENLER	Viyola öğretmeni olmaması	30
	Ders saati yetersizliği	26
	Çalışma odası eksikliği	13
	Materyal, doküman olmaması	6
	Viyolanın niteliksizliği	4
	Araç-gereç eksikliği	3
	Bedensel yetersizlikler	3
	Öğretmenin zaman zaman gelmemesi	2

DOLAYLI ETKİLEYENLER	Kültür dersleri olumsuz etkiliyor	15
	Viyola öğretmeninin yetersizliği	11
	ÖSS sınavı hazırlıkları	6
	Komşuların izin vermemesi	4
	Sürekli değişik öğretmenlerle çalışmanın olumsuz etkileri	4
	Viyolayı sevmiyorum	3
	Öğretmenin olumsuz etkisi	3
	Okulun yorgunluk yaratması	3
	Psikolojik olumsuzluklar	3
	Ekonomik nedenler	2
	Tam gün okul olmasının yarattığı yorgunluk	2
	Öğretmenlerin çalgı seçiminde yönlendirmelerinin olumsuz sonucu	2
	Piyano yerine viyola dersi almak.	1
	Piyanist olmak	1
Toplam	147	

* Öğrencilerin tümü görüş belirtmemiş; görüş belirten öğrencilerden kimileri de birçok farklı görüş belirtmişlerdir.

Tablo 2.2.27’de viyola öğrencileri viyola eğitimlerini olumsuz etkileyen nedenler hakkında, 30’u öğretmen olmaması, 26’sı ders saatinin yetersizliği, 15’i kültür derslerinin çalışmalara olumsuz etkileri, 13’ü çalışma odası eksikliği, 11’i viyola öğretmeninin yetersizliği gibi konularda görüş belirtmiş; bu görüşlerin yanında da önceden verilen tablolardaki değişkenler ile uyumlu, benzer olumsuzlukları dile getirmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun Yard.Doç. A.Serkan Ece (Görüşme 2.3.1.), Öğr.Gör. Yusuf Hasanov (Görüşme 2.3.2.) ve Öğr.Gör. Tamer Bektaş (Görüşme 2.3.4.) ile yapılan görüşmelerde de belirtildiği gibi öncelikle öğretmen olmaması, ikincil olarak da ders saatinin yetersizliği yönünde viyola eğitimine doğrudan olumsuz etkisi olduğu düşünülen; az sayıda öğrencinin de önceden verilen tabloların içerikleri dışında ÖSS sınavına hazırlık, sürekli değişen öğretmenlerden dolayı oluşan çalışma güçlükleri gibi viyola eğitimini dolaylı etkileyen konularda görüş belirttikleri belirlenmiştir. Buna göre bazı okullarda viyola eğitimi olmasına karşın viyola öğretmeni

olmamasının, yapılmakta olan eğitimi durma noktasına getireceği dolayısıyla bu durumun büyük sıkıntı yaratacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda Tablo 2.2.18'deki ve 2.2.19'daki verilerden de anlaşıldığı gibi öğrencilerin ders saatinin yetersizliği konusunu eğitimi olumsuz etkileyen etkenlerin arasında tekrar ve çoğunlukla belirtmiş olmaları da dikkat çekicidir.

Tablo 2.2.28. Öğrencilerin Viyola Eğitiminin Niteliğinin Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Önerileri

	Seçenekler*	f
DOĞRUDAN ETKİLEYECEK ÖNERİLER	Çalgı ders saatleri arttırılmalı	61
	Öğretmen olması gereklidir.	28
	Dersler bireysel yapılmalı	7
	Yeterli sayıda ve her branşta öğretmen olmalıdır.	7
	Daha fazla araç-gereç olmalıdır.	6
	Çalışma odalarının sayısı arttırılmalıdır.	5
	Çalışma odaları daha nitelikli olmalıdır.	5
	Branş derslerinin kültür derslerine karşı ders saati arttırılmalı	5
	Hafta sonu da ders yapılmalıdır.	4
	Metotlara bağlı kalmadan eser de çalarak ders işlenmelidir.	2
	Daha ilgi çekici eserler seçilmelidir	2
	Müfredat her sene gözden geçirilmelidir.	1
	Viyolanın fiziksel yeterliği iyi olmalıdır.	1
DOLAYLI ETKİLEYECEK ÖNERİLER	Kaynaklar daha fazla olursa daha faydalı olacaktır	9
	Viyolanın solist çalgı olduğu daha fazla konser düzenlenmelidir.	8
	Öğretmen daha fazla ilgi göstermelidir.	5
	Müzik yapmaya elverişli bir bina olmalıdır.	4
	Etkinlikler yapılmalıdır.	4
	-	-

Öğretmen öğrenciyi geliştirecek birikimde olmalıdır.	3
Viyolanın solist çalgı olduğu kayıtlar dinlenmelidir.	3
Ders programı hazırlanırken derslerin arka arkaya konmamasına dikkat edilmelidir.	2
Okulu tanıttacak etkinlikler yapılmalıdır	2
Viyola öğretmeni çalgıyı daha iyi tanıttmalıdır.	2
Viyola eğitimi veren kurumlar daha iyi tanıtılmalıdır.	2
Öğretmen öğrencisine çalgıyı soğutmadan sevdirmelidir.	2
Viyola, ders değil de hayatın bir parçası gibi gösterilmelidir.	1
Piyano, İngilizce ödevleri daha az olmalıdır.	1
Çalgı bakım-onarımı hakkında bir kitap olmalıdır.	1
Pansiyon olmalıdır.	1
Çalgı seçimleri daha uygun yapılmalıdır.	1
Öğretmen-öğrenci ilişkisi daha uyumlu olmalıdır.	1
Toplam	186

* Öğrencilerin tümü görüş belirtmemiş; görüş belirten öğrencilerden kimileri de birçok farklı görüş belirtmişlerdir.

Tablo 2.2.28’de viyola öğrencileri eğitimlerinin daha verimli geçmesine yönelik önerileri; 61’i çalgı ders saatlerinin artırılması, 28’i öğretmen olması gerektiği şeklinde belirtmiş; bu görüşlerin yanında da önceden verilen tablolardaki değişkenleri tamamlayacak şekilde aksaklıkların giderilmesine yönelik önerileri sunmuşlardır. Buna göre önceki tablolarda eksiklik olarak öğrencilerin çoğunun belirttiği ders saati yetersizliğinin, çok büyük çoğunluğu tarafından artırılması gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin çoğunun bir önceki tabloda belirttiği öğretmen eksikliğinin, öğretmen bulunması ile giderilebileceğini düşündükleri söylenebilir. Bu önerilerin yanında az sayıda öğrencinin önceki tabloların içeriğinden farklı olmak üzere derslerin bireysel yapılması, okulun müzik yapmaya elverişli bir binası olması, viyola eğitimi veren kurumların tanıtılması, çalgı bakım-onarımı

hakkında bir kitap olması gibi, eğitimi olumlu etkileyeceğini düşündükleri önerileri de dikkat çekicidir.

2.3. Üniversitelerde Viyola Eğitimi Veren Öğretim Elemanları ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Bu alt başlık içinde, üniversitelerde viyola eğitimi veren öğretim elemanlarının, AGSL’de viyola eğitimi alan ve eğitimlerini üniversitede sürdüren öğrencilerinin durumları hakkındaki görüşleri konusunda yapılmış görüşme sonuçları değerlendirilmiştir. Objektifliğin daha yüksek olabileceği ve karşılaştırılabilirlik özelliğinden dolayı, yapılandırılmış görüşme (structured) kapsamında öğretim elemanlarına aşağıdaki sorular yöneltilmiştir.

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.
2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)’nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?
3. AGSL’nin Eğitim Fakülteleri’ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?
4. AGSL’de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?
5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?
6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?
7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?
8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz?

9. AGSL mezunu öğrencilerinizin kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz?
10. AGSL’de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır?
11. AGSL’de verilmekte olan viyola eğitimine yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.

Görüşme 2.3.1. Yard.Doç. A.Serkan ECE ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Yard.Doç. A.Serkan ECE, lisans eğitimini İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’nde, yüksek lisans eğitimini de Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde tamamlamıştır. Doktora eğitimini Gazi Üniversitesi’nde yapan A. Serkan Ece Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Ece, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’ndeki viyola eğitiminin en temel sorununu, viyola eğitimcisi yani öğretmeni olarak görmektedir. Öğrencilerin ücretli ve kadrolu öğretmenlere yaklaşımlarının birbirlerinden farklı olduğunu düşünen Ece, atılacak en önemli adımın, öğretmen yetersizliğinin ortadan kaldırılarak ücretli öğretmenlerin sürekli ve sadece bu okullarda görevlendirilmesi ile sağlanacağını düşünmektedir. Öğrencilerin çalgılarını sevmelerinin sağlanması ve bedensel olarak sorun yaşamayacakları enstrüman boyutunun doğru belirlenmesi gibi etkenlerle de viyola eğitiminin daha olumlu yönde etkileneceğini düşünmektedir.

AGSL’nin Eğitim Fakültelerine altyapı sağladığı düşüncesinin tamamen doğru olduğunu belirten Ece, meslek seçiminde yönlendirmenin önemli olduğunu ve öğrencilerin gelecekte edinmek istedikleri meslekleri çok önceden belirlemelerinin doğal ve doğru bir sonuç olduğunu düşünmektedir. Ancak bu düşüncelerin, öğrencilere giriş yetenek sınavlarında gerek katsayı, gerek ek puanla destek çıkılması anlamına gelmemesi gerektiğini de belirtmiştir.

Ece’ye göre MEB tarafından hazırlanan viyola öğretimi programı yeterli olmayıp başarısız sonuç vermektedir ve kesinlikle değiştirilmelidir. Hazırlanacak yeni bir programın, tüm yaylı çalgılar-üflelemeli çalgılar ve müziksel işitme öğretim programları ile içerik gereği tutarlı şekilde hazırlanıp, MEB’in temel amaçlarından

eğitimde birlik ve beraberlik ve konuların birbiri ile paralellik ilkelerine uyması gerektiğini düşünmektedir.

Ece, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin edindikleri teknik alışkanlıkların öğretmen eksikliği gibi sorunlar nedeniyle henüz beklenen düzeyde olmadığını, alışkanlık haline bile gelmediğini belirtmiştir.

Ece'ye göre çalışma alışkanlıkları öğrenciden öğrenciye değişmektedir. Ancak genel olarak öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının olmadığını gözlemlediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin viyolaya olan fiziki uygunluğunun öğrencilerin bedensel rahatsızlıklarına neden olabileceği düşüncesiyle önemli olduğunu belirten Ece, bu konuya dikkat edilmediğini düşünmektedir. Örnek olarak 2 viyola öğrencisinin zamanında yanlış yönlendirildiğini gösteren Ece, fiziksel farklılıkların eğitimciler tarafından göz önüne alınması gerektiğini belirtmiştir.

Ece, AGSL mezunu öğrencilerini, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda kesinlikle yeterli donanımda görmediğini belirtmektedir.

Ece, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin kendi çalgıları olduğunu ve bu çalgıların nitelik olarak da yeterli bulunduğunu belirtmiştir.

Ece, haftada iki saat dersin yeterli olduğunu düşünmektedir.

AGSL'de verilmekte olan viyola eğitime yönelik önerilerini Ece ders saatlerinin arttırılması gerektiği, öğretmen atamalarının tamamlanarak ücretli öğretmenlerin 1 yıllığına tamamen bu okullara yönlendirilmeleri gerektiği, öğrencilere ne çaldıklarının yanında nasıl çaldıkları konusunda düşünmelerinin ve karşılaştıkları sorunlara karşı kendilerinin çözüm ortaya koymalarının sağlanması gerektiği, tüm öğrencilerin müzik dinlemeleri ve dinledikleri müziğin dinamiklerini ifade etmelerinin sağlanması gerektiği, öğrencilerin müziği bir disiplin içerisinde çalışmalarını ve bu disiplin içerisinde kopmadan, düzenli çalışma alışkanlıklarının oluşturulması sağlanması gerektiği, çalışılan eserin bestecisi, eserdeki müzikal dinamikler (forte, piano, diminuendo, crescendo vb), dönemler ve çalma stillerinin yanında viyola tarihi, violistler ve eserleri ve dönemleri hakkında da bilgiler sunulması; gerekirse ödev hazırlatılıp tüm sınıf önünde sunmalarının sağlanması gerektiği, AGSL'deki viyola

eğitimcilerinin belirli aralıklarda hizmet içi seminerlere katılmalarının sağlanması gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Görüşme 2.3.2. Öğr.Gör. Yusuf HASANOV ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. Yusuf HASANOV lisans eğitimini Azerbaycan Üzeyir Hacıbeyov Devlet Konservatuarı'nda, yüksek lisans eğitimini Azerbaycan Bakü Devlet Konservatuarı'nda tamamlamıştır. Yusuf Hasanov Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Hasanov AGSL'lerde öğretmen sayılarının yetersiz olduğunu düşünmektedir. Keman öğretmenlerinin viyola derslerine girdiğini öğrencilerinden öğrenen Hasanov bu durumun çeşitli sorunlara neden olacağı görüşünde olduğunu belirtmiştir.

AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşüne katıldığını belirten Hasanov, öğrencilerin değişik yeterlik düzeylerinde olduklarını; niteliksel açıdan düşünüldüğünde henüz beklenen öğrenci altyapısının sağlanmadığını belirtmiştir.

Hasanov MEB viyola öğretimi programını yeterli bulmadığını, yeni bir programın akademisyenlerin de içinde bulunduğu bir topluluk ile ortak çalışarak düzenlenmesi gerektiğini düşünmektedir. Aynı zamanda viyola öğretimi programının öğretmen sayılarının yetersiz olduğundan dolayı tam uygulanamadığı, dolayısıyla AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeylerini uygulanan viyola programı ile karşılaştırmayı pek sağlıklı bulmadığını belirtmiştir.

Hasanov bazı öğrencilerin teknik alışkanlıklarının yanlış yerleştiğini gözlemlediğini belirtmiştir.

Hasanov öğrencilerinin büyük çoğunluğunun Eğitim Fakültesi'ne geldikten sonra çalışma alışkanlığı kazanmaya başladıklarını belirtmiştir.

Bütün öğrencilerinin viyolaya karşı fiziki uyumluluklarının uygun olduğunu düşünen Hasanov, viyola gibi bir çalgı için fiziğin çok büyük bir değerlendirme ölçütü olmadığını, öğrencinin çalmak istediği çalgıyı istemesinin ve çalgıya karşı ilgisinin

olmasının daha önemli olduğunu, fiziki uygunluğun önem sırasında alt basamaklarda yer aldığını düşündüğünü belirtmiştir.

Hasanov, AGSL mezunu öğrencilerini, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda yeterli donanımda görmediğini belirtmektedir.

AGSL mezunu bazı öğrencilerinin Eğitim Fakültesi'ne kendi çalgısına hiç sahip olmadan geldiğini söyleyen Hasanov, kendi çalgılarına sahip öğrencilerin çalgılarını da eğitsel açıdan genelde yetersiz bulduğunu belirtmiştir.

Hasanov AGSL'de uygulanan viyola ders saatlerinin, akademik anlayışa uyacak şekilde haftada her biri 45'er dakikadan olmak üzere 2 saat olarak düzenlendiğinde yeterli olacağını düşünmektedir.

AGSL'de verilmekte olan viyola eğitime yönelik önerilerini Hasanov ders saatlerinin artırılması gerektiği, çalışma ve teknik alışkanlıkların üzerinde daha fazla durulması gerektiği, öğrencilerin viyola hakkında daha fazla bilgilendirilmeleri gerektiği, ders saatlerinin haftada her biri 45'er dakikadan olmak üzere 2 saat şeklinde düzenlenmesi gerektiği, çalışılan eserin dönem, bestecisi, stiller vb. konularda öğrencilere aydınlatılması gerektiği, viyola öğretmenlerine viyola üzerine kendilerini geliştirme olanaklarının hizmet içi eğitimler ile sağlanması gerektiği, öğrencileri sanatsal ve mesleki açıdan son derece geliştirecek olan viyola üzerine konserler ve dinletilerin düzenlenmesi gerektiği, AGSL'de uygulanmak üzere kullanışlı ve amaca hizmet edecek bir ortak viyola öğretimi programı akademisyenler ile ortak kurulacak bir topluluk ile çalışılarak hazırlanması gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Görüşme 2.3.3. Öğr.Gör. Mert BİLGİNER ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. Mert BİLGİNER lisans eğitimini Mimar Sinan Üniversitesi Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı'nda, yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlamıştır. Mert Bilginer İstanbul Marmara Üniversitesi'nde Atatürk Eğitim Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Bilginer, AGSL'nin 1998-1999 yıllarından bu yana daha düzenli olduğunu, istenen düzey olmasa bile, belli bir düzeyi gözlemlediğini, bu konunun ilerleyen zaman içinde daha olumlu gelişeceğini düşündüğünü belirtmiştir. .

AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünün bu kurumların değişik amaçlarından biri olduğunu düşündüğünü belirten Bilginer, aynı zamanda AGSL ve Eğitim Fakültelerinin birbirlerinin öğretmen ve öğrenci altyapılarını oluşturdukları yönünde de bir görüşe sahip olduğunu söylemiştir..

Bilginer MEB viyola öğretim programının ya da uygulanan bir programın, öğrencilerin düzeylerine bakıldığında, yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda bütün öğrenciler için uygulanacak tek bir programın da, öğrencilerin birbirlerinden çok farklı düzeyleri olduğu düşünüldüğünde, sorunlar yaratacağını belirten Bilginer, değişik öğrenci düzeyleri için farklı programlar yapılması gerektiğini düşünmektedir.

Öğrencilerin teknik problemleri olduğunu belirten Bilginer, bu olumsuzlukların öğretmen olmaması, program yetersizliği gibi değişik düzensizliklerden kaynaklandığını düşünmektedir.

Bilginer öğrencilerin doğru çalışmayı bilmediklerini belirtmiştir.

Fiziki uygunluğun çok önemli olduğunu düşünen Bilginer, öğrencilerin devinışsel açıdan viyola ile tam uyum içinde olmaları gerektiğini belirtmektedir. Bu konularda sorunlar olduğunu gördüğünü ifade etmesine karşın, görülen sorunların sadece AGSL'de değil, çalgı seçimi yapılan tüm kurumlarda olabileceğini düşünmektedir.

Bilginer, öğrencilerin öğretmenleri tarafından viyola hakkında daha fazla yönlendirilmeleri ve özendirilmeleri gerektiğini düşünmektedir.

Öğrencilerin genelde kendi çalgıları ile okula girdiklerini ifade eden Bilginer, öğrencilerinin çalgılarını eğitsel açıdan yeterli bulmadığını belirtmiştir.

Bilginer, AGSL'de uygulanan viyola ders saatlerinin 1 ders teknik çalışmalar ve 1 ders de eser çalışmaları için düzenlenerek, haftada 45'er dakikalık iki ders halinde yapılabileceğini, bu derslere ek olarak uygulanacak korrepetisyon (eşlik) dersinin de viyola eğitimine olumlu etkide bulunacağını düşünmektedir.

Bilginer AGSL viyola eğitimine yönelik önerilerini viyola öğretim programının akademisyenlerin olduğu bir komisyon kurularak tekrar düzenlenmesi gerektiği, AGSL

ve Eğitim Fakülteleri arasındaki iletişimin güçlendirilmesi gerektiği, belli baraj eserler konularak viyola eğitiminin bu hedeflere göre düzenlenmesi gerektiği, örneğin viyola öğrencilerinin Bach I. Çello Suitleri'nden Gigue bölümünü çalarak mezun olmalarının sağlanması gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Görüşme 2.3.4. Öğr.Gör. Tamer BEKTAŞ ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. Tamer BEKTAŞ lisans eğitimini Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nde, yüksek lisans eğitimini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde tamamlamıştır. Tamer BEKTAŞ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Bektaş AGSL'de verilen viyola eğitiminin orta düzeyde olduğunu düşünmektedir. Sayısal ve niteliksel açıdan viyola öğretmeni eksikliğinin asıl sorunu oluşturduğunu belirten Bektaş, büyük şehirler dışında birçok yerde viyola eğitimcisi sorunu olduğunu, viyola eğitimini keman öğretmenlerinin yaptığını, zaten yoğun çalışmak zorunda kalan keman öğretmenlerinin yüküne bir yük daha eklenmesinin, literatür farklılığı, farklı anahtar kullanımı gibi etkenlerin viyola eğitiminde olumsuzluklara yol açtığını düşünmektedir. Bazı okulların, çalgısına iyi düzeyde hakim öğrenciler çıkarabildiğini belirten Bektaş, Türkiye geneli düşünüldüğünde sorunun büyük olduğunu belirtmiştir.

AGSL'nin kurulma amaçlarından birinin bu kurumların Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağlaması olduğunu belirten Bektaş, bu düşüncenin doğru olduğunu, öğrencilerin sınava eser çalıyor olarak gelmeleri, 4 yıllık gözlem, deneyim ve birikim sahibi olmalarının çok önemli olduğunu düşünmektedir.

Bektaş birçok AGSL'de viyola öğretim programına uyulmadığını düşündüğünü, öğretmenlerin genelde kendi birikim ve deneyimleri doğrultusunda öğrencilerin yetenek ve algılama düzeylerini göz önünde bulundurarak bir program belirledikleri şeklinde görüş belirtmiştir.

Mezun AGSL viyola öğrencilerinin teknik sıkıntıları olduğunu belirten Bektaş, birçoğunun sol ya da sağ el sorunları olduğunu, yanlış alışkanlıkların unutturmanın ya

da düzeltilmenin öğrencinin fazlasıyla yorulmasına veya isteğinin kırılmasına yol açacağı şeklinde görüş belirtmiştir.

AGSL mezunu viyola öğrencilerinin her biri için geçerli olmamasına karşın, çalışma alışkanlıkları açısından en kötü grubun viyola öğrencileri olduğunu belirten Bektaş, öğrencilerin 4 senelik viyola eğitimlerine güvenerek devamsızlık yaptıklarını ve derslere hazır gelmediklerini belirtmiştir.

Bektaş AGSL mezunu öğrencilerinin fiziki uygunluklarını yeterli bulmaktadır.

Bektaş, AGSL mezunu öğrencilerini, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda yeterli donanımda görmediğini belirtmektedir.

AGSL mezunu viyola öğrencilerinin birçoğunun kendi çalgıları olduğunu ifade eden Bektaş, bu çalgıları orta derecede yeterli bulduğunu belirtmektedir.

Bektaş, AGSL’de uygulanan viyola ders saatlerinin haftada 2 saat ve bire bir uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Bektaş AGSL viyola eğitimine yönelik önerilerini viyola eğitimcisi sıkıntısının son bulması gerektiği, Eğitim Fakültelerinden mezun olan iyi öğrencilerin AGSL sınavlarına karşı teşvik edilmeleri ve hazırlanmalarına yardımcı olunması gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Görüşme 2.3.5. Murat AKKIN ile Yapılan Görüşme Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Murat AKKIN lisans eğitimini İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda, yüksek lisans eğitimini Köln Yüksek Müzik Okulu (Konservatuar)’nda tamamlamıştır. Murat Akın İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi’nde ücretli viyola derslerine girmektedir.

Akkin, AGSL’de yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında bu kurumlarda bulunamadığından dolayı gözlemi olmadığını belirtmiştir.

AGSL’nin Eğitim Fakülteleri’ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü doğru bulduğunu belirten Akkin, bu durumun yüksek öğretimden önce adayların temel bir eğitim almaları açısından gerekli bulduğunu ifade etmektedir.

AGSL öğrencilerinin lisans programlarına hazır olarak gelmediklerini gözlemleyen Akkın, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin temel bilgilere sahip olmadıklarını belirtmektedir. Bu durumun AGSL’de uygulanan viyola öğretim programları açısından değerlendirildiğinde bu konuda bazı olumsuzlukların olduğu düşünülebilir.

Akkın, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin birçok teknik eksikleri olmalarına karşın, bu konulara karşı ilgilerinin zayıf olduğunu ve teknik çalışmalar üzerinde çalışmak istemediklerini belirtmiştir.

AGSL mezunu viyola öğrencilerinin çalışma alışkanlıklarının da teknik durumları ile benzerlik gösterdiğini söyleyen Akkın, öğrencilerinin nasıl çalışılacağını, çalarken bir sorunun nasıl çözümleneceğini bilmediklerini, dolayısıyla bir çalışma alışkanlığından söz etmenin mümkün olmadığını belirtmiştir.

Viyolaya olan fiziki uygunluk konusunda daha çok ufak beden yapılarıyla bilinen Japonların, Hollandalı veya Alman meslektaşlarından daha başarılı olma durumlarını örnek olarak veren Akkın, bu konuda çok tutucu olunmaması gerektiğini belirtmiştir.

Akkın, AGSL mezunu viyola öğrencilerini, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı bulmadığını, aynı zamanda bu konuları öğrencilerinin gereksiz bularak ilgi duymadıklarını ve kendilerini yeterli gördükleri şekilde görüş belirtmiştir.

AGSL mezunu viyola öğrencilerinin birçoğunun kendi çalgıları olduğunu ifade eden Akkın, bu çalgıların eğitsel açıdan yetersiz olduğunu belirtmektedir.

AGSL’de uygulanan viyola ders saatlerinin haftada 60 dakika olarak düzenlendiğinde yeterli olacağını düşünen Akkın, önemli olan etkenin bu sürenin çok bilinçli olarak kullanılması olduğunu belirtmektedir.

Akkın, AGSL viyola eğitimine yönelik önerilerini eğitim ve öğretim sistemindeki değişikliklerin yapılması gerektiği, daha sonra da yapılan yenilikleri uygulayabilecek başarılı bir kadronun kurulması gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Eğitim Fakülteleri’nde AGSL’den gelen viyola öğrencileri ile ders yapan viyola öğretim elemanlarının, AGSL öğretmen ve öğrencileriyle, AGSL’deki viyola eğitimine ilişkin sorunlar konusunda benzer görüşleri paylaştıkları dikkat çekmektedir.

Görüşlerine başvuru alan 5 öğretim elemanından 4'ü AGSL'de viyola öğretmeni sayılarının yetersiz olduğunu düşünmektedirler. 1 öğretim elemanı bu konuda görüş belirtmemiştir.

Öğretim elemanlarının 2'si açık olarak ders saatlerinin yetersizliğine dikkat çekmiştir. 5 öğretim elemanından 4'ünün, haftada 2 ders saati olması ve derslerin birebir yapılması gerektiği konusunda görüş belirttikleri görülmüştür. Tablo 2.1.16'da belirtilen, öğretmenlerin önemli bölümünün 2 ve daha fazla öğrenci ile bir ders saatini düzenlemiş olmaları durumu dikkate alındığında, öğretim elemanlarının tecrübeleri düşünüldüğünde, ders saatlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

Öğretim elemanlarının tamamı, AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne altyapı sağladığı düşüncesine katıldıklarını belirtmişlerdir. 2 öğretim elemanı öğrencilerin 4 yıllık belli bir birikimle gelmelerinin olumlu bir durum olduğunu belirtmelerine karşın, 1 öğretim elemanı nitelik açısından beklentilerini karşılayan öğrenci altyapısının henüz sağlanmadığı şeklinde görüş belirtmiştir. Öğretim elemanlarından 2'si AGSL'nin amaçlarından birinin bu kurumların Eğitim Fakülteleri'ne altyapı sağlanması olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne altyapı sağladığı düşüncesi ve AGSL'nin meslek lisesi kimliğine karşın, meslek lisesi mezunlarına üniversite sınavında alana yönelik bir seçim yaptıklarında verilen "katsayı ve ek puan" olanağının, 1 öğretim elemanı tarafından AGSL öğrencilerine de uygulanması gerekliliği anlamına gelmediğinin belirtilmesi dikkat çekicidir. Bu görüş, öğretim elemanının AGSL dışında da yetenekli ve müzik eğitimi almaya yönelik hazır bulunuşluk düzeyi yüksek adayların olduğu şeklinde bir görüşe sahip olabileceğini düşündürmektedir. Bu görüşlere göre AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne altyapı hazırladığı ve öğretim elemanlarının AGSL'den bu yönde beklentileri olduğu söylenebilir.

Öğretim elemanlarının tamamı MEB viyola öğretimi programını yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Yeni bir programın akademisyenlerin de içinde bulunduğu bir komisyon kurularak tekrar düzenlenmesi gerektiğini belirten öğretim elemanları, bu konuda, programın tüm yaylı, üfleli çalgı programları, müziksel işitme eğitimi programı vb. programlar ile içerik gereği tutarlı hazırlanması gerektiği ya da aynı sınıftaki değişik öğrenci düzeyleri düşünülerek bir sınıfa yönelik birden çok ve farklı

viyola öğretim programları yapılması gerektiği şeklinde özgün görüşler ortaya koymuşlardır. Bu görüşlere göre öğretim elemanlarının viyola öğretim programını yetersiz bulduklarından dolayı yeni bir program ihtiyacı bulunduğunu belirttikleri söylenebilir.

Öğretim elemanlarının tamamı AGSL mezunu viyola öğrencilerinin teknik alışkanlıklarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının tamamı AGSL mezunu viyola öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin çalışma alışkanlıkları edinmeden Eğitim Fakültesi'ne geldikleri, doğru çalışmayı bilmedikleri, çalarken bir sorunun nasıl çözümleneceğini bilmedikleri, 4 senelik birikimlerine dayanarak derslere girmedikleri şeklinde farklı görüşler belirten öğretim elemanlarının, AGSL öğrencilerinin çalışma alışkanlığı edinmiş olarak Eğitim Fakülteleri'ne gelmeleri beklentisi içinde oldukları söylenebilir.

AGSL mezunu öğrencilerin, viyolaya karşı fiziki uygunlukları konusunda görüş belirten öğretim elemanlarından 1'inin, 2 öğrencisinin AGSL kaynaklı fiziki problemler yaşadıklarını, 1'inin de fiziki uyum sorunlarıyla karşılaştığını belirtmelerine karşın, 2 öğretim elemanı, öğrencilerinin durumlarının olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca yapılan görüşmelerde viyola öğretim elemanlarından 3'ü, fiziki uygunluğun viyola eğitimi için önemli olduğu, 2'si fiziki uygunluğun çok da önemli bir etken olmadığı şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu görüş farklılıklarının değişik ekollere ait düşüncelerden kaynaklandığı düşünülmesine karşın, viyola öğretmenlerinin fiziki durumları dikkate alıp, gelecekte olabilecek bir olumsuzluğu önceden engellemeye yönelik önlem alarak hazırlıklı olmaları gerektiği söylenebilir.

Öğretim elemanlarının tamamı, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin viyola hakkında bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu olumsuzluğa dikkat çeken ve viyola ile ilgili ödevler hazırlanması gerektiği, öğrencilerin konserlere özendirilmeleri gerektiği vb. farklı öneriler geliştiren öğretim elemanlarının, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin viyola hakkında bilgilendirilmeleri gerektiği beklentisi taşıdıkları söylenebilir.

AGSL mezunu öğrencilerinin viyolalarını çalgı eğitimi açısından öğretim elemanlarının 3'ü yetersiz, 1'i orta düzeyde yeterli, 1'i de yeterli nitelikte

bulmaktadırlar. Öğretim elemanlarının 4'ü AGSL mezunu öğrencilerinin kendi viyolaları olduğunu belirtmelerine karşın, 1 öğretim elemanının öğrencilerin Eğitim Fakültelerinde ilk defa kendi çalgılarını edindiklerini belirtmesi dikkat çekici bulunmuştur.

Öğretim elemanları, AGSL'de verilmekte olan viyola eğitimine yönelik olarak öğretmen eksiğinin giderilmesi, ders saatlerinin tekrar düzenlenmesi, yeni bir viyola öğretim programının yapılması, teknik ve çalışma alışkanlıkları üzerinde daha fazla durulması, viyola öğrencilerinin viyola hakkında bilgilendirilmeleri, viyola öğretmenlerinin hizmet içi eğitime katılmaları, viyola öğretmenlerince konserler ve dinletiler düzenlenmesi, AGSL-Eğitim Fakültesi arasındaki iletişimin güçlendirilmesi, Eğitim Fakültesi mezunları arasından iyi düzeyde bulunan öğretmen adaylarının AGSL öğretmen alımı sınavlarına yönelik teşvik edilmeleri ve hazırlanmalarına yardımcı olunması, AGSL için gerekli yeniliklerin yapıldıktan sonra bu yenilikleri uygulayabilecek başarılı bir kadronun kurulması gerektiği şeklinde görüş ortaya koymuşlardır.

3. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar gösterilmiş ve ayrıca öneriler geliştirilmiştir.

AGSL’de görev yapan 25 viyola öğretmeninin 19’u erkek 6’sı kadındır. Cinsiyet, öğrenci sayılarına bakıldığında ayırt edici bir etken olarak görülmemektedir. Viyola öğretmenlerinin çoğunluğunu eğitim fakültesi mezunları oluşturmaktadır. Bu durumda AGSL’lerin viyola öğretmeni ihtiyacının büyük ölçüde bu kurumlardan karşıladığı anlaşılmaktadır.

25 viyola öğretmeninden 23’ü Lisans, 1’i Yüksek Lisans, 1’i Doktora programı mezunudur. Öğretmenlerin 20’si Lisans eğitimlerinden önce viyola eğitimi almamıştır. Lisans eğitiminden önce viyola eğitimi aldığını belirten 5 viyola öğretmeninden 3’ünün, AGSL mezunu olduğu görülmüştür. Viyola öğretmenlerinin AGSL’de görev almalarını etkileyen etkenlerin başında, birinci derecede üniversite öğretim elemanı tarafından yönlendirilmeleri, ikinci derecede de sanat eğitimi veren bir kurumda görev yapma isteği olarak görülmektedir.

AGSL’de görev yapan öğretmenlerin hizmet sürelerinin 1-4 yıl arasında yoğunlaştığı görülmektedir.

52 AGSL’den 9’unda viyola eğitimi verilmemektedir. Araştırma kapsamına alınan 28 AGSL’de görevli 25 öğretmen olmasına karşın, tümü ana dal viyola öğretmeni değildir. Okulların yarısında kadrolu öğretmen olmadığı, yönetimlerin viyola eğitiminin devam ettirilmesi için öğretmen ihtiyacını görevlendirme ile veya ücretli öğretmen bularak karşılamaya çalıştıkları; derslere giren viyola öğretmenlerinin bir bölümünün keman öğretmeni olduğu görülmüştür. Kimi okullarda viyola öğrencisi olmasına karşın viyola öğretmeni bulunmamaktadır. Üç öğretim elemanı, yapılan görüşmelerde viyola öğretmeni eksikliğine açık şekilde dikkat çekmişlerdir.

Üniversite öğretim elemanlarının tamamı, AGSL mezunu viyola öğrencilerinin doğru çalışma alışkanlıkları edinmeden Eğitim Fakültelerine geldiklerini ve teknik yetersizlik içinde olduklarını belirtmişlerdir.

AGSL’de görevli viyola öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerinin eksik olduğu belirlenmiştir. İki öğretim elemanı da yapılan görüşmelerde, öneri olarak viyola öğretmenlerinin hizmet içi eğitime katılmaları gerektiğini belirtmişlerdir.

AGSL’deki viyola öğretmenlerinin çoğunun 21 saatin üzerinde dersi olduğu, büyük çoğunluğunun viyola eğitimi dışında da derslere girdikleri görülmüş; bu etkenlerin viyola derslerini, bilimsel ve sanatsal çalışmaları olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Aynı zamanda viyola öğretmenlerinin, ders saatlerinin 20 saatin altına çekilmesi beklentisi içinde oldukları görülmüştür.

AGSL’deki viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ve öğrencilerin tamamına yakınının haftalık ders saatlerini yetersiz buldukları ve ders saatlerinin artırılması beklentisi içinde oldukları görülmüştür. Öğretim elemanları da yapılan görüşmelerde, ders saatlerini yetersiz buldukları ve ders saatlerinin haftada 2 ders saati olarak tekrar düzenlenmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Ayrıca viyola öğretmenlerinin yarısının 2 ve üzerinde öğrenci ile ders yaptıkları görülmüştür.

AGSL’deki viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (% 84) ve 3 öğretim elemanının MEB Viyola Öğretim Programını yetersiz bulduğu; öğretmenlerin çoğunun öğrenci düzeyine göre bir program belirlediği; kendi hazırladığı programı kullanan öğretmenlerin, mevcut programları inceleyerek bir program oluşturdukları görülmüştür.

AGSL’deki viyola öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun öncelikle öğrencinin düzeyine göre sonrasında da öğrencinin ilgi düzeyini önemseyerek eser verdikleri; program hedeflerine göre ise üçüncü ve en alt düzeyde hareket ettikleri görülmüştür. Viyola öğretmenlerinin tamamına yakınının verdikleri ödevlere yönelik olarak örnek seslendirme yaptığı görülmüştür. Aynı zamanda viyola öğretmenlerinin, önemli bölümünün (% 60) viyola metotlarını “kısmen ve çok az” tanıdıkları görülmüştür.

AGSL’deki viyola öğretmenlerinin yarısının öğrencilerini viyola hakkında yeterince bilgilendirdiği görülmüştür. Viyola öğrencilerinin yarıdan fazlasının (% 56,5) öğretmenleri tarafından viyola hakkında tamamen ve büyük ölçüde bilgilendirildiklerini belirttikleri, ancak bir bölümünün (% 31,1) de yeterli oranda bilgilendirilmediklerini belirttikleri saptanmıştır. Ayrıca düşük oranda da olsa (% 12,5), bir grup öğrencinin hiç bilgilendirilmedikleri görülmüştür. Benzer şekilde, görüşlerine başvuru alan üniversite

öğretim elemanları, viyola öğrencilerinin gerektiğinde bilgilendirilmedikleri, bilgi donanımlarının yetersiz olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

AGSL'deki viyola öğretmenlerinin çoğunun kendine ait bir viyolası bulunmaktadır. Viyola öğrencilerinin çoğunun kendilerine ait çalgıları olmalarına karşın nitelik açısından yeterli olmadıkları görülmüştür. Aynı zamanda viyola öğrencilerinin yarıdan fazlasının çevrelerinde, çalgılarındaki sorunları giderecek bir çalgı yapım-onarım ustası olmadığı görülmüştür.

AGSL'deki viyola öğrencilerinin çoğunun, (% 75,9) viyolanın fiziki yapılarına uygun olduğunu düşündükleri görülmüştür. Buna karşın görüşüne başvuru alan bir üniversite öğretim elemanı AGSL kaynaklı fiziki sorun yaşayan öğrencileri olduğunu belirtmiştir.

AGSL'deki viyola öğrencileri, okulu tercih etme nedenlerini 1. derecede müziğe olan ilgilerinin, 2. derecede aileleri tarafından yönlendirilmelerinin, 3. derecede ilköğretim okulundaki öğretmenleri tarafından yönlendirilmelerinin etkili olduğu şeklinde ifade belirtmişlerdir. Bu durum, viyola öğrencilerinin okula geldiklerinde müziğe karşı ilgili oldukları; dolayısıyla, müzik ve viyola eğitimine karşı hazır buldukları şeklinde anlamlı bir görüntü sergilemektedir.

AGSL'deki viyola öğrencilerinin çoğunun (% 73,7), AGSL'ye girmeden önce viyolayı çok az tanıdıkları ya da hiç tanımadıkları belirlenmiştir. Viyola öğrencilerinin çalgı seçimi aşamasında çalgılarını hiç tanımadıkları ve öğretmenlerinin yönlendirmeleri ile çalgı seçimlerini yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin viyola eğitimleri sırasında viyola ile ilgili yeterince bilgilendirilmediklerini belirttikleri, viyola ile ilgili kaynak bulmak konusunda sıkıntı yaşadıkları, önemli oranda öğrencinin viyola kaydı ya da viyola konseri / resitali gibi kaynaklardan yararlanamadıkları belirlenmiştir. Dolayısıyla viyola öğrencilerinin viyolayı AGSL viyola eğitimlerinden önce ya da eğitimleri süresince yeterince tanımadıkları görülmektedir.

AGSL'deki viyola öğrencilerinin yarıdan fazlasının (% 53,4) viyolanın solo çalgı olduğu bir konser izlemediği, yarisına yakınının (% 44,8) da viyola eserlerinin olduğu bir kayıt dinlemediği görülmüştür. AGSL'deki okulların buldukları çevrede yapılan konser, resital vb. etkinliklerin viyola eğitimini desteklemekten uzak olduğu, bu

konuda görüş belirten viyola öğretmeni ve öğrencilerinin etkinliklerin sayısının artırılması beklentisi içinde oldukları belirlenmiştir.

AGSL'deki öğrencilerin, derslerde ve ders dışı çalışmalarda kullanacakları sehpa, ayna, metronom, sandalye vb. araç-gerecin yetersiz sayıda ve yetersiz nitelikte olduğu görülmüştür. Öğrencilerin yarıdan fazlası diğer ders saatlerinin yoğunluğundan viyola eğitimlerinin büyük ölçüde etkilendiğini düşünmektedirler. AGSL'deki viyola eğitimini olumsuz etkileyen nedenler hakkında öğretmenlerin, kütüphane ve öğretmen eksikliği; öğrencilerin de ders saati yetersizliği ve öğretmen eksikliği hakkında görüş belirttikleri, bu olumsuzlukların giderilmesinin AGSL'de viyola eğitiminin daha nitelikli olmasını sağlayacağını belirttikleri görülmüştür. Viyola öğrencilerinin çoğunluğunun (% 72,4), evlerinde rahatlıkla çalışabildikleri görülmüştür. Aynı zamanda viyola öğrencilerinin viyola eğitime yönelik olarak ilgili ve istekli oldukları, ancak okulun sunduğu olumsuz imkanların da bu ilgi ve istek durumlarına olumsuz etkide bulunduğu görülmüştür.

Öğretim elemanlarının viyola öğretmeni eksikliğini giderilmesi, ders saatlerinin artırılması, viyola öğretim programının akademisyenlerin birikiminden de yararlanarak tekrar düzenlenmesi, viyola öğretmenlerinin alanlarında hizmet içi eğitime katılmaları, AGSL ve Eğitim Fakülteleri işbirliğinin ve iletişiminin artırılması gerektiği şeklinde öneriler getirdikleri görülmüştür.

AGSL'deki viyola eğitimini destekleyecek viyola hakkında kitap, nota; CD, VCD, DVD kaydı vb. kaynakların olduğu kütüphanelerin bulunmadığı, viyola öğrencilerinin bireysel çalışmaları için yeterince çalışma odası olmadığı, mevcut odaların ise nitelik olarak yetersiz oldukları görülmüştür.

Bu verilerin ışığında AGSL'de verilen viyola eğitiminin birçok eksiklik ve yetersizlikle karşı karşıya olduğu görülmektedir. Bu olumsuzlukların giderilerek AGSL'de viyola eğitiminin niteliğine uygun şekilde yapılabilmesi için mevcut durumu iyileştirmeye yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

AGSL'de kadrolu öğretmen ihtiyacı olduğu açık şekilde görülmektedir. MEB yeni mezun öğretmen adayları için 3 yıllık zorunlu hizmet sınırını kaldırarak, eğitimini henüz bitirmiş, çalgısında yüksek performans gösteren nitelikli öğretmen adaylarını kazanarak, AGSL kadrolarını güçlendirmelidir. Aynı zamanda yine MEB tarafından

düzenlenecek hizmet içi seminerlerle AGSL dal öğretmenlerinin kendilerini dallarında geliştirmelerine olanak sağlanmalıdır.

AGSL'ne atanan müzik öğretmenleri, diplomaları gereği, dal öğretmeni olarak değil, genel müzik eğitimcisi olarak atanmakta; okul düzeni içinde ilgi ve başarı alanlarına göre ses, çalgı ve kuram derslerine yönelmektedirler. Bu durum da, öğretmenlerin görev alanlarıyla ilgili çeşitli sorunlar yaratmakta, kargaşaya neden olmaktadır. MEB AGSL'ye atanan öğretmenleri dal öğretmeni olarak atamalıdır. Ayrıca atama yönetmeliğinde yer alan üç yıl görev yapma koşulu değiştirilmeli; stajyerliği kalkınlar ve yüksek lisans programı mezunları hemen başvurabilmelidirler.

AGSL'de viyola eğitimi kapsamında ders saatleri yeniden gözden geçirilmeli ve viyola derslerinin bir öğrenci ile yapılabilmesine olanak sağlanmalıdır.

MEB viyola öğretimi programı, üniversite öğretim elemanlarının ve AGSL viyola öğretmenlerinin de görüşü alınarak değerlendirilmeli ve yeniden düzenlenmelidir.

AGSL viyola öğrencilerinin kendi çalgılarına sahip olma eğilimleri düşünülerek, onlara daha nitelikli çalgı edinmeleri konusunda yardımcı olunmalıdır.

Viyola öğretmenlerinin düzenleyecekleri viyola ile ilgili kitap, nota; CD, VCD, DVD kaydı vb. kaynakların bulunduğu ihtiyaç listesinin okullarda bir arşiv ya da kütüphane oluşturmak üzere, MEB tarafından karşılanması sağlanmalıdır.

Öğrencilerin ilgilerini doğrudan olumsuz etkileyen etkenler olarak, bireysel çalışma koşullarının, öğretmen dersliklerinin ve araç-gereçlerin uygun şartlarla düzenlenmeleri, viyola eğitimine uygun duruma getirilmesi sağlanmalıdır.

Viyola öğretmenleri yönetimler tarafından, Lisansüstü programlara yönlendirilmelidirler. Ayrıca bu durum, atamalarda, yönetmelikleri gereği tercih nedeni de sayılmaktadır

AGSL viyola eğitimine ilişkin sorunlar bilimsel toplantılarda ele alınarak tartışılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. AKYOL, Avni, “Sempozyumu Açış Konuşması”, **I.Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu Bildirileri**, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa 1996.
2. BİLGENOĞLU, Evren, “**Türk Bestecilerinin Viyola Repertuarı (Konçertolar)**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2000.
3. CEMİL, Murat, “**Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Gitar Eğitiminin Öğrenci Başarısı Açısından Değerlendirilmesi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, U.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2003.
4. DALTON, David, “**The Viola and Violists**”,
<http://music.lib.byu.edu/piva/VnV.html>
5. DALTON, David, “**Zeyringer Model Literature für Viola, 1985**”
<http://music.lib.byu.edu/piva/ZeyringerNP2.htm>
6. DEMİRBATIR, R.Erol, “**Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi (Genel Durum)**” Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara 1998.
7. ECE, A. Serkan, “**Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyola Eserleri ve Bu Eserlerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Viyola Eğitimcileri Tarafından Tanınma, Eğitim Amaçlı Kullanılma ve Kullanılmama Durumu**”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 3, Ankara 2002.
8. ERTÜRK, Selahattin, “**Eğitimde Program Geliştirme**”, Yelkentepe Yayınları, Ankara 1972.
9. İPŞİROĞLU, Nazan, “**Sanattan Güncel Yaşama**”, Pan Yay., İstanbul, 1998.
10. GEDİK, Kenan, “**Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine göre AGSL Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2000.
11. GENÇAY, Yusuf, “**Viyolanın Gelişimi ve Edebiyatı**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir 1993.
12. KAPTAN, Saim, “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve İstatistik Yöntemleri**” Bilim Kitabevi, Ankara, yayım yılı yok.
13. KNIGHT, Mark, http://www.cadenzas.com/cadenzas_c1T.php

14. MUMCU, Mine Devrim, **“AGSL’de Uygulanan Piyano Eğitiminin Program, Öğretmen, Öğrenci ve Çalışma Ortamı Değişkenlerine göre Değerlendirilmesi”**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu 2002.
15. OKAY, Hakan, Yusuf HASANOV ile Görüşme, **Viyolanın Dünü Bugünü Başlıklı Seminer Çalışması**, U.Ü. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa, Haziran 2003.
16. OKTAY, Cemil, **“Çağdaşlaşmayı Tanımlamak”**, Siyaset Yazıları, Der Yayınları, İstanbul 1998.
17. OZANKAYA, Özer, **“Toplumbilim”** Cem Yayınevi, İstanbul 1996.
18. TANRIVERDİ, Ayfer, **“Viyola Metodu I”** Gaye Filmcilik Matbaacılık A.Ş., Ankara, 1993.
19. TANRIVERDİ, Ayfer, **“Viyola Metodu II”** ve **“Viyola Metodu III”** G.Ü.İletişim Fakültesi Basımevi Ankara,1995.
20. TANSUĞ, Sezer, **“İnsan ve Sanat”**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
21. TAŞPINAR, Mehmet, **“Türkiye’de AGSL Müzik Bölümlerinden Beklentiler ve Gelişmeler”**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994.
22. T.C. MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, **“AGSL Viyola Dersi Öğretim Programı”** Ankara 1997.
23. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, **“Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konser Programı”**, Bursa 23 Ocak 2004.
24. UÇAN, Ali, **“Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi”**,Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çağrı Matbaası, Maltepe-Ankara, 1982.
25. UÇAN, Ali, **“Müzik Eğitimi”**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.
26. UÇAN, Ali, **“İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi”**, Ankara, 1996.
27. YAYLA, Fatih, **“Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Anaçalgı Viyola Eğitiminde Kullanılan Metotların İncelenmesi”**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 1999.
28. http://www.yok.gov.tr/tez/tez_tarama.htm

E K L E R – I

- 1. Yard.Doç. Ahmet Serkan ECE ile Yapılan Görüşme Metni**
- 2. Öğr.Gör. Yusuf HASANOV ile Yapılan Görüşme Metni**
- 3. Öğr.Gör. Mert BİLGİNER ile Yapılan Görüşme Metni**
- 4. Öğr.Gör. Tamer BEKTAŞ ile Yapılan Görüşme Metni**
- 5. Murat AKKIN ile Yapılan Görüşme Metni**

1. Yard.Doç. Ahmet Serkan ECE ile Yapılan Görüşme Metni

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.

Lisans : İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.

Y. Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Müzik Eğitimi Bölümü

Doktora : Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi GSEB. Müzik Eğitimi ABD.

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki viyola eğitiminin en temel sorunu viyola eğitimsi yani öğretmen yetersizliğidir. Öğrencilerin ücretli ve kadrolu öğretmenlere yaklaşımları ve öğretmenlerin de yine bu ayrımda öğrencilere yaklaşımları birbirinden farklıdır. Bu konuda yapılacak olan en önemli adım, öğretmen yetersizliğinin ortadan kaldırılarak, ücretli öğretmenlerin sürekli ve sadece bu okullarda görevlendirilmesi ile sağlanmalıdır. Ayrıca öğrencinin viyola eğitimindeki başarısı için enstrümanını da sevmesi sağlanmalıdır. Öğrencilere, özellikle hazırlık sınıflarına (hazırlıkta = lise I oldu) bedensel olarak sorun yaşamayacakları enstrüman boyutu (ki bu viyola için çok önemli) belirlenmelidir. Tüm bunlar öğrencinin başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

3. AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?

Bizce bu tamamen doğru bir adımdır. Böyle de olması gerekir. Meslek seçiminde yönlendirmenin önemi bilinen bir gerçektir. Bu öğrencilerin, ileride edinmek istedikleri meslekleri çok önceden belirlemeleri ve bu yolda AGSL'den sonra müzik öğretmenliklerini seçmeleri kadar doğal bir gelişme olamaz. Ama bu giriş yetenek sınavlarında gerek katsayı gerek ek puanla bu öğrencilere destek çıkılması anlamına da gelmemelidir.

4. AGSL’de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?

Program kesinlikle değiştirilmelidir. MEB bu okullardaki derslere ait programların hazırlanmasında zümre çalışması yapmalıydı. Yani tüm yaylı çalgılar-üflelemeli çalgılar ve işitme öğretim programı birbiri ile tutarlı şekilde hazırlanmalı idi. Ama bu böyle gerçekleştirilmedi. Keman başka, viyola başka, çello başka bir programda (yay tutuş çalışmalarından konu içeriklerine kadar). Yay tekniklerinden işlenen konuların işitme dersi ile paralelliğine kadar yanlışlarla dolu bir yapılanma gerçekleştirilmiştir. Bu durum MEB’in temel amaçlarından, ne eğitimde birlik ve beraberlik ne de konuların birbiri ile paralellik ilkesine uymaktadır.

Kesinlikle yetersiz bir programdır. Zaten uygulanmadığı sizin tarafınızdan anketlerle de sabitlenmiştir. Başarılı sonuç vermemektedir.

5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Teknik alışkanlıkları (yukarıda ifade ettiğim öğretmen yetersizliğinden dolayı) sorunlar nedeniyle bir alışkanlık haline bile yeterli derecede gelememiştir.

6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Bu konu öğrenciden öğrenciye değişmektedir. Ama genel gözlemlerim sonucu çalışma alışkanlıkları yoktur.

7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?

Bazen bu konuya dikkat edilmemektedir. Eğitimciler viyola ile kemanın gerek çalım gerekse fiziksel farklılıklarını göz önüne almalıdır. Çünkü bu durum öğrencilerin bedensel rahatsızlıklarına neden olabilir. Örneğin benim şu an ki AGSL mezunu öğrencilerimde bu durum dikkate alınmadan lise döneminde viyolaya seçilmiş öğrenciler bulunmaktadır.

8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz? Kesinlikle yeterli bulmuyorum.
9. AGSL mezunu öğrencileriniz kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz? Evet kendi çalgıları mevcut. Yeterli buluyorum.
10. AGSL’de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır? Haftada 2 saat yeterlidir.
11. AGSL’de verilmekte olan viyola eğitime yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.
1. Ders saati arttırılmalı.
 2. Öğretmen atamaları tamamlanmalıdır (ücretli öğretmenler ise I yıllığına tamamen bu okullara yönlendirilmelidir).
 3. Öğrencilere ne çaldıklarının yanında nasıl çaldıkları konusunda düşünmeleri ve karşılaştıkları sorunlara karşı kendilerinin çözüm ortaya koymaları sağlanmalı.
 4. Tüm öğrencilerin müzik dinlemeleri ve dinledikleri müziğin dinamiklerini ifade etmeleri sağlanmalı
 5. Öğrencilerin müziği bir disiplin içerisinde çalışmalarını ve bu disiplin içerisinde kopmadan düzenli bir çalışma alışkanlıklarının oluşturulması sağlanmalıdır.
 6. Sadece eser çalışılmamalı, eserin bestecisi, eserdeki müzikal dinamikler (forte, piano, diminuendo, crescendo vb.) – dönemler ve çalma stillerinin yanında viyola tarihi, violistler ile eserleri ve dönemleri hakkında bilgiler sunulmalı, gerekirse ödev hazırlatılıp tüm sınıf önünde sunmaları istenmelidir.
 7. Okuldaki viyola eğitimcilerinin belirli aralıklarda hizmet içi seminerlere katılmaları sağlanmalıdır.

2.Öğr.Gör. Yusuf HASANOV ile Yapılan Görüşme Metni

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.

Lisans : Azerbaycan Üzeyir Hacıbeyov Devlet Konservatuarı

Y. Lisans : Azerbaycan Bakü Devlet Konservatuarı

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?

AGSL'lerde öğretmen sayılarının yetersiz olduğunu düşünüyorum. AGSL mezunu öğrencilerimden öğrendiğim kadarıyla keman öğretmenleri viyola derslerine girmekte olduklarını, bu durumun da çeşitli sorunlar ortaya çıkardığını söyleyebilirim.

3. AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?

Bu düşünceye katılıyorum. Ancak öğrencilerin nitelikleri düşünüldüğünde altyapının tam olarak kurulamadığını söyleyebilirim. Yeterli düzeyde öğrencilerin yanında yetersiz nitelikte öğrencilerin de bulunması dikkat çekmektedir.

4. AGSL'de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?

MEB'nca hazırlanmış programı yetersiz olduğunu düşünüyorum. Yeni bir programın hazırlanması; bunun da akademisyenlerin de içinde bulunduğu bir topluluk ile ortak çalışılarak düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

AGSL'de viyola öğretmeni sayılarının yetersiz olduğundan uygulanan viyola öğretimi programlarının tam olarak yürütülemediğini düşünüyorum. Dolayısıyla AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeylerini uygulanan viyola programı ile karşılaştırmam pek sağlıklı olmayacaktır.

5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Bazı öğrencilerin teknik alışkanlıklarının yanlış yerleşmiş olduğunu gözlemledim.

6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Öğrencilerimin büyük çoğunluğu Eğitim Fakültesi'ne geldiğinde çalışma alışkanlıkları edinmeye başlıyorlar.

7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?

Bütün öğrencilerimin viyolaya karşı fiziki uyumluluklarının uygun olduğunu görüyorum. Aynı zamanda viyola gibi bir çalgı için fiziğin çok büyük bir değerlendirme ölçütü olmadığını düşünüyorum. Bence öğrencinin çalmak istediği çalgıyı istemesi önemlidir. Fiziki uygunluk önem sırasında çok daha alt basamaklarda yer almaktadır.

8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz?

Yetersiz buluyorum.

9. AGSL mezunu öğrencileriniz kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz?

Bazı AGSL mezunu bazı öğrencilerimin Eğitim Fakültesi'ne kendi çalgısına hiç sahip olmadan geldiğini gözlemledim. Kendi çalgısına sahip AGSL mezunu öğrencilerimin viyola eğitimleri açısından çalgılarını genelde yetersiz buluyorum.

10. AGSL'de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır?

Akademik anlayışa uyacak şekilde yani haftada her biri 45'er dakikadan olmak üzere 2 saatin yeterli olduğunu düşünüyorum

11. AGSL'de verilmekte olan viyola eğitimine yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.

1. Viyola ders saatleri artırılmalıdır.
2. Çalışma ve teknik alışkanlıkların üzerinde daha fazla durulmalıdır.
3. Öğrenciler viyola hakkında daha fazla bilgilendirilmelilerdir.
4. Ders saatleri haftada her biri 45'er dakikadan olmak üzere 2 saat şeklinde yapılmalıdır.
5. Çalışılan eser dönem, bestecisi, stiller vb. konularda öğrencilere aydınlatılmalıdır.
6. Viyola öğretmenlerine viyola üzerine kendilerini geliştirme olanakları sağlanmalıdır.
7. AGSL viyola öğretmenleri, viyola üzerine konserler, dinletiler düzenlemelidirler. Bu konserlerin öğrencilerin sanatsal ve mesleki açıdan son derece geliştireceğini söyleyebilirim.
8. AGSL'de uygulanmak üzere kullanışlı ve amaca hizmet edecek bir ortak Viyola Öğretimi Programı akademisyenler ile ortak kurulacak bir topluluk ile çalışılarak hazırlanmalıdır.

3.Öğr.Gör. Tamer BEKTAŞ ile Yapılan Görüşme Metni

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.

Lisans : Buca Eğitim Fak.

Y. Lisans : Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğt.Fak.

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?

Bence viyola eğitimi orta düzeyde kalmaktadır, Büyük şehirler dışında bir çok yerde zaten viyola eğitimcisi problemi var, hatta yok. Bu durumda derslere keman öğretmenleri girmek zorunda kalıyor. Zaten yoğun çalışmak zorunda olan (keman)

öğretmenlerin yüküne bir yük daha eklenmesi, literatürün farklı olması, anahtar farkı keman öğretmenlerinde sıkıntı yaratmaktadır.

Bazı okullardan iyi düzeyde çalgısına hakim öğrenciler çıkmaktadır. Fakat Türkiye geneli düşünüldüğünde problem büyük görünmektedir. Asıl sorun ise viyola öğretmeni ve nitelikli viyola öğretmeni sıkıntısıdır.

3. AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?

Zaten bu kurumların kurulma amacında da bu düşünce vardır. AGSL'ler eğitim fakültelerinde birşeyleri değiştirdiler. Bu görüş doğrudur. Öğrencilerin sınava bir eser çalıyor olarak gelmeleri, 4 yıllık gözlem, deneyim ve birikim sahibi olmaları tabi ki çok önemlidir.

4. AGSL'de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?

Birçok AGSL'de viyola öğretim programına uyulmadığını düşünüyorum. Öğretmenler genelde kendi birikim ve deneyimleri doğrultusunda; öğrencilerin yetenek ve algılama düzeylerini göz önünde bulundurarak bir program belirlemektedirler.

5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Genelde teknik sıkıntıları var. Bir çoğunun sol yada sağ el problemleri var. Yeniden bazı alışkanlıklarını unutturmak yada düzeltmek öğrencinin fazlasıyla yorulmasına veya isteğinin kırılmasına yol açmaktadır.

6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Bence çalışma alışkanlığı en kötü olan grup onlar. "Ben zaten dört yıldır eğitim aldım yeni başlayanlar kadar çalışmak zorunda değilim" düşüncesi içindeler. Bu

yüzden daha sık devamsızlık yapıyor ve derslere hazır gelmiyorlar. Tabi bu durum her öğrenci için geçerli de değildir.

7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?

Fiziki uygunlukları yeterli düzeydedir.

8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz?

Hayır, yeterli bulmuyorum.

9. AGSL mezunu öğrencileriniz kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz?

Birçoğunun çalgısı var. Çalgıları orta derecede yeterli buluyorum.

10. AGSL’de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır?

Haftada 2 saat ve bire bir uygulanmalıdır

11. AGSL’de verilmekte olan viyola eğitimine yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.

Herşeyden önce viyola eğitimcisi sıkıntısı son bulmalı. Eğitim fakültesinden mezun olan iyi öğrencilerimizi AGSL sınavlarına hazırlamalı ve teşvik etmeliyiz.

4.Öğr.Gör. Mert BİLGİNER ile Yapılan Görüşme Metni

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.

Lisans : Mimar Sinan Üniversitesi Ana Sanat Dalı

Y.Lisans: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)’nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?

AGSL'nin 1998-1999 yıllarından bu yana daha düzenli olduğunu düşünüyorum. İstenen seviye olmasa bile, belli bir seviye gözlemledim. Bu konuda geleceğe dair daha olumlu düşünüyorum.

3. AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?

AGSL'nin değişik amaçları olduğunu ve bunlardan birinin AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne altyapı sağlama hedefi olduğu şeklinde düşünüyorum. Aynı zamanda bu kurumların birbirlerinin öğretmen ve öğrenci altyapılarını oluşturdukları yönünde de bir görüşe sahibim.

4. AGSL'de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?

Öğrencilerin düzeylerine bakıldığında yetersiz olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda bütün öğrenciler için uygulanacak tek bir programın da, öğrencilerin birbirlerinden çok farklı düzeyleri olduğu düşünüldüğünde, sorunlar yaratacağını düşünüyorum.

5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Öğrencilerin teknik problemleri olduğunu görüyorum. Bu olumsuzlukların değişik düzensizliklerden kaynaklandığını düşünüyorum.

6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Öğrenciler doğru çalışmayı bilmiyorlar.

7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?

Fiziki uygunluğun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin devinışsel açıdan viyola ile tam uyum içinde olmaları gerekmektedir. Bu konuda bazı sorunlar olduğunu görüyorum. Ancak bu durum sadece AGSL için değil, çalgı seçimi yapan tüm kurumlar için geçerli.

8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz? Öğrenciler öğretmenleri tarafından daha fazla yönlendirilmeleri gerekmektedir.

9. AGSL mezunu öğrencileriniz kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz? Öğrenciler genelde kendi çalgıları ile okula girmektedirler. Ancak maalesef çalgılarını yeterli bulmuyorum.

10. AGSL’de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır?

Haftada 45’er dakikalık iki ders halinde yapılabilir. 1 ders teknik çalışmalar içinve 1 ders de eser çalışmaları için düzenlenebilir. Bu derslere ek olarak yapılacak korrepitasyon (eşlik) dersinin de faydalı olacağını düşünüyorum.

11. AGSL’de verilmekte olan viyola eğitime yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.

1. Eğitim Fakültesi ağırlıklı akademisyenlerin olduğu bir komisyon kurulmalı ve viyola öğretim programı tekrar düzenlenmelidir. Öğrencilerde görülen teknik yetersizliklerin bu çalışmaya düzen getirildikten sonra uygulandığı takdirde faydalı olacağını düşünüyorum.
2. AGSL ve Eğitim Fakülteleri arasında iletişim kurulmalı ve kurumlar arasında ilişkiler güçlendirilmelidir.
3. Belli baraj eserler konulmalı ve viyola eğitimi bu eserlere göre düzenlenmelidir. Örneğin AGSL viyola öğrencilerinin, Bach I. Çello Suitleri’nden Gigue bölümünü çalarak mezun olmaları sağlanabilir.

5.Murat AKKIN ile Yapılan Görüşme Metni

1. Mezun olduğunuz lisans ve lisansüstü programları lütfen belirtiniz.

Lisans : Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir Devlet Konservatuarı

Y. Lisans : Köln Yüksek Müzik Okulu (Konservatuvar)

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nde yapılmakta olan viyola eğitiminin genel durumu hakkında gözlem ve düşünceleriniz nelerdir?

Gözlemim yok.

3. AGSL'nin Eğitim Fakülteleri'ne öğrenci altyapısı sağladığı görüşünü değerlendirir misiniz?

Alt yapı sağlaması, gerekli ve doğru bir durumdur. Yüksek öğretimden önce adayların temel bir eğitim almaları açısından bu doğru bir yoldur.

4. AGSL'de uygulanmakta olan viyola öğretim programının yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce AGSL mezunu viyola öğrencilerinin mezuniyet düzeyleri göz önüne alındığında, uygulanan viyola öğretim programı başarılı sonuç vermekte midir?

AGSL'de yapılan viyola eğitimi üzerine bir gözlemim yok. Ama AGSL çıkışlı öğrencileri izlediğimizde, Lisans Eğitimine hiç de hazır olmadıklarını görüyorum. Sahip olmaları gereken temel bilgilere sahip değiller. Dört yıllık lisans öğrenimini bitirecek öğretmen adaylarının hala temel bilgilerden uzak olduklarını görmek çok düşündürücü.

5. AGSL mezunu viyola öğrencilerinizin, liselerde aldıkları eğitim sonucu oluşmuş teknik alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Teknik yönden eksikleri var. Çok eksikleri olmasına karşın hiçbir şekilde teknik konular üzerinde çalışmak istemiyorlar. Öğretmen adayı olarak nasıl ve ne kadar donanımlı olmaları gerektiği ile ilgili görüşleri zayıf. Üniversiteye eğitimine karşı

ilgileri zayıf. Özel bir tekniğe ya da teknik alışkanlıklara sahip oldukları söylenemez.

6. AGSL mezunu öğrencilerinizin, çalışma alışkanlıklarını değerlendirir misiniz?

Teknik alışkanlıkların durumu ile benzer bir konu. Nasıl çalışılacağını, çalarken bir sorunun nasıl çözümleneceğini bilmiyorlar? Sorunların üzerinde şimdiye dek hiç durulmamış olduğu açıkça görülüyor. Dolayısıyla bu konuda bir alışkanlıktan söz etmek zor. Tembellik alışkanlık haline gelmiş gibi görünüyor.

7. AGSL mezunu öğrencilerinizin, viyola öğretmenlerinin yönlendirmeleri düşünüldüğünde viyolaya olan fiziki uygunluklarını değerlendirir misiniz?

Viyolaya olan fiziki uygunluk konusunda çok tutucu olmamalı. Almanya Düsseldorf'ta Profesör Kussmaul solak çalmak zorunda. Çünkü sağ elinin yüzük ve serçe parmağı yok. Japonlar ise eğer viyola için iri bir fizik gerektiği düşünülüyorsa hiç bu işe adım atmamalıdır. Ama onlar bu konuda iri fizikli Alman ve Hollandalı meslektaşlarının yanında çok daha başarılıdır.

8. AGSL mezunu öğrencilerinizi, viyolanın gelişimi, okulları, edebiyatı, ünlü viyolacılar, Türk viyola sanatçıları vb. konularda donanımlı buluyor musunuz?

Hayır. Kendilerini geliştirmeye yönelik ilgi duymuyorlar. Bunu gereksiz buluyorlar. Kendilerinin çoktan yeterli olduğunu düşünüyorlar.

9. AGSL mezunu öğrencileriniz kendi çalgıları var mı? Kendi çalgısına sahip öğrencilerin çalgılarını, viyola eğitimleri açısından yeterli buluyor musunuz?

Kendi çalgılarına sahipler ancak çalgıları eğitim için yetersiz.

10. AGSL'de uygulanan viyola ders saatleri sizce kaç saat olmalıdır?

Haftada 1 saat yeterlidir. Ama bu 60 dakika ne kadar yeterli bir yoğunlukta kullanılıyor? Önemli olan bu sürenin çok bilinçli kullanımıdır. Bunu başaracak bir kadro mevcut mudur?

11. AGSL’de verilmekte olan viyola eğitimine yönelik önerilerinizi lütfen belirtiniz.

Bu çok geniş bir konu. Öncelikle eğitim ve öğretim sisteminde değişiklikler gerekli. Daha sonra bu yenilikleri başarılı bir biçimde uygulayabilecek bir kadro. Eğer olmazsa şu an ki eğitim bölümleri mezunları bunu başarabilecek yeterlilikte değiller.

E K L E R – II

- 1. Anket Uygulama İzin Belgesi**
- 2. AGSL Viyola Öğretmenlerine Yönelik Anket Soruları**
- 3. AGSL Viyola Öğrencilerine Yönelik Anket Soruları**

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.33.00.06.020.(34)
KONU : Anket

792

12 OCAK 2005

VALİLİK MAKAMINA
MERSİN

İLGİ : Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 30.12.2004 tarihli ve 5683 sayılı yazısı.

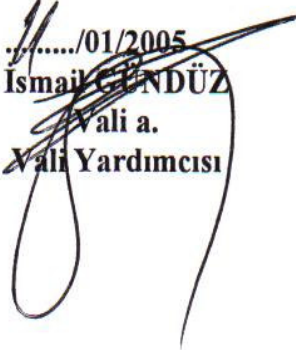
Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün ilgi yazısı Güzel Sanatlar Eğitimi anabilim dalı Müzik Eğitimi bilim dalı Yüksek Lisans öğrencisi Hasan Hakan OKAY tarafından "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilmekte olan Viyola Eğitiminin Değerlendirilmesi" konulu tezi için Mersin Nevit Kodallı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde öğrenim görmekte olan Viyola öğrencileri ve öğretmenlerine anket uygulaması yapmak istedikleri belirtilmektedir.

Söz konusu anket uygulamasının Nevit Kodallı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Viyola öğrencileri ve öğretmenlerine eğitim-öğretimi aksatmadan uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde "OLUR" larınıza arz ederim.

Dr. Muhammed GÜRBÜZ
Milli Eğitim Müdür V.

O L U R

...../01/2005

İsmail ÇİNDÜZ
Vali a.
Vali Yardımcısı

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE VERİLMEKTE OLAN
VİYOLA EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Viyola Öğretmenleri için

Sayın Viyola Öğretmeni

Bu anket Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında yürütülmekte olan "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilmekte Olan Viyola Eğitiminin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırmaya kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) açıklıkları 1989 yılından bu yana Türkiye'nin sanat yaşamına yeni bir soluk getirmiş, mesleki sanat eğitiminde eksikliği hissedilen önemli bir alt basamağı oluşturmuşlardır. Ancak, başka okullarda olmadığı gibi, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerimizin de kendine özgü sorunları olduğu düşünülmektedir. Bu sorunların araştırılarak çözüm önerileri getirilmesi, okullarımızın varolan düzeyinin daha da yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuçta ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır.

Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak, kişisel bilgiler başka bir kişiye ya da kurumuna verilmeyecektir.

Katkınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araç Gör. Hakan OKAY

Açıklama: Çoktan seçmeli sorularda seçenekleri (X) ile işaretleyiniz. Açık uçlu sorularda boş bırakılan yere görüşlerinizi yazınız.

- 1- Lütfen görev yapmaktay olduğunuz okulun tam adını yazınız
.....
- 2- Cinsiyetiniz? () E () K
- 3- En son bitirdiğiniz kurum aşağıdakilerden hangisidir?
() Eğitim Fakültesi () Devlet Konservatuarı
() Diğer (Belirtiniz).....
- 4- Alanınızla ilgili sahip olduğunuz eğitim düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?
() Lisans () Yüksek Lisans () Doktora () Sanatta Yeterlik
() Evet () Hayır (Belirtiniz).....
- 5- Müzik eğitiminiz sırasında ana diliniz viyola eğitimi miydi?
() Evet () Hayır (Belirtiniz).....
- 6- Lisans eğitiminizden önce viyola eğitimi aldınız mı?
() Hayır () Evet

7- Cevabınız "Evet" ise lisans öncesi viyola eğitim durumunuz aşağıdakilerden hangisidir?
() AGSL
() Konservatuvar
() Özel ders
() Diğer (Belirtiniz).....

8- Eğitmeni olarak hizmet yılıңыз nedir?
.....

9- Viyola eğitimi olarak hizmet yılıңыз nedir?

10- AGSL'de görevlendirilme durumunuz aşağıdakilerden hangisidir?
() Kadrolu () Sözleşmeli () Ücretli () Görevlendirme
11- Kadrolu iseniz, AGSL'ye öğretmen alımı sınavındaki viyola basamağını değerlendiriniz.
(Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

() Komisyon performansımı değerlendirecek kadar dinlemedi.

() Komisyon sadece bir parçayı dinledi.

() Komisyon sadece bir parçayı ilgiyle izledi.

() Komisyon programımı baştan sona ilgiyle izledi.

12- Göreviniz süresince aldığınız hizmet içi eğitim durumunuz (seminer, kurs vb.) aşağıdakilerden hangisidir?
() Bir kez katıldım.
() İki kez katıldım.
() Üç kez katıldım.
() Hiç katılmadım.
() Diğer (Belirtiniz).....

13- AGSL'de görev yapmanızı etkileyen nedenler aşağıdakilerden hangisi/hangileridir? (Önem sırasına göre 1,2,3... olarak işaretleyiniz.)
() Hocaların tarahından yönlendirildim.
() Çalışma seviyeyim ve meslek yaşamıma viyola eğitmenisi olarak devam etmek istiyorum.
() AGSL presij açısından orta öğretim kurumlarına göre daha yüksek bir kurum.
() Öğretmenleri ve öğrencileriyle bir müzik ortamında bulunmak için AGSL'yi seçtim.
() Orta öğretime maddi açıdan daha farklı olduğu için AGSL'yi seçtim.
() Diğer (Belirtiniz).....

14- Haftalık ders yükünüz kaç saattir?
.....saattir.

15- Viyola eğitiminde başka girdiğiniz bir ders var mı? Varsa hangi ders, kaç saattir belirtiniz.
.....

16- Viyola öğrencilerinizin sınıflara göre dağılımını gösteriniz.
Hazırlık

1. Sınıf

2. Sınıf

3. Sınıf

17- Haftalık ders yükünüzün yoğunluğu bilimsel, sanatsal ve eğitimsel çalışmalarınız olumsuz yönde etkilenmesine neden oluyor mu? Oluyorsa, hangi düzeyde olduğunu işaretleyiniz
() Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
Lütfen arka sayfaya geçiniz...

- 18-Ölumsuz ekli olduğunuzu düşünürseniz, sizce ders yükünüz haftalık kaç saat olmalıdır?
 () 10-15 saat () 15-20 saat () 20-25 saat
- 19-Bir ders saatinde kaç öğrenciyle ders yapıyorsunuz?
 () Bir öğrenci
 () İki öğrenci
 () Diğer (Belirtiniz).....
- 20-Mevcut viyola öğretim programındaki haftalık viyola ders saati sizce ne ölçüde yeterlidir?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 21-Öğrencilerinizle birlikte ders dışı saatlerde de derisi pekiştirici çalışmalar yapıyor musunuz?
 () Evet () Hayır
- 22-Cevabınız "Evet" ise ne tür çalışmalar yapıtığınızı belirtiniz
.....
- 23-Bakanlıkça hazırlanmış programı ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 24-Derslerinizde viyola öğretimi programını uygularken izlediğiniz yol aşağıdakilerden hangisidir?
 () Bakanlığın hazırladığı viyola öğretim programını uyguluyorum
 () Kendi hazırladığım programı uyguluyorum.
 () Herhangi bir program izlemiyor, öğrencinin düzeyine göre bir program belirliyorum.
 () Diğer.....
- 25-Kendi programınızı uyguluyorsanız program oluştururken izlediğiniz yol aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)
 () Mevcut viyola öğretim kitaplarını inceleyerek bir program oluşturdum.
 () Bir akademisyen viyolacıdan yardım aldım.
 () Kendi deneyimlerime dayanarak bir model oluşturdum.
 () Mevcut kemaan öğretim kitaplarını inceleyerek viyolaya uyarladım.
 () Diğer.....
- 26-İzlediğiniz program sonucunda öğrencilerinizin ulaştığı başarı düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?
 () Çok iyi
 () İyi
 () Orta
 () Geçer
 () Zayıf
- 27-Viyola eğitiminde kullanılan metotları ne ölçüde tanıdığınızı düşünürsünüz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 28-Öğrencilerinizi eser ya da etütleri verirken öncelikle nelere dikkat ediyorsunuz?
 (Önem sırasına göre 1,2,3... belirtiniz)
 () Program hedeflerine uygun olmasına.
 () Öğrencinin düzeyine uygun olması.
 () Öğrencinin ilgi duyarak çalışmasına.
 () Diğer.....

- 29-Verdiğiniz eser ya da etütlerin uygulanması aşamasında öğrencilerimize ne ölçüde örnek seslendirme yapıyorsunuz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 30-Derslerinizde viyola öğrencilerinizi çalgının tarihi, bakımı ve korunması, repertuarı, orkestradaki işlevi, viyola ekolleri vb. konularda ne ölçüde bilgilendiriyorsunuz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 31-Derslerinizde viyola öğrencilerinizi uyguladığınız program hakkında ne ölçüde bilgilendiriyorsunuz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 32-Kendinize ait bir viyolanız var mı?
 () Evet () Hayır
- 33-Okulunuza ait demirbaş viyola var mı?
 () Evet () Hayır
- 34-Varsa kaç tane dir?.....
- 35-Varsa, viyolalar nitelik yönünden ne ölçüde yeterlidir, işaretleyiniz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 36-Öğrencilerinizin sahip oldukları çalgıların nitelik yönünden ne ölçüde yeterli olduklarını değerlendiriniz?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 37-Okulunuzda öğrencilerinizin yararlanabileceği, viyola ile ilgili nota vb. kaynakların olduğu bir kütüphane var mı?
 () Evet () Hayır () Diğer (Belirtiniz).....
- 38-Okulunuzda öğrencilerinizin yararlanabileceği, viyola eserlerinin kayıtlarından oluşan bir cd,kaset ya da plak arşivi var mı?
 () Evet () Hayır () Diğer (Belirtiniz).....
- 39-Okulunuz, viyola öğrencilerinizin çalışabilecekleri yeterli oda sayısına ne ölçüde sahiptir?
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 40-Butunuzun kentite, viyola öğrencilerinizin müziksel gelişimini olumlu etkileyecek etkinliklere ne ölçüde yer verilmektedir? (Konser, resital vb.)
 () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç
- 42-AGSL'deki viyola eğitimciliği görevinizin daha etkili olabilmesi için önerdiğiniz düşünce, görüş ve yaklaşımlarınızı lütfen belirtiniz
.....
.....
.....

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
VERİLMEKTE OLAN VİYOLA EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Viyola Öğrencileri için

Sevgili Viyola Öğrencisi

Bu anket Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında yürütülmekte olan "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilmekte Olan Viyola Eğitiminin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) açıldıkları 1989 yılından bu yana Türkiye'nin sanat yaşantısına yeni bir soluk getirmiş, mevcut sanat eğitiminde eksikliği hissedilen önemli bir alt basamağı oluşturmuşlardır. Ancak, başka okullarda olabildiği gibi, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerimizin de kendine özgü sorunları olduğu düşünülmektedir. Bu sorunların araştırılarak gözden geçirilmesi, okullarımızın varolan düzeyinin daha da yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuçta ulaştırılmasında önemli bir yer tutacaktır.

Ankete ilgili vereceğiniz bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak, kişisel bilgiler başka bir kişiye ya da kuruma verilmeyecektir.

Katkınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araç Göz. Hakan OKAY

Açıklama: Çoktan seçmeli sorularda seçenекleri (X) ile işaretleyiniz. Açık uçlu sorularda boş bırakılan yere görüşlerinizi yazınız.

1-Lütfen yerini de belirterek okulumuzun tam adını yazınız.

2-Cinsiyetiniz? () E () K

3-Sınıfınız aşağıdakilerden hangisidir?

- () Hazırlık
() Lise I
() Lise II
() Lise III

4-Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü'ne girmeden önce özel müzik eğitimi aldınız mı?
() Evet () Hayır

5-Cevabınız "Evet" ise aldığınız eğitim aşağıdakilerden hangisidir?

- () Özel ders aldım.
() Ailedeki büyüklerle çalıştım.
() Müzik dershanelerinden yararlandım.
() İlköğretim okulundaki öğretmenim yardımcı oldu.
() Diğer.....

6-AGSL 'yi tercih etme nedeniniz aşağıdakilerden hangisi/hangileridir? (Önem sırasına göre 1,2,3..... işaretleyerek belirtiniz.)

- () Müziğe olan ilgim.
() İlköğretim okulundaki öğretmenin yönlendirdi.
() Ailem yönlendirdi.
() Arkadaşlarımdan etkilendim.
() İngilizce ve müzik eğitimi birliktе almak beni etkiledi.
() Diğer.....

7-AGSL 'de ana çalgınızı viyola olmadan önce bu çalgıyı ne kadar tanıyordunuz?
() Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen () Çok az () Hiç

8-AGSL 'de ana çalgınızı viyola olarak nasıl seçtiniz?

- () Kendi isteğimle seçtim.
() Öğretmenlerim uygun gördü.
() İsteksizce, zorunlu tutularak verildi.
() Diğer.....

9-Viyolayı ana çalgınız olarak belirleme yolunuz, çalgı eğitiminizi ne yönde etkiledi?

- () Çok olumlu etkilendi.
() Olumlu etkilendi.
() Olumsuz etkilendi.
() Çok olumsuz etkilendi.
() Etkilemedi.

10-Sizce viyola, anatomik (fiziki) durumunuzu düşündüğünüzde sizin için ne kadar uygun bir çalgıdır?

- () Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen
() Çok az () Hiç

11-Viyola çalmayı öğrenmeye ne ölçüde ilgisizsiniz?

- () Tamamen ilgiliyim () Ilgiliyim () Kısmen ilgiliyim
() Çok az ilgiliyim () Hiç ilgin yok

12-Çalgınıza sahip olma durumunuz nedir?

- () Kendi çalgım. () Okulun demirbaş. () Diğer.....
() Tamamen () Büyük ölçüde () Kısmen
() Çok az () Hiç

Lütfen arka sayfaya geçiniz...

- 14-Bulduğunuz çevrede çalışmaların teknik sorunlarını giderici bir çalgı yapım-onarım ustası var mıdır?
 Evet Hayır Diğer.....
- 15-Okulunuzun viyola eğitiminiz için size sunduğu zimmeli çalgıların durumlarını sayısal ve niteliksel olarak aşağıda değerlendiriniz. (Sayı ve nitelik için iki ayrı seçeneği de işaretleyiniz.)
 Yeterli sayıda viyola var. Viyolalar niteliklidir.
 Yeterli sayıda viyola yok. Viyolalar yarı niteliklidir.
 Hiç yok. Viyolalar nitelikli değildir.
- 16-Okulunuzun viyola eğitiminiz için size sunduğu çalışma odası imkanını sayısal ve niteliksel olarak aşağıda değerlendiriniz. (Sayı ve nitelik için iki ayrı seçeneği de işaretleyiniz.)
 Yeterli sayıda çalışma odası var. Çalışma odaları niteliklidir.
 Yeterli sayıda çalışma odası yok. Çalışma odaları yarı niteliklidir.
 Hiç çalışma odası yok. Çalışma odaları nitelikli değildir.
- 17-Okulunuzun viyola eğitiminiz için size sunduğu araç ve gereç (sempa, sandalye, metronom vb.) imkanını aşağıda değerlendiriniz. (Sayı ve nitelik için iki ayrı seçeneği de işaretleyiniz.)
 Yeterli sayıda araç ve gereç var. Araç ve gereçler niteliklidir.
 Yeterli sayıda araç ve gereç yok. Araç ve gereçler yarı niteliklidir.
 Hiç araç gereç yok. Araç ve gereçler nitelikli değildir.
- 18-Okulunuzun çalgı eğitiminiz açısından size sunduğu imkanlar viyola çalmaya karşı olan ilginizi ne ölçüde etkilemektedir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 19-Sizce haftalık çalgı ders saatleriniz viyola eğitiminiz için ne derecede yeterlidir?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen
 Çok az Hiç
- 20-Çalgı ders saatlerinizin yetersiz olduğunu düşünüyorsanız, haftalık ders saatiniz aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?
 1 saat 2 saat 3 saat Diğer....
- 21-Diğer dersleriniz, çalışmalarınıza ayırdığınız zamanı ne derecede etkiliyor?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen
 Çok az Hiç
- 22-Evinizde viyola çalışma koşullarınızı aşağıda değerlendiriniz.
 Evinde rahatlıkla çalışabiliyorum.
 Evinde ailem çalışmaya izin vermiyor.
 Evinde komşularımın çalışmaya izin vermiyor.
 Evinde "başka insanları rahatsız ederim" düşüncesiyle çalışmıyorum.
 Okula yeterince çalışıyorum, evde çalışmaya gerek kalmıyor.
 Diğer.....

- 23- Viyola öğretmeniniz viyola hakkında (tarihi, viyola ekolleri, solo ya da eşlik çalgısı olarak durumu, repertuarı, ünlü viyolacılar gibi.) sizi ne ölçüde bilgilendiriyor?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen
 Çok az Hiç
- 24- Viyola öğretmeniniz uyguladığı viyola öğretim programı hakkında sizi ne ölçüde bilgilendiriyor?
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen
 Çok az Hiç
- 25-Viyolanın solo çalgı olduğu bir konser ya da kayıt dinlediniz mi? (Konser ve kayıt için ayrı seçenekleri işaretleyiniz.)
 Konser izledim. Kayıt dinledim.
 Konser izlemedim. Kayıt dinlemedim.
- 26-Bulduğunuz şehir müziksel gelişiminizi olumlu etkileyecek etkinliklere ne ölçüde yer vermektedir? (Konser, resital vb.)
 Tamamen Büyük ölçüde Kısmen Çok az Hiç
- 27-Solo ya da bir çalgı topluluğu ile herhangi bir konserte seşlendime yaptınız mı?
 Evet Hayır Diğer.....
- 28-Varsa, viyola eğitiminizi olumsuz etkileyen nedenleri lütfen belirtiniz.

- 29-Viyola eğitiminizin daha verimli geçmesi için önerbileceğiniz düşünce, görüş ve yaklaşımlarınızı lütfen belirtiniz.

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Bursa'da doğdum. İlköğrenimimi Antalya, orta öğrenimimi Bursa'da tamamladım. 1998 yılında Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden mezun oldum. Lisede Doç.Ramazan AKKUŞ; lisans ve yüksek lisans öğrenimimde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğr.Gör. Yusuf HASANOV ile viyola eğitimi aldım. 2002 yılında Lisans öğrenimim tamamlanınca Balıkesir'de 3 ay MEB müzik öğretmeni olarak görev yaptım. Aralık 2002'den bu yana U.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaktayım. Bu görevim süresince birçok konser ve etkinliklerde görev yaptım.

2003 yılında Prof.İsmail BOZKAYA danışmanlığında "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilmekte Olan Viyola Eğitiminin Değerlendirilmesi" konulu teze başladım.

Hasan Hakan OKAY